

Jaarverslag en Jaarrekening 2019

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

VOORWOORD

Met genoegen bieden wij u onze jaarstukken 2019 aan.

Gedurende het jaar 2019 hebben wij u middels diverse rapportages uit onze p&c-cyclus geïnformeerd over de werkzaamheden en ontwikkelingen binnen de RUD Drenthe. We sluiten deze cyclus voor 2019 af met deze rapportage over het gehele jaar. We denken u met deze jaarstukken een transparant inzicht te bieden in onze activiteiten, resultaten en ingezette middelen in 2019.

Het Ontwikkelprogramma zorgt voor verbetering en ontwikkeling van de organisatie

In 2019 hebben we in het kader van het Ontwikkelprogramma 2019-2020 belangrijke stappen gezet in het toekomstbestendiger maken van onze organisatie. Een in het oog springend resultaat betreft het risicogericht toezicht. Alhoewel de werkwijze de komende jaren nog verder moet worden doorontwikkeld is er in samenwerking met onze opdrachtgevers een methode ontwikkeld waarop we onze jaarprogrammering van 2020 hebben kunnen baseren. Het risicogerichte toezicht zal ons beter in staat stellen om het (milieu)rendement van onze inspanningen te vergroten en vormt voor onze opdrachtgevers een helder afwegingskader. In deze rapportage leest u meer over de andere resultaten die we in het kader van het Ontwikkelprogramma hebben bereikt.

Er is grip op productie en financiën

Eén van de ontwikkelopgaves voor de RUD Drenthe betreft het verhogen van de voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van onze productie en financiën. Om de grip op productie en financiën te verhogen is een regiegroep gevormd waarin werkverdelers vanuit alle teams gezamenlijk de tussentijdse monitoring en rapportages verzorgen. Daarnaast is de financiële functie versterkt.

Met deze inzet was gedurende het jaar zicht op de ontwikkeling van productie en financiën. Met name het hoger dan begrote ziekteverzuim en extra onvoorzien toezicht (klachten, incidenten) was aanleiding om nog voor de zomer tot afschaling van het aantal beschikbare productieve uren te komen. Op basis van een heldere herprioritering zijn de beschikbare uren herverdeeld, waarbij een evenredige verdeling tussen de deelnemers van de *planbare* productie uitgangspunt was.

Dat het ziekteverzuim feitelijk hoger zou zijn dan de begrote 4% was al bekend bij aanvang van het jaar en als risico aangegeven bij het vaststellen van het Jaarprogramma 2019. Daarmee stond de noodzaak tot afschaling al bij voorbaat vast. Voor de toekomst heeft het algemeen bestuur gekozen voor het hanteren van realistische cijfers in het Jaarprogramma.

Voor wat betreft de financiën is het uiteindelijke jaarresultaat € 26 K negatief. Bij de rapportage tot en met het derde kwartaal was een prognose afgegeven van het jaarresultaat van € 150 K negatief. De oorzaak van de afwijking van de begroting was hoofdzakelijk gelegen in de frictiekosten. Bij het vaststellen van de begroting was de kans op frictiekosten die ten laste van het rekeningresultaat zouden komen al voorzien. Het verschil tussen het jaarresultaat en de afgegeven prognose wordt met name veroorzaakt door lagere personeelskosten als gevolg van het later invullen van vacatures dan gepland en de mutatie van het verlofstuwmeer.

De accountant oordeelde bij de laatste interim-controle dat de RUD Drenthe een lerende organisatie is die in control is. De getoonde voorspelbaarheid en grip op productie en financiën in de jaarstukken onderschrijven dit, evenals de door de accountant bij de jaarstukken afgegeven goedkeurende verklaring.

Volop aandacht voor milieuproblematiek rondom PFAS en Stikstof

Het jaar 2019 was ook het jaar waarin Nederland nadrukkelijk te maken kreeg met uitdagingen op het gebied van PFAS en stikstof. Deze onderwerpen hebben invloed gehad op de werkzaamheden van de RUD. Vooral op het gebied van PFAS hebben we een belangrijke rol kunnen spelen in het uitdenken en realiseren van oplossingen voor onze opdrachtgevers. Het is een goede ontwikkeling dat we in toenemende mate met onze deskundigheid kunnen inspelen op actuele vraagstukken waarmee onze opdrachtgevers te maken hebben.

In de bijgevoegde rapportage wordt aandacht besteed aan de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van onze inhoudelijke werkzaamheden in 2019.

Met deze Jaarstukken 2019 krijgt u zicht op de vele activiteiten en (positieve) ontwikkelingen van de RUD Drenthe.

Jisse Otter,

Voorzitter Dagelijks Bestuur
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Marjan Heidekamp,

Secretaris Dagelijks Bestuur
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Inhoud

1	DE JAARSTUKKEN IN ÉÉN OOGOPSLAG	7
2	ONZE PROGRAMMAVERANTWOORDING.....	8
2.1	HET PROGRAMMA MILIEU – REGULIER	8
2.1.1	WAT VALT ONDER DIT PROGRAMMA	8
2.1.2	MONITORING EN BIJSTELLING VAN HET JAARPROGRAMMA EN DE EINDEJAARSPROGNOSE	9
2.1.3	ONZE INZET VAN HET JAARPROGRAMMA OP HOOFDLIJNEN	10
2.1.4	DE DRENTSE MAAT	12
2.1.5	DE NIET-DRENTSE MAAT	23
2.1.6	ADMINISTRATIEVE INZET PRIMAIR PROCES DRENTSE EN NIET DRENTSE MAAT.....	34
2.2	PROJECTEN	35
2.2.1	AANPAK ASBESTDAKEN IN DRENTHE	35
2.2.2	ENERGIETOEZICHT	36
2.2.3	INVENTARISATIE ZZS.....	37
2.2.4	PROFESSIONALISERING (OMVANGRIJKE) WOB-VERZOEKEN	37
2.3	HET ONTWIKKELPROGRAMMA	38
2.3.1	DOORONTWIKKELEN	38
2.3.2	OVERZICHT BESTEDING UREN EN EURO'S.....	38
2.3.3	DE ACTIVITEITEN ONDER HET ONTWIKKELPROGRAMMA	39
2.4	WAT HEEFT HET GEKOST?	45
2.4.1	HET OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN HEFFING VENNOOTSCHAPSBELASTING	45
2.4.2	HET GEBRUIK VAN HET GERAAMDE BEDRAG VOOR ONVOORZIEN.....	46
3	DE VERPLICHTE PARAGRAFEN.....	47
3.1	LEGES / LOKALE HEFFINGEN.....	47
3.2	WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	47
3.2.1	WEERSTANDSCAPACITEIT.....	47
3.2.2	RISICO'S	48
3.3	DE FINANCIËLE KENGETALLEN.....	52
3.4	FINANCIERING / TREASURY	53
3.4.1	UITGANGSPUNTEN RISICOBEBEER.....	53
3.4.2	RENTEVISIE	53

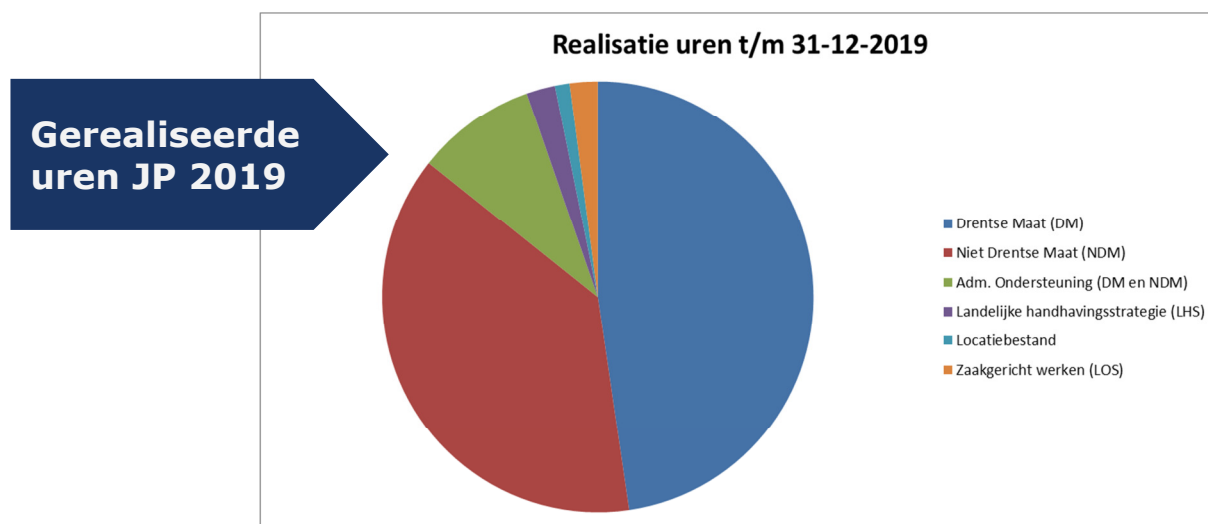
3.4.3	GELDLeningen.....	53
3.4.4	KASGELDLIMIET	54
3.4.5	RENTERISICONORM.....	54
3.5	BEDRIJFSVOERING	54
3.5.1	VERSTERKING RELATIEMANAGEMENT	54
3.5.2	REGIEGROEP JAARPROGRAMMA 2019	55
3.5.3	FRONT OFFICE.....	55
3.5.4	KLACHTEN RUD DRENTHE (AWB)	55
3.5.5	SECRETARIAAT	56
3.5.6	INSPECTIEVIEW MILIEU	56
3.5.7	UITVOERING VAN DE COLLEGIALE TOETS	57
3.5.8	KWALITEITSCriteria 2.2	57
3.6	PERSONELE ONTWIKKELINGEN	58
3.6.1	FORMATIE EN BEZETTING	58
3.6.2	LEEFTIJDOPBOUW	58
3.6.3	IN-, DOOR- EN UITSTROOM.....	59
3.6.4	HET ZIEKTEVERZUIM.....	59
3.6.5	FRICTIEKOSTEN	60
3.6.6	STRATEGISCHE PERSONEELSPLANNING (SPP).....	60
3.6.7	VERLOFSTUWMEER	60
3.6.8	ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN (ARBO)	60
3.6.9	WNRA	61
3.6.10	OPLEIDINGEN.....	61
4	DE FINANCIËLE JAARREKENING.....	62
4.1	GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	62
4.1.1	ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING	62
4.1.2	VASTE ACTIVA.....	62
4.1.3	VLOTTENDE ACTIVA.....	63
4.1.4	VLOTTENDE PASSIVA	63
4.1.5	GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT	63
4.2	OVERZICHT BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING.....	65
4.2.1	ANALYSE OP HOOFDLIJNEN: MAXIMALE REALISATIE VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA, MAXIMALE FOCUS OP PRODUCTIE.	65
4.3	TOELICHTING BATEN	66

4.3.1	DEELNEMERSBIJDRAGEN.....	66
4.3.2	LEGES.....	66
4.3.3	PROJECTEN	67
4.4	TOELICHTING LASTEN.....	67
4.4.1	PERSONEELSLASTEN	67
4.4.2	BEDRIJFSVOERINGSKOSTEN	69
4.4.3	LEGESKOSTEN	70
4.4.4	PROJECTKOSTEN LOS.....	70
4.4.5	PROJECTKOSTEN.....	70
4.4.6	PROJECTKOSTEN ONTWIKKELPROGRAMMA	71
4.4.7	ONVOORZIEN.....	71
4.4.8	ANALYSE BEGROTINGSRECHTMATIGHEID	71
4.5	ONZE BALANS	72
4.6	TOELICHTING OP DE BALANS	73
4.6.1	VASTE ACTIVA.....	73
4.6.2	VLOTTENDE ACTIVA.....	73
4.6.3	VASTE PASSIVA	74
4.6.4	VLOTTENDE PASSIVA	75
4.6.5	NIET UIT BALANS BLIJKENDE BELANGRIJKE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN.....	78
BIJLAGEN		80
BIJLAGE A: BIJDRAGE PER DEELNEMER IN 2019		80
BIJLAGE B: WNT-VERANTWOORDING 2019 RUD DRENTHE		81
BIJLAGE C: DETAILLERING BODEMSANERINGSPROJECTEN.....		83
BIJLAGE D: CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT.....		84

1 DE JAARSTUKKEN IN ÉÉN OOGOPSLAG

REALISATIE RUD DRENTHÉ 2019 IN ÉÉN OOGOPSLAG				
vóór mutaties reserves		X € 1000		
	Realisatie 2018	begroting 2019 voor wijziging	begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019
 Deelnemersbijdragen	13.629	14.129	13.723	13.400
 Project Ontwikkelprogramma	330	0	1.163	1.005
Projecten	288	250	250	807
Leges	155	223	223	174
TOTAAL BATEN	14.403	14.602	15.360	15.387
 Loonsom en inhuur	10.302	10.467	10.060	9.947
Frictiekosten	192	0	125	279
 Reis-, opleidings- en algemene personeelskosten	588	705	705	701
 Bedrijfsvoeringskosten	2.221	2.612	2.612	2.257
Projectkosten LOS	400	250	250	250
Projectkosten Ontwikkelprogramma	323	0	1.163	1.005
 Projecten	289	250	250	807
Leges	107	173	173	128
Incidentele lasten	0	0	0	38
 Onvoorzien	0	125	0	0
TOTAAL LASTEN	14.422	14.582	15.338	15.413
RESULTAAT	-19	21	22	-26

Opmerking: In deze tabel is de onttrekking uit de reserves ten behoeve van het ontwikkelprogramma verantwoord onder de baten van het ontwikkelprogramma. Daardoor wijkt deze tabel af van tabel 24 op pagina 65.

2 ONZE PROGRAMMAVERANTWOORDING

2.1 HET PROGRAMMA MILIEU – REGULIER

2.1.1 WAT VALT ONDER DIT PROGRAMMA

Het programma Milieu bestaat uit de volgende onderdelen, die ook als zodanig zijn terug te vinden in onze begroting 2019 en ons bijbehorend jaarprogramma 2019 :

- De Drentse Maat (2.1.4)
- De Niet-Drentse Maat (2.1.5)
- De administratieve ondersteuning bij de uitvoering van de (Niet-)Drentse Maat (2.1.6)
- De benoemde projectmatige activiteiten binnen het jaarprogramma.

In 2016 is gestart met het werken overeenkomstig de Drentse Maat. Dit deel van onze taken wordt voor alle deelnemers uitgevoerd volgens eenzelfde kwaliteitsniveau. De financiering is gebaseerd op output. De producten behorend bij de behandeling van vergunningen en meldingen en het toezicht vallen onder de Drentse Maat.

De begroting is niet volledig volgens de Drentse Maat opgezet. Er zijn namelijk ook taken waarvoor een uniform uitvoeringsniveau moeilijk is af te spreken. Dit resterende deel van producten en diensten wordt de Niet-Drentse Maat genoemd. De uitvoering van de taken behorend bij de Wet bodembescherming, specialistische advisering in het kader van ruimtelijke plannen en toezicht bij asbestsanering zijn hier voorbeelden van.

De uitvoering van de Drentse en Niet-Drentse Maat- taken wordt administratief ondersteund door het Bedrijfsbureau. Zo vindt hier de intake en ook de administratieve afronding van een zaak plaats. Voor de uitvoering van onze taken konden onze deelnemers gebruik maken van onze Producten- en dienstencatalogus 2019.

Nieuw in het jaarprogramma van 2019 was het opnemen van de urenraming per product Drentse Maat, die we in onze programmaverantwoording ook betrekken. Op basis van de in 2018 ingestoken wijze van verantwoording maken we ook hier weer onderscheid in het planbare en niet-planbare deel binnen de Drentse Maat. Bij het niet-planbare (vraag gestuurde) deel zijn we afhankelijk van de aanvragen en meldingen die worden ingediend. Binnen ons jaarprogramma is voor de producten behorend bij het niet-planbare deel weliswaar een raming gemaakt op het te verwachten aantal, maar op het behalen van dit aantal kunnen we dus niet verder sturen.

2.1.1.1 Exclusief het ontwikkelprogramma, wel (start-)ruimte voor urgente projecten

Het jaarprogramma 2019 is net zoals onze begroting 2019 gestart zonder de verwerking van onze ontwikkelopgave voortvloeiend uit het integrale onderzoek van SeinstravandelAar in 2017.

Bestuurlijk is de keuze gemaakt het bijbehorende investeringsbudget niet op voorhand als een vast gegeven in de begroting te verwerken. Het op orde brengen van ons locatiebestand was echter zo urgent en van invloed op andere ontwikkeltrajecten dat hiermee wel direct is gestart in 2019 en meegenomen is in ons jaarprogramma 2019.

Van de drie in 2017 opgestarte prioritaire projecten maakt het nog lopende project Zaakgericht werken (herijking van ons zaakstelsel) ook onderdeel uit van ons jaarprogramma.

Het project professionalisering van de financiële functie kent in 2019 een afrondende stap binnen het ontwikkelprogramma. Het project verbeteren van het digitaal aanleveren loopt binnen het

ontwikkelprogramma door in 2019 maar behelst vooral inspanning door onze deelnemers. De kosten voor de projectleider worden gedekt vanuit het ontwikkelbudget.

Het project locatiebestand op orde en het project zaakgericht werken zijn gestart binnen ons jaarprogramma 2019. Beide projecten behoren tot de ontwikkelopgave, waardoor de voortgang en verantwoording uiteindelijk ondergebracht is bij het in dit programmajaar vastgestelde Ontwikkelprogramma. Dat betekent dat de uren en kosten die gemaakt zijn voor de uitvoering van deze projecten voor zover deze boven de raming van ons jaarprogramma zijn uitgekomen, worden verantwoord vanuit het Ontwikkelprogramma. De inhoudelijke verantwoording van deze twee projecten vindt plaats binnen het Ontwikkelprogramma.

2.1.2 MONITORING EN BIJSTELLING VAN HET JAARPROGRAMMA EN DE EINDEJAARSPROGNOSE

2.1.2.1 *Monitoring en bijstelling van het jaarprogramma*

Om de interne (bij)sturing op het jaarprogramma en de extra opdrachten te verbeteren is er in 2019 gewerkt met een Regiegroep jaarprogramma. In 2019 zijn de volgende concernrapportages door ons opgeleverd :

- Rapportage over de eerste 2 maanden;
- Rapportage over de eerste 4 maanden;
- Rapportage over de eerste 6 maanden;
- Rapportage over de eerste 9 maanden.

Op de eerste rapportage na, zijn alle rapportages voorzien van een prognose. Wat betreft de productie zijn gaande weg het jaar de volgende bijstellingen ten opzichte van het jaarprogramma doorgevoerd:

- **Wijziging van de BRZO-financiering**

De deelnemersbijdrage is, op de bijdrage van de Provincie Drenthe na, conform begrotingswijziging 2019. Dit heeft te maken met de nieuwe financiering van de BRZO-gelden, waarbij de ODG de regievoerder voor de drie noordelijke provincies is en wij voor dit project de gemaakte uren kunnen declareren bij de ODG. Voor het jaarprogramma betekent dit voor de Provincie Drenthe een vermindering van ruim 3400 uur Drentse Maat omdat wij deze taken niet langer direct voor hen uitvoeren. Indirect blijven we via de ODG wel aan deze taken werken.

- **Afschalen van het toezicht**

Door een niet op te heffen capaciteitstekort bij toezicht bleek in de rapportage over de eerste 4 maanden de uitvoering van het toezicht conform het jaarprogramma niet haalbaar. Dit tekort werd voornamelijk veroorzaakt door een hoog ziekteverzuim en het niet kunnen vervullen van vacatures, maar ook door de geleverde inzet voor het ontwikkelen van het risicogericht toezicht en de benodigde inzet behorend bij het onvoorziene toezicht. Conform voorstel heeft het dagelijks bestuur besloten om het toezicht ten opzichte van het oorspronkelijke jaarprogramma met 4.200 uur af te schalen, waarbij per deelnemer een risicogerichte benadering zal worden gehanteerd.

Daar waar in deze rapportage getallen worden genoemd hebben deze, tenzij expliciet anders genoemd, betrekking op het bijgestelde jaarprogramma.

2.1.2.2 Onze eindejaar prognoses

In de halfjaarrapportage zijn de volgende prognoses afgegeven voor productie :

- Gedurende 2019 is in de periodieke rapportages reeds aangegeven dat een realisatie van 100% niet werd verwacht. In de halfjaarrapportage is een verwachte realisatie van 90% genoemd. Het betreft hier 90% van het totaal van het bijgestelde jaarprogramma : van Drentse Maat, Niet-Drentse Maat, ondersteuning vanuit de Front Office van het primaire proces en de benoemde projecten binnen het jaarprogramma.
- Rond de 70%-80% van de uren ten opzichte van het oorspronkelijke jaarprogramma wat betreft toezicht (regulier toezicht en klachten), waarbij de ureninzet procentueel zo evenredig mogelijk over onze deelnemers wordt verdeeld.

De realisatie van de totale productie van het jaarprogramma wordt in paragraaf 2.1.3 toegelicht en de realisatie van het reguliere toezicht inclusief klachten volgt in paragraaf 2.1.4.4.

2.1.3 ONZE INZET VAN HET JAARPROGRAMMA OP HOOFDLIJNEN

De uitvoering van onze taken voor onze deelnemers heeft betrekking op de producten behorende bij de Drentse en Niet-Drentse Maat. De inzet van de administratieve ondersteuning maakt onderdeel uit van het primaire proces van zowel Drentse Maat als Niet-Drentse Maat.

Tabel 1: De ureninzet op hoofdniveau ten opzichte van het bijgestelde jaarprogramma

Jaarprogramma 2019	Realisatie uren t/m 31-12-2019	% Realisatie uren tot 31-12-2019	Uren Jaarprogramma 2019
Drentse Maat (DM)	65.209	88%	74.060
Niet Drentse Maat (NDM)	51.947	96%	54.345
Adm. Ondersteuning (DM en NDM)	12.292	123%	10.000
Landelijke handhavingsstrategie (LHS)	2.956	99%	3.000
Locatiebestand	1.500	100%	1.500
Zaakgericht werken (LOS)	2.870	100%	2.870
Totaal	136.774	94%	145.775

LHS: De in de tabel opgenomen uren over de landelijke handhavingsstrategie over 2019 zijn verkregen door de kentallen te vermenigvuldigen met het aantal hercontroles en daarbij de daadwerkelijke uren van de BOA's en de uren voor BOA coördinatie bij op te tellen. Het bijhouden van de toezichturen en juridische ondersteuning bleek praktisch niet mogelijk. Vanaf 2020 valt deze beoordeling binnen de urenregistratie van het toezicht.

Wat betreft de projectmatige activiteiten binnen het jaarprogramma zijn de verschillende onderdelen in deze tabel - op de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) na - al toegelicht. De LHS betreft een beoordelingssystematiek bij overtredingen binnen het primaire proces van toezicht, welke nog niet is ingebed binnen de Drentse Maat. Ten tijde van de tot-stand-koming van de Drentse Maat bestond de LHS namelijk nog niet. De detailinformatie over de LHS is opgenomen bij de behandeling van het toezicht.

Voor de projecten Locatiebestand en Zaakgericht werken loopt de realisatie in de tabel op tot 100%. Zoals in 4.1.1.1 is aangegeven, zijn de projecten verder uitgevoerd onder de vlag van het Ontwikkelprogramma. De inhoudelijke verantwoording vindt plaats binnen dat programma.

Ten aanzien van de gerealiseerde productieve uren is in de tabel af te lezen dat 94% van de in het jaarprogramma 2019 geplande aantal uren daadwerkelijk is gerealiseerd. Een belangrijke oorzaak

van het niet realiseren van 100% van de geplande productieve uren is het hoger dan geplande ziekteverzuim. Het ziekteverzuim bedroeg in 2019 gemiddeld 8,5%, daar waar in de planning en de begroting met 4% was gerekend.

In mindere mate draagt ook een licht hoger percentage indirect productieve uren bij aan het niet volledig halen van het totaal aantal geplande productieve uren. Daarnaast zorgt ook het inzetten van niet uitgegeven budget van de loonsom (vacatureruimte) voor inhuur voor productieverlies aangezien inhuur vrijwel altijd duurder is dan eigen personeel.

Met name in het eerste deel van het jaar is er naast de geplande werkzaamheden (jaarprogramma 2019) ook gewerkt aan extra opdrachten (bijv. WOB-verzoeken) en het Ontwikkelprogramma. Deze aanvullende werkzaamheden zijn financieel weliswaar gedekt met extra middelen maar worden veelal uitgevoerd door eigen medewerkers die met de extra beschikbare middelen door inhuur kunnen worden vervangen.

We zijn er in het eerste half jaar echter niet volledig in geslaagd om deze extra middelen direct om te zetten in productie (jaarprogramma 2019). Dit had ook te maken met de vaak lastige arbeidsmarkt. De lastige situatie op de arbeidsmarkt heeft het invullen van de vacatureruimte bemoeilijkt en vertraagd. In de halfjaarrapportage was de prognose dat we de productie-achterstand deels in zouden lopen doordat we de vacatureruimte alsnog grotendeels zouden kunnen invullen en doordat we tegelijkertijd ook de inhuurcapaciteit op peil zouden weten te houden. Kijkend naar de jaarcijfers kan worden geconcludeerd dat deze prognose grotendeels is uitgekomen.

2.1.4 DE DRENTSE MAAT

2.1.4.1.1 Wat hebben we gedaan?

In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de productie van Drentse Maat producten in 2019, welke wordt gevolgd door een overzicht van onze inzet m.b.t. de Drentse Maat per deelnemer.

Tabel 2: Aantal en ureninzet van de Drentse Maat en percentage van de planbare producten ten opzichte van ons bijgestelde jaarprogramma 2019

Nr.	Product Jaarprogramma 2019	Aantal zaken afgerond	JP2019 Aantallen	% tov JP 2019	Werkvoorraad op 31-12-2019	Totaal inzet uren	JP2019 uren
101	Omgevingsvergunning Milieu - Oprichtingsvergunning	14	9		10	2.549	1.635
102	Omgevingsvergunning Milieu - Revisievergunning	22	62		17	3.509	6.609
103	Omgevingsvergunning Milieu - Milieuneutrale wijziging	58	32		12	3.488	832
104	Omgevingsvergunning Milieu - Veranderen	29	69		14	3.720	3.756
105	Omgevingsvergunning Milieu - OBM	24	52		7	757	454
106	Omgevingsvergunning Milieu - Actualiseren	24	59	41%		712	524
107	Maatwerkvoorschrift milieu regulier	59	70		26	946	2.464
108	Vooroverleg milieu	157	280		34	3.516	3.074
109	Besluit Gelijkwaardigheid Activiteitenbesluit	2	2		1	15	4
110	Intrekken van een vergunning	7	42		90	151	366
111	Melding Activiteitenbesluit	571	1.192		178	6.972	10.486
112	Melding niet inrichtinggebonden	36	36		7	82	47
113	Ontheffing verboden	36	24		1	119	62
114	Informatieverstreking bedrijfsactiviteit en milieu	300	503		65	1.424	654
115	Advisering rijksprocedures	2	32		2	8	41
116	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 1	14	0	> 100%		98	0
117	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 2	688	953	72%		8.747	6.755
118	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 3	477	599	80%		10.405	14.224
119	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 4 en 5	285	423	67%		8.743	10.377
120	Klachten	573	902		164	2.275	3.973
121	Melding Besluit bodemkwaliteit	980	957		50	2.298	2.058
122	Melding ongewoon voorval art.27/art.30 Wbb	4	66		6	52	865
123	Toezicht bodemaspecten Wm-inrichtingen - tanksaneringen	16	41		7	15	144
124	Toezicht Besluit bodemkwaliteit	525	479	> 100%	58	2.141	1.242
125	Toezicht niet ernstige gevallen bodemsanering	8	79		2	285	1.035
126	Toezicht gebiedsgericht milieu					1.755	1.687
128	Ketentoezicht					430	692
Totaal Drentse Maat		4911	6963	71%	751	65.209	74.060

Voor de vraag gestuurde producten is in het jaarprogramma een raming opgenomen van het aantal te verwachten producten. Het aantal dat daadwerkelijk is ingediend in 2019 is echter niet door ons beïnvloedbaar. Alle producten binnen de Drentse Maat zijn vraag gestuurd, behalve:

- Omgevingsvergunning milieu – Actualiseren;
- Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten).
- Toezicht op het Besluit bodemkwaliteit

In tabel 3 is de besteding van de uren aan de Drentse Maat producten per deelnemer ten opzichte van de raming van het jaarprogramma weergegeven.

Tabel 3: De besteding uren van het totaal aan Drentse Maat per deelnemer

Drentse Maat (DM)	Jaarprogramma 2019 op uren	Totaal gerealiseerde DM uren t/m 31-12-2019	% ureninzet t.o.v. jaarprogramma 2019
Aa en Hunze	3.097	3.089	100%
Assen	5.121	3.620	71%
Borger-Odoorn	3.687	2.699	73%
Coevorden	5.422	4.425	82%
De Wolden	5.591	4.650	83%
Emmen	13.816	14.173	103%
Hoogeveen	6.621	5.576	84%
Meppel	5.416	4.198	78%
Midden-Drenthe	7.423	6.553	88%
Noordenveld	3.061	2.005	65%
Provincie Drenthe	8.068	9.494	118%
Tynaarlo	3.002	1.813	60%
Westerveld	3.734	2.915	78%
Totaal RUD	74.060	65.209	88%

2.1.4.2 Wat hebben we bereikt binnen de Drentse Maat?

De uitvoering van onze taken heeft tot doel een bijdrage te leveren aan een schoon en veilig Drenthe. Binnen de Drentse Maat gebeurt dit via het beoordelen van vergunningaanvragen en meldingen, het toezicht op naleving van milieuregelgeving bij bedrijven, in het kader van de bodemwetgeving en bij asbest verwijderen. Op hoofdlijnen valt het volgende op in 2019 :

- *Er zijn afwijkingen ten opzichte van de geraamde productie Drentse Maat*
Evenals in voorgaande jaren blijkt dat de Drentse maat voor de vraag gestuurde producten structureel significant afwijkt van de realiteit. Om voor de toekomst een realistischer programma te maken is er in 2019 gewerkt aan een herijking van de verwachte aantal producten. Voor ons jaarprogramma 2020 is daarom bij de vraag gestuurde producten uitgegaan van het gemiddelde aantal keren dat om een dergelijk product is verzocht in de periode 2017-2019.
- *Ontlasten van de zaakbehandelaars vanuit de Front Office*
We hebben de Front Office als onderdeel van het Bedrijfsbureau verder uitgebouwd waarbij het uitgangspunt is om de zaakbehandelaars binnen het primaire proces zoveel mogelijk te verlichten in de bij hun taak behorende administratieve werkzaamheden bij de zaakafhandeling. Daarmee wordt de (op onderdelen schaarse) milieu-capaciteit zoveel mogelijk ingezet voor inhoudelijke werkzaamheden.
- *Alle binnengekomen vergunningaanvragen en meldingen zijn opgepakt; er zijn geen achterstanden ontstaan (m.u.v. de PAS-problematiek).*
- *De PAS-problematiek werkte vertragend door bij vergunningverlening*
De problemen die spelen bij het beoordelen van stikstofemissies hebben in 2019 geleid tot een hogere tijdsinzet, aanhouding en vertraging in vergunningprocedures. Het werkte tevens vertragend door bij de intrekkingsprocedures behorend bij de Stoppersregeling.

- *De actualisatie van vergunningen lijkt volgens de cijfers achter te blijven*
Actualisatie zit echter ook verborgen in andere vergunning producten als dat product wordt gebruikt voor actualisatie. De actualisatie vierde tranche voor geur en lucht is afgerond. De actualisering m.b.t. de BTT-conclusies loopt. De actualisatie van LAP3 kent een vertraging. De inventarisatie is dit jaar afgerond en wordt in 2020 vervolgd met actualisatievergunningen.
- *De 70%-80% eindejaar prognose die in de halfjaarsrapportage is afgegeven voor het reguliere toezicht en de klachten ten opzichte van het oorspronkelijke jaarprogramma is gerealiseerd.*
- *De PFAS-problematiek stagneerde de toepassing van grond*
Binnen de Drentse Maat was de PFAS-problematiek vooral van invloed op het beoordelen en toezien op het Besluit bodemkwaliteit. In plaats van toepassing van grond werd grond meer tijdelijk opgeslagen.
- *Intensiever toezicht dan geraamd bij Besluit bodemkwaliteit*
De Drentse Maat, waarbij het uitgangspunt is dat we 50% van de meldingen controleren, is overschreden. Dit komt met name omdat bij een aantal grootschalige projecten met de betreffende deelnemers is afgesproken op een intensievere wijze te controleren.
- *Effectievere samenwerking tussen de meldkamer en onze piketdienst*
Bij een aantal vastgelegde milieu gerelateerde incidenten zal de Meldkamer Noord Nederland de piket standaard direct gaan inschakelen. Er is in 2019 al op basis van deze aanpassing gewerkt waardoor we sneller ter plaatse waren en sneller konden handelen ter voorkoming van verdere milieuschade.
- *Eigen flyer LHS*
We hebben een eigen flyer over de toepassing van de landelijke handhavingstrategie die wordt gebruikt om de bedrijven hierover te informeren.
- *Praktijkrichtlijnwasplaatsen bij akkerbouwers*
We hebben een praktijkrichtlijn erfemissies voor akkerbouwers ontwikkeld welke is verspreid onder onze deelnemers en waterschappen.
- *Het gevoerde lik-op-stuk-beleid bij de vuurwerkcontroles zorgde voor een sterk verbeterde naleving*

De uitvoering van de verschillende producten binnen de Drentse Maat wordt in de komende paragrafen meer in detail toegelicht.

2.1.4.3 Bijzonderheden Vergunningverlening en meldingen

In aansluiting op het algemene beeld bij vergunningen uit de halfjaar rapportage is over het hele jaar 2019 het beeld dat de binnen gekomen vergunningaanvragen, meldingen, adviesverzoeken en dergelijke worden opgepakt en afgehandeld. Er zijn geen structurele achterstanden bij het behandelen van ingediende aanvragen en meldingen. Vergelijkbaar met voorgaande jaren komen minder vergunningaanvragen en meldingen binnen dan op basis van de Drentse maat is geraamd. Voor een deel zou een verklaring kunnen zijn dat er minder toezicht werd gehouden en daarom minder aanvragen en meldingen Activiteitenbesluit zijn binnen gekomen.

- *Hoger dan verwacht aantal oprichtingsvergunningen en milieuneutrale wijzigingen*

Het aantal verleende oprichtingsvergunningen is duidelijk hoger dan verwacht. Deze vergunningen zijn voor een belangrijk deel gerelateerd aan bestaande bedrijven die door groei of verandering buiten de kaders van het Activiteitenbesluit komen te vallen en vergunningplichtig worden. Voorbeelden hiervan zijn het houden van meer dan 200 melkkoeien en de verandering van bemande naar onbemande tankstations, die niet volledig voldoen aan de entree-eisen van het Activiteitenbesluit.

Daarnaast is het aantal milieuneutrale wijzigingen ook hoger dan verwacht. Daarentegen zijn de revisievergunningen weer veel lager. Vooral bij de provinciale bedrijven zijn veel milieuneutrale wijzigingen behandeld. Hieronder vallen ook de goedkeuringsbesluiten en de Wabo-besluiten bouw.

- *Meldingen Activiteitenbesluit*

Het aantal afgehandelde meldingen Activiteitenbesluit is vergelijkbaar met dat van de voorgaande jaren, waarin ook minder meldingen zijn afgehandeld dan in het jaarprogramma waren opgenomen. Vergelijking van het aantal benodigde geraamde uren voor de afhandeling van de meldingen met de gemaakte uren in relatie tot het aantal afgehandelde meldingen laat zien dat het kental (normtijd) voor afhandeling (ca 9 uur) in de praktijk niet toereikend is. De gemiddelde tijd benodigd voor een melding in 2019 bedraagt 12,2 uur.

- *Bouwaanvragen inrichtingen bevoegd gezag provincie*

Binnen het product milieuneutrale wijziging worden ook Wabo-besluiten bouw geregistreerd, die behoren bij de provinciale inrichtingen. In totaal zijn er 13 Wabo-besluiten bouw verleend.

- *Actualisaties*

Het aantal actualisaties lijkt achter te blijven. Echter, als een actualisatie van een vergunning nodig is, dan wordt deze geboekt onder het product dat van toepassing is, bijvoorbeeld maatwerkprocedure, veranderingsvergunning of een melding Activiteitenbesluit. Daardoor is het exacte aantal actualisaties niet goed uit onze registraties te herleiden.

a. Actualisatie vierde tranche Activiteitenbesluit voor geur en lucht

Rekening houdend met het overgangsrecht is getoetst in hoeverre er maatwerkvoorschriften moeten worden opgesteld voor de aspecten geur en lucht. Dit project is afgerond en er zijn 12 maatwerkprocedures gevolgd.

b. Actualisatie BBT-conclusies bij IPPC-installaties

Op grond van het Besluit omgevingsrecht moet het bevoegd gezag uitvoering geven aan de verplichting om binnen een termijn van vier jaar na publicatie van BBT-conclusies (Best Beschikbare Technieken) voor de hoofdactiviteit van een IPPC-installatie (installatie voor industriële activiteiten als bedoeld in bijlage 1 van richtlijn nr. 2010/75/EU van het Europees parlement) te toetsen en zo

nodig te actualiseren. Na actualisatie van de vergunningvoorschriften controleert het bevoegd gezag of de installatie hieraan voldoet.

De grootste categorie IPPC-bedrijven in Drenthe betreft intensieve veehouderijen. In februari 2017 zijn hier de nieuwe BBT conclusies van gepubliceerd. In 2019 is verdere invulling gegeven en de benodigde tijd besteed aan het in 2018 gestarte proces. Bij diverse lopende vergunningprocedures is invulling gegeven aan de implementatie van de meest recente versie van relevante BBT-conclusies. Daarnaast is nagegaan bij welke bedrijven een actualisatie van vergunningvoorschriften noodzakelijk is. Er is gewerkt aan een meer projectmatige aanpak van deze taak. Ook in 2020 wordt invulling gegeven aan dit project.

c. Actualisatie LAP3 (Landelijk AfvalbeheerPlan)

Door verschuiving van de prioriteiten richting het Actieplan productie op orde in 2018 en het geringe aantal medewerkers met de benodigde specialistische kennis, is het project in 2019 verder uitgevoerd in de vorm van de actualisatietoetsen. Van de 55 bedrijven waarop het LAP3 van toepassing is, zijn er 22 in 2019 getoetst aan de actualisatieplicht. Opvallend hierbij is dat ten behoeve van het toetsen meestal niet alle benodigde documenten aanwezig/aangeleverd zijn. Uit de toetsen is naar voren gekomen dat van een aantal bedrijven de vergunning geactualiseerd moet worden, sommige bedrijven een revisievergunning moeten aanvragen en zelfs dat enkele bedrijven onder het Activiteitenbesluit zijn komen te vallen. In 2020 zal het project verder worden uitgevoerd door het behandelen van de actualisatievergunningen.

d. Actualisatie Stoppersregeling voor varkens- en pluimveebedrijven

Bedrijven die vanaf 2010 geen maatregelen hebben genomen om aan het Besluit emissiearme huisvesting te voldoen, vallen - met gebruik van alternatieve maatregelen - onder het landelijke gedoogbeleid. Dit gedoogbeleid eindigt op 1 januari 2020. Een van de voorwaarden is dat de vergunning wordt ingetrokken. De werkvoorraad bij het product "intrekken vergunning" is relatief hoog doordat deze groep van vergunningen hier nog onder valt.

Zoals in de halfjaar rapportage al is aangegeven hebben we in Drenthe 88 bedrijven een brief gestuurd met het voornemen tot intrekking van de vergunning per 1 januari 2020. Bedrijven hebben de mogelijkheid gehad om aan te geven of ze door willen gaan met het houden van varkens, kippen of andere diersoorten. Hier zijn veel reacties op gekomen en we hebben een aardig beeld van de bedrijven die stoppen en bedrijven die door willen gaan met varkens, kippen of andere diersoorten.

- *PAS-problematiek zorgt voor aanhouden en stilvallen van vergunningverleningsproces*

Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet meer gebruikt mag worden als basis voor toestemming van activiteiten. Bij vergunningverlening heeft dit gezorgd voor vertraging bij het afhandelen van omgevingsvergunningen waarbij de stikstof emissie wijzigde, en een hogere tijdsinzet per product. Vertraging betekent een langere doorlooptijd van de procedure. Het nieuwe beleid heeft voor meer helderheid gezorgd, maar kan bij omgevingsvergunningen nog steeds vertraging oplopen door de onlosmakelijke samenhang. Voor de bedrijven die vallen onder de stoppersregeling was het door de uitspraak heel lang onduidelijk of zij eventueel hun ammoniakrechten konden verhandelen. Inmiddels zijn de landelijke Beleidsregels intern en extern salderen bekend geworden, waaruit blijkt dat de deelnemers aan de Stoppersregeling hun rechten niet extern kunnen salderen. Nu dit helder is zullen wij gaan starten met het intrekken van de betreffende vergunningen.

De spelregels voor het verlenen van natuurtoestemmingen zijn weliswaar recent vastgesteld, maar nog altijd kan (vanwege onlosmakelijke samenhang) ook het afgeven van milieutoestemmingen vertraging oplopen (en daarmee de daaraan verbonden omgevingsvergunningen). Naast het nieuwe beleid op het gebied van vergunningverlening worden ook gebiedsgerichte processen opgestart. In

dat verband zullen waarschijnlijk ook de stikstofemissies van niet-landbouwbedrijven in kaart moeten worden gebracht. De kwestie van het beweiden en bemesten van land is eveneens nog niet opgelost.

- *Toekomstbestendige wasplaatsen bij akkerbouwers*

In 2019 is door ons op verzoek van de provincie Drenthe veel aandacht besteed aan het uitwerken van de praktijkrichtlijn erfemissies. In de praktijkrichtlijn zijn enkele voorbeelden van toekomstbestendige wasplaatsen opgenomen die kunnen worden toegepast bij een gemiddelde akkerbouwer. De praktijkrichtlijn is verspreid onder de gemeenten en waterschappen. De waterschappen zijn druk met het uitvoeren van erfbezoeken bij agrarische bedrijven. Regelmatig worden wij om advies gevraagd. In 2019 hebben wij bij ongeveer 21 gevallen vooroverleg gevoerd en/of advies gegeven in de gebieden van de waterschappen Hunze en Aa's en Vechtstromen. Er zijn drie meldingen op grond van het Activiteitenbesluit afgehandeld en vanuit toezicht is één maatwerkzaak voortgekomen.

2.1.4.4 Bijzonderheden Toezicht

Het milieutoezicht in Drenthe wordt volledig branchegericht uitgevoerd. Dit houdt o.a. in dat de geselecteerde bedrijven per branche door een groep toezichthouders met specifieke kennis worden gecontroleerd. Elke branche in de gehele provincie wordt op een uniforme wijze benaderd. We genereren data o.a. ten behoeve van de Landelijke Handhavingsstrategie, Inspectieview en Risico gestuurd Toezicht. Deze branchegerichte benadering heeft primair tot doel om de kwaliteit van ons toezicht te verhogen en de efficiency en effectiviteit te verbeteren.

- *Afschalen van de toezichtstaak gedurende het programmajaar*

Het uitvoeren van de toezichtstaak werd in 2019 belemmerd door een hoog ziekteverzuim en het niet kunnen vervullen van vacatures, maar ook door de geleverde inzet voor het ontwikkelen van het risicogericht toezicht en de benodigde inzet behorend bij het onvoorziene toezicht. In onze concernrapportage over de eerste 4 maanden is dit signaal afgegeven en onderbouwd dat een afschaling met 4.200 uur noodzakelijk was. Na afstemming met onze accounthouders heeft het dagelijks bestuur ingestemd met deze afschaling en bijbehorende herprioritering. In tabel 4 is vermeld ten koste van welke producten de 4.200 uur is afgeschaald.

Tabel 4: Overzicht van de afschaling van uren bij het milieutoezicht

Posten aframing toezicht	Aframen uren
Diverse activiteiten behorend bij de Drentse Prioriteit	1.800
Energietoezicht (het niet gesubsidieerde deel)	700
Ketentoezicht	1.700
Totaal	4.200

Tegelijkertijd is binnen het reguliere toezicht een prioritering op basis van risico-inschatting afgesproken. Onze extra inzet op het onvoorziene toezicht (o.a. calamiteiten, ongewone voorvallen en klachten) leidt voortdurend tot aanpassingen in de uitvoering van het regulier toezicht. Bij bevoegde gezagen waar veel extra onvoorziene toezicht moest worden uitgevoerd betekende dit onvermijdelijk vermindering van het reguliere toezicht, tenzij de bevoegde gezagen ons hiervoor extra opdrachten verstrekten. Om hier op te kunnen anticiperen is de volgende prioritering gehanteerd in de uitvoering van het regulier toezicht 2019:

- Prioritering in volgorde en per bevoegd gezag:
 1. Calamiteiten/Rampen/Piket;
 2. Onvoorzien Toezicht: Bedrijven die onvoorzien extra toezicht behoeven o.a. ongewone voorvallen, handhaving;
 3. Klachten;
 4. Projecten van BG waarvoor opdrachten zijn verstrekt in JP2019;
 5. Energietoezicht;
 6. Drentse Prioriteiten;
 7. Ketentoezicht;
 8. Regulier toezicht:
- Prioritering binnen Regulier toezicht (8) in volgorde en per bevoegd gezag:
 1. Cat. 3 en 4 bedrijven waar in het verleden overtredingen zijn geconstateerd, aspectcontroles waar mogelijk en integrale controles waar nodig;
 2. Cat. 4 bedrijven industrie, aspectcontroles volgens DM;
 3. Gepland toezicht van bedrijven waar de RUD nog geen toezicht heeft uitgevoerd, na risico-inschatting en volgens DM;
 4. Rest volgens DM

Op basis van deze afschaling en herprioritering hebben wij in onze halfjaar rapportage een eindejaar prognose afgegeven met betrekking tot het haalbare productieniveau ten opzichte van ons oorspronkelijke jaarprogramma. We hebben toen ingeschat dat de gemiddelde productie in uren voor het reguliere toezicht inclusief de klachten per bevoegd gezag aan het eind van het jaar zou uitkomen op circa 70%-80% van het oorspronkelijke jaarprogramma.

Tabel 5: Realisatie van het reguliere toezicht (incl. klachten) ten opzichte van het oorspronkelijke jaarprogramma 2019

Toezicht realisatie tov het (oorspronkelijke) Jaarprogramma 2019	Totaal
Aa en Hunze	97%
Assen	81%
Borger-Odoorn	78%
Coevorden	79%
De Wolden	83%
Emmen	89%
Hoogeveen	83%
Meppel	74%
Midden-Drenthe	91%
Noordenveld	77%
Provincie Drenthe	54%
Tynaarlo	87%
Westerveld	77%
Eindtotaal	80%

In tabel 5 is het uiteindelijke behaalde resultaat weergegeven. De doorberekening wijkt enigszins af van de doorberekening zoals weergegeven in onze concernrapportage over de eerste negen maanden. In de huidige weergave is gecorrigeerd op de wijziging van de BRZO-financiering (betreft alleen de Provincie). Ook zijn, net als in het oorspronkelijke jaarprogramma, de uren voor klachten, de Drentse prioriteiten en de beoordeling van de EMVJ's meegenomen in de berekening van percentages. Voor alle deelnemers, behalve de Provincie Drenthe, is het geprognostiseerde percentage gehaald. Wel zijn bij de Provincie Drenthe in aantallen meer toezichtzaken en klachten afgerond dan geraamd in het jaarprogramma.

- **Tuinbouw**

Afgelopen jaar is er een actieve samenwerking geweest met de waterschappen waarbij gezamenlijk de bedrijven in de tuinbouw zijn bezocht. Zo is door de waterschappen in samenwerking met een externe partij een zogenaamde waterscan uitgevoerd en deze is gezamenlijk met ons besproken en er is een controle gedaan op de (lozings-) voorschriften.

- **Vuurwerk**

Vuurwerkopslagen van consumentenvuurwerk worden op twee momenten gecontroleerd: een voorinspectie in okt/nov en tijdens de verkoopdagen. Dit jaar is vooraf aan alle verkopers van consumentenvuurwerk een brief met informatie gestuurd over veel voorkomende overtredingen en hoe deze te voorkomen. Ook is aangekondigd dat ten aanzien van veel voorkomende overtredingen een "lik op stuk beleid" wordt gevoerd waarvoor BOA's meegaan tijdens de controles gedurende de verkoopdagen.

Door de vroegtijdige voorinspecties werd voorkomen dat we bij de verkoopdagen tegen onvoorziene problemen aanlopen, zoals het niet gekeurd zijn van de sprinklerinstallatie of dat de herbeoordeling van het uitgangspuntendocument niet heeft plaats gevonden.

Het gevoerde lik-op-stuk-beleid in combinatie met de voorcontroles hebben geleid tot een forse daling in het aantal, met name lichtere, overtredingen tijdens de verkoopdagen. Zo werd bij de 11 verkooppunten die de afgelopen vijf jaren altijd overtredingen hadden dit jaar éénmaal een overtreding geconstateerd waarvoor een proces-verbaal is opgemaakt. De aanpak heeft duidelijk geleid tot het reduceren van het aantal overtredingen.

- **Aanvullende controles**

Naast de reguliere toezicht controles zijn de volgende aanvullende controles uitgevoerd in 2019.

Tabel 6: Aanvullend toezicht in 2019

Aanvullende toezicht controles	Aantal
Administratieve controle	159
Hercontrole	432
Opleveringscontrole	15
Totaal RUD	606

- **Landelijke handhavingsstrategie (LHS)**

Als een overtreding wordt geconstateerd, wordt op grond van de ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder, deze geplaatst in de matrix van de LHS. Overeenkomstig dit beleid wordt er vervolgens een passende (bestuurs- en/of strafrechtelijke) sanctie toegepast. Door de bevoegde gezagen is besloten dat de RUD Drenthe moet werken volgens dit handhavingsbeleid. In 2018 is begonnen met de invoering hiervan. De RUD Drenthe beschikt hiertoe over toezichthouders waarvan 7 ook Buitengewone opsporingsambtenaar (BOA) zijn. De BOA's worden gecoördineerd ingezet. Waar nodig wordt samengewerkt met de politie en het OM. De toepassing van de LHS wordt periodiek besproken in het driehoeksoverleg tussen de drie noordelijke provincies, uitvoeringsdiensten (RUD Drenthe, FUMO, ODG) politie en het OM. Het project Invoering landelijke handhavingsstrategie (LHS) is in 2019 afgerond. In het kader van het project hebben onze toezichthouders een cursus gehad om met de LHS te werken. Middels een opgestelde flyer kunnen burgers en bedrijven worden geïnformeerd over

de LHS. Bij het uitwerken van controles wordt door de toezichthouders gebruik gemaakt van de digitale checklist (DC). Als een overtreding wordt geconstateerd wordt deze in een module van de DC ingevoerd om deze conform LHS in te delen. Bij overtredingen en gedrag dat zwaarder wordt ingeschaald wordt er automatisch een bericht doorgestuurd naar de BOA coördinator met het verzoek tot overleg. Deze bepaalt na het overleg met de toezichthouder of strafrechtelijk optreden nodig is. Omdat de LHS niet consequent werd ingevuld door alle toezichthouders zal daarop in 2020 extra worden gemonitord. Alle rapportages vanuit Digitale checklisten worden daarvoor door juristen beoordeeld. In de branche overleggen zullen casussen worden besproken om zo tot een uniforme duiding in LHS te komen. Bij de agrarische branche is dit reeds ingevoerd. De benodigde uren hiervoor komen ten laste van de toezichten.

2.1.4.5 Bijzonderheden klachten

In tabel 7 wordt een overzicht gegeven van de klachtafhandeling ten opzichte van het jaarprogramma. De genoemde aantallen zijn zaak-gerelateerd. Het komt voor dat aan een klachtzaak meerdere ingekomen klachten zijn gekoppeld. Zo hebben we een klachtzaak, waar 26 klachtformulieren aan zijn gekoppeld.

Tabel 7: Overzicht van de klachtenafhandeling in 2019 ten opzichte van het jaarprogramma 2019

	Aantal klachten JP 2019	Uren JP 2019	Aantal klachten afgehandeld	Inzet uren	% aantal klachten tov JP2019	% uren tov JP2019
Totaal RUD	902	3973	573	2275	64%	57%

Voor de afhandeling van klachten is 2.275 uur inzet gepleegd door toezichthouders, ondersteund door specialisten en juristen. De toezichten die behoren bij uit de klachten voortgekomen controles zijn geschreven onder regulier toezicht. Over het geheel lopen de percentages aantal en uren ten opzichte van het jaarprogramma iets uit de pas. Onderling tussen onze deelnemers zijn er grote verschillen zichtbaar.

Tabel 8: Overzicht van de klachten in 2019 ingedeeld naar aard van de klacht

Klachten	Totaal
Klacht bedrijven	89
Klacht bodem	23
Klacht geluid	166
Klacht lozingen	7
Klacht lucht	93
Klacht overig milieu	97
Klacht piket	29
Klachten Lucht	1
Melden ongewoon voorval	68
Eindtotaal	573

Het werkelijke aantal klachten is lager dan vooraf is geraamd in het jaarprogramma (573 afgehandelde klachten en in het jaarprogramma 2019 geraamd 902 afgehandelde klachten. Om de jaarprogrammering voor de toekomst realistischer te maken wordt voortaan met ervaringscijfers van de voorgaande jaren gerekend.

2.1.4.6 Ketentoezicht

In het jaarprogramma van 2019 is 2395 uur opgenomen voor ketentoezicht. Daarop is op basis van de 4-maandsrapportage 1700 uur afgeschaald. Uiteindelijk is over heel 2019 430 uur besteed aan dit product, wat een onderschrijding betekent ten opzichte van het bijgestelde jaarprogramma. We hebben ingezet op het verbeteren van de samenwerking met onze ketenpartners bij het toezicht op co-vergisters en asbest. Op basis van deze samenwerking zijn nieuwe plannen van aanpak gemaakt. Datasturing neemt hierin steeds meer een prominente plek in. In 2020 wordt de samenwerking verder uitgebouwd. Daarnaast is deelgenomen aan de controles vanuit het Noordelijk Overleg Afvaltransporten.

2.1.4.7 Meldingen en toezicht Besluit bodemkwaliteit

Op basis van de beoordeling van de meldingen en het toezicht daarop streven we naar duurzaam bodembeheer. Als Drentse Maat is afgesproken dat circa 50% van de meldingen worden gecontroleerd.

Intensiever toezicht dan geraamd.

Het aantal meldingen Besluit bodemkwaliteit is meer dan was gepland in het jaarprogramma. Dat geldt ook voor het aantal keren dat toezicht is gehouden op de meldingen. We voldoen hiermee ruimschoots aan de afspraak dat op 50% van het aantal binnengekomen meldingen toezicht wordt gehouden. Deze overschrijding komt omdat we met betreffende bevoegde gezagen hebben afgesproken dat we bij de grootschalige bodemtoepassingen intensiever controleren richting de 100% op die projecten. Zoals bij het Dak van Drenthe (VAM Wijster), groenwal Baggelhuizen (Assen), de groenwal bij Eext en de demping van de Grote Moere (Grolloo).

De effecten van de PFAS-problematiek

Door de PFAS is het aantal meldingen niet zo zeer minder geworden dan wel dat er andere meldingen zijn gedaan. In plaats van toepassen van grond is er nu vaak een melding tijdelijke opslag gedaan in afwachting van duidelijke wet en regelgeving. Eind 2019 is er duidelijkheid gekomen in de PFAS problematiek en is de verwachting dat de depots in het eerste half jaar van 2020 weer zullen verdwijnen. Onder de bespreking van de bodemtaken die vallen onder de Niet-Drentse Maat wordt verder ingegaan op de PFAS-problematiek.

2.1.4.8 Onze piketdienst

Buiten de kantooruren zijn wij bereikbaar en beschikbaar voor het beoordelen en oppakken van acute milieuproblemen. Op basis van een melding wordt een beoordeling gemaakt in hoeverre het incident een spoedeisend karakter kent waarop directe actie nodig is, of dat dit binnen kantooruren verder kan worden opgepakt.

Effectievere werkwijze: sneller ter plaatse voorkomt milieuschade

Om nog beter te kunnen inspringen bij milieu incidenten is in samenwerking met de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) en de Meldkamer Noord-Nederland (MKNN) onze piketorganisatie opgenomen in een aantal meldingsclassificaties. Dit betekent dat wij bij een aantal milieu gerelateerde incidenten standaard wordt gebeld door de centralist van de MKNN over een incident. Op basis daarvan kan de piketmedewerker actief worden benaderd door de Officier van Dienst Brandweer (OvDB) en zo nodig actie ondernemen om de milieuschade te beperken. Hierdoor kan onze piketorganisatie minder

afhankelijk van de OvDB en proactief handelen. Sneller ter plaatse betekent eerder in staat zijn om maatregelen te treffen om verdere milieuschade te voorkomen.

Tabel 9: De in 2019 binnengekomen incidentmeldingen

Piketmeldingen	Grip 0	Grip 1	Grip 2	Grip 3	Melding/Klacht	Ongewoon voorval	Eindtotaal
Afval	1	1			15		17
Asbest	5	2			8	1	16
Bodem	2				12	9	23
Geluid					21	3	24
Geur					24	2	26
Lozingen					2	4	6
Lucht	1	1			7	17	26
Mest					4		4
Overig	2	1			5	2	10
Water					1		1
Eindtotaal	11	5	0	0	99	38	153

In 2019 zijn wij actief betrokken geweest bij de volgende calamiteiten:

- Meerdere branden bij Attero (met Attero afspraken gemaakt over te nemen maatregelen en Attero heeft uit eigen beweging maatregelen getroffen).
- Gasexplosie bij een horecazaak in Coevorden
- Diverse asbestbranden
- Een grote brand in Barger- Compascuum waarbij diesel is vrijgekomen
- Een grote brand in een opslagschuur te Nieuweroord
- Een grote brand bij bedrijf in Wijster
- Een brand bij een afvalverwerker in Emmen

2.1.4.9 Professioneel partner VRD bij rampenbestrijding

We hebben binnen de VeiligheidsRegio Drenthe (VRD) toebedeelde taken in het kader van calamiteiten- en rampenbestrijding. Om deze taken goed uit te kunnen uitvoeren nemen wij actief deel aan oefeningen en kennisdeling. Voorbeelden hiervan in 2019 zijn:

- Deelname aan een systeem oefening Meppel gericht op bevolkingszorg. Wij zijn actief geweest met een teamleider en een piketmedewerker in het deelproces Omgevingszorg. De teamleiders van de crisisorganisatie vanuit onze organisatie hebben deelgenomen aan de trainingen Bevolkingszorg.
- Ook bij lokale oefeningen van de crisisorganisatie worden wij vaker betrokken. Zo hebben we geoefend bij de gemeenten Hoogeveen, De Wolden en Emmen.
- Naast de oefeningen is er afstemming geweest met de VRD over het alarmeren van onze medewerkers in de crisisorganisatie.

2.1.5 DE NIET-DRENTSE MAAT

2.1.5.1 Wat hebben we gedaan ?

Tabel 10: De uitvoering van de Niet-Drentse Maat producten en de relatie met ons jaarprogramma 2019

Product nr./groep	Niet Drentse Maat	Realisatie uren 2019	Totaal uren raming JP 2019	% gerealiseerde uren tov het JP 2019
200	Bodem	25.083	27.057	93%
201	Beschikking Wet Bodembescherming	3.660		
202	Meldingen Besluit uniforme saneringen	429		
203	Beoordeling verzoeken Warmte en koude opslag	1.180		
204	Informatieverstrekking bodem	2.164		
205	Advisering/ Beoordeling bodemonderzoeken	3.982		
206	Toezicht bodemsanering en - bescherming	3.165		
207	Overige Bodemtaken	10.504		
300	Geluid, lucht en externe veiligheid	8.347	7.518	111%
301	Hogere waarde procedure	381		
302	Advisering geluid	6.844		
303	Advisering zonebeheer	265		
304	Advisering lucht	263		
305	Advisering externe veiligheid	595		
400	Asbest	3.503	3.609	97%
401	Advisering asbestinventarisatierapport	1.261		
403	Toezicht regelgeving asbestverwijdering	2.242		
500	Juridische ondersteuning	1.278	1.339	95%
502	WOB verzoek	772		
503	Juridisch advies	506		
600	Milieuspecialistische taken	6.321	6.639	95%
601	MER	2.058		
602	Integraal advies (oriëntatie)	4.263		
700	Projecten	1.886	3.508	54%
801	Vergunning ontbranden/melden vuurwerk	1.013	1.073	
901	Ontheffing TUG	316	324	
1001	Toezicht ontbranden vuurwerk	484	500	
1101	Toezicht TUG	11	278	
1201	Boa's (Vrijveld toezicht)	2.131	2.500	
1300	Extra werk deelnemers	1.575		
Eindtotaal		51.947	54.345	96%

De uren die hier in beeld zijn gebracht hebben voor een deel betrekking op uren die specifiek toebedeeld zijn aan een deelnemer. Zo worden de producten genoemd onder 801, 901, 1001, 1101 alleen afgenomen door de Provincie Drenthe. Over specifieke bij een deelnemer behorende producten, projecten en extra werk wordt de deelnemer geïnformeerd via de afzonderlijk toegezonden rapportages jaarcijfers 2019.

Voor zover het advisering betreft in relatie tot de beoordeling van een product vallend onder de Drentse Maat, zoals advisering van geluid voor een omgevingsvergunning, zijn die uren toebedeeld aan het Drentse Maat product.

In tabel 11 is de uitvoering van de Niet-Drentse Maat per deelnemer ten opzichte van ons jaarprogramma in beeld gebracht.

Tabel 11: De uitvoering van de Niet-Drentse Maat per deelnemer ten opzichte van het jaarprogramma 2019

Niet- Drentse Maat (nDM)	JP 2019 geraamde uren	Totaal gerealiseerde uren 2019 tot 31-12-2019	% realisatie t.o.v. JP 2019
Aa en Hunze	1.064	1.264	119%
Assen	3.195	3.888	122%
Borger-Odoorn	496	1.134	229%
Coevorden	1.628	2.099	129%
De Wolden	1.642	2.156	131%
Emmen	16.301	14.144	87%
Hoogeveen	2.792	3.027	108%
Meppel	1.424	1.671	117%
Midden-Drenthe	2.744	1.890	69%
Noordenveld	1.808	1.708	94%
Provincie Drenthe	18.674	16.374	88%
Tynaarlo	1.422	1.373	97%
Westerveld	1.155	1.219	106%
Totaal RUD	54.345	51.947	96%

2.1.5.2 Wat hebben we bereikt?

De uitvoering van deze Niet-Drentse Maat-taken dragen bij aan het waarborgen van een schoon en veilig Drenthe. Op hoofdlijnen valt wat betreft de Niet-Drentse Maat in 2019 het volgende op :

- *De vraag naar advies blijft hoog en groeit op onderdelen.*
 - Er is een duidelijke groei in aanvragen voor bodemenergiesystemen;
 - De vraag naar een geluidsadvies blijft hoog en betreft niet alleen metingen, maar ook al meer bredere advisering, inclusief advisering bij beleidsmatige vraagstukken.
 - Er is een groeiende vraag naar inzicht (en dus metingen) van lokale luchtkwaliteit- en geur
 - Er is een hoog blijvende vraag in adviesaanvragen voor RO en Mer, en Mer-beoordelingen.
- *De PFAS-problematiek had effect binnen de Niet-Drentse Maat :*
 - Bij lopende en startende projecten is ernstige stagnatie voorkomen door intensief overleg met partijen met toepassing van de zgn. dubbele toets uitstel
 - De vaststelling van de nieuwe nota bodembeheer is door de PFAS-ontwikkelingen nog niet opgestart : zal begin 2020 worden opgepakt.
 - Extra inzet juridische advisering tgv de PFAS
 - We hebben een bijdrage geleverd aan de informatiemarkt PFAS van het Ministerie in Hoogkerk op 5/11.
- *We hebben een protocol drugsafval opgesteld*
Het protocol is niet alleen opgesteld maar bij een aantal dumpingen ook toegepast.
- *Het concept plan van aanpak Warme overdracht bodemtaken is gereed*
Met de komst van de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag van een aantal bodemtaken van de provincie naar de gemeenten. Om de bodemtaken toekomstbestendig te organiseren zijn alle partijen geïnterviewd. Op basis van de resultaten is een plan van aanpak in concept gereed, waarin de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten verder is uitgewerkt.

- *Het deelproject Proefdraaien bodem en ondergrond met de Omgevingswet is uitgewerkt.*
Voor dit deelproject is extra budget ontvangen. Het project is verder geconcretiseerd en zal in 2020 worden opgestart.
- *Onze gehele bodeminformatievoorziening behoeft verbetering*
Een goede bodeminformatievoorziening is nodig om al onze bodemtaken efficiënt, effectief en zorgvuldig te kunnen (blijven) uitvoeren. De Omgevingswet maakt het beschikbaar hebben van een goede digitale bodeminformatievoorziening nog urgenter. Een initiatiefvoorstel ter verbetering is voorgelegd aan onze deelnemers.
- *Het onderwerp luchtkwaliteit treedt meer op de voorgrond*
Niet alleen via de problematiek vanuit het PAS en de PFAS, maar ook vanuit de landelijke belangstelling voor de ZZS en bij de boordeling van ruimtelijke plannen en lokale problematiek groeit de aandacht voor luchtkwaliteit. We zijn gestart met een inventarisatie van de ZZS bij de bedrijven die vallen onder provinciaal bevoegd gezag.
- *Externe veiligheid wordt omgevingsveiligheid*
Naast het geven van adviezen over externe veiligheid, wordt binnen dit vakgebied samen met de noordelijke omgevingsdiensten en de VRD toegewerkt naar een andere wijze van advisering over omgevingsveiligheid die aansluit bij de Omgevingswet.
- *We zijn betrokken bij advisering van een aansluiting hele woonwijk in Hoogeveen op waterstof*
Nieuwe ontwikkelingen geven nieuwe veiligheidsissues. Zo zijn we betrokken bij de bijzondere ontwikkeling van het op (duurzame) waterstof aansluiten van een hele woonwijk in Hoogeveen, wat een mondiale primeur kan worden!
- *Wob-verzoeken hebben veel tijd gekost*
We hebben een aantal grote (tijdsintensieve) verzoeken Wet openbaarheid van bestuur binnengekregen. De extra ondersteuning is gecompenseerd door de betrokken deelnemers.

In de volgende paragrafen wordt meer in detail informatie gegeven over de verschillende producten binnen de Niet-Drentse Maat.

2.1.5.3 WBB (provincie en Emmen)

Naast het beschermen van de Drentse bodem dragen wij bij aan het schoner maken van de Drentse bodem. De bodem in Drenthe wordt geschikt gemaakt voor het gebruik dat maatschappelijk gewenst is. Dit gebeurt op basis van de uitvoering van de taken behorend bij de meerjarenprogramma's Wet bodembescherming. Deze taken dragen bij aan het behalen van de landelijke doelstellingen uit het Convenant Bodem en Ondergrond 2016.

Hieronder laten we het totaal aantal aan beschikkingen, BUS-meldingen en startsaneringen over 2019 zien.

Tabel 12: Uitvoering van de WBB in 2019

Uitvoering WBB tbv Provincie Drenthe en gemeente Emmen	aantal
BUS meldingen	31
Beschikkingen sanering	74
Start saneringen	57

In 2019 is de spoedoperatie (saneren van spoedlocaties) verder voortgezet en zijn we dichtbij de convenant doelstelling gekomen. Op 1 locatie moet er nog een beschikking worden afgegeven over de ernst en spoed. Op veel spoedlocaties is een al sanering gaande. Voor 11 locaties in heel Drenthe moet nog een saneringsplan worden ingediend en zal in 2020 de sanering moeten starten.

- *Het gebiedsgericht grondwaterbeheer*

De RUD Drenthe is door de provincie gemandateerd om uitvoering te geven, als gebiedsbeheerder, aan het gebiedsgericht grondwaterbeheer in Hoogeveen. De beheersorganisatie van het gebiedsplan is in de eerste zes maanden vormgegeven. De adviesgroep heeft inmiddels meerdere keren bij elkaar gezeten. Ook is een rondje gemaakt langs de stuurgroep leden. Inmiddels heeft de eerste eigenaar van een omvangrijke grondwaterverontreiniging de verantwoordelijkheden afgekocht en daarmee is deze verontreinigingspluim onderdeel van het gebiedsplan geworden. Het belangrijkste doel van het gebiedsplan, namelijk de bescherming van omgeving en kwetsbare objecten, is op de rit. De overige hoofddoelen van het gebiedsplan, de benutting van de ondergrond mogelijk maken en de grondwaterkwaliteit verbeteren, zijn langere termijnopgaven en moeten nog verder ontwikkeld worden.

Voor het gebiedsgericht grondwaterbeheer in Assen, Coevorden en Emmen zijn de gebiedsplannen en uitvoeringsplannen in ontwerp/concept gereed gekomen. In het eerste kwartaal van 2020 worden de plannen en bestuursovereenkomsten/samenwerkingsoverkomst aan de desbetreffende besturen ter instemming en ondertekening voorgelegd. De verwachting is dat deze gebiedsplannen medio 2020 van kracht worden.

2.1.5.4 Bodemtaken Niet-Drentse Maat (excl. Wbb)

- *Verbeteren van de bodeminformatievoorziening noodzakelijk*

Een goede bodeminformatievoorziening is nodig om al onze bodemtaken efficiënt, effectief en zorgvuldig te kunnen (blijven) uitvoeren. Het maakt het mogelijk à la minute gevraagde informatie beschikbaar te hebben, ook voor derden. De verzamelde bodemgegevens zijn niet alleen van belang om inzicht te hebben over de chemische bodemkwaliteit, maar van grote meerwaarde voor vragen over bijvoorbeeld bodemdaling, bodemgebruik, bodemopbouw, verdroging, vernatting enz. Met data-analyses is het mogelijk snel en eenvoudig overzichten op te maken en adviezen te geven. De

Omgevingswet maakt het beschikbaar hebben van een goede digitale bodeminformatievoorziening nog urgenter.

Aan het bodeminformatiesysteem (BIS) is gewerkt om het systeem weer bruikbaar te maken na de samenvoeging van de gegevens uit de 13 BISsen van onze opdrachtgevers. Vanaf begin dit jaar is het weer mogelijk om via het landelijke portaal 'het bodemloket' weer bodeminformatie voor derden beschikbaar te stellen. Hoewel bruikbaar is het bodeminformatiesysteem niet volledig op orde en zal de komende jaren nog veel moeten worden opgepakt. We constateren dat voor een goed beheer van het BIS onvoldoende capaciteit aanwezig is.

Om hier grip op te krijgen is het afgelopen jaar de gehele bodeminformatievoorziening onder de loep genomen. We constateren dat niet het BIS, maar de bodeminformatievoorziening in het geheel verbetering behoeft. Het betreft hier het gehele proces van de bodeminformatievoorziening, beginnend bij analoog en digitaal archiefbeheer, uitgevoerd door onze opdrachtgevers, tot aan de uitlevering van de gevraagde bodeminformatie. We hebben een initiatiefvoorstel neergelegd bij onze opdrachtgevers om gezamenlijk een proces te starten met als doel de gehele bodeminformatievoorziening te verbeteren.

- *Brede adviserende rol*

Naast het beoordelen van bodemonderzoeken voor het uitvoeren van saneringen beoordelen wij ook bodemonderzoeken en adviseren wij bij civieltechnische plannen, ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen), VTH, rioleringsplannen, beheer stortplaatsen en kooptransacties percelen etc. Daarnaast adviseren wij ook bij beleidsvragen zoals PFAS en adviseren we over nieuwe wetgeving (bijvoorbeeld aanvullingswet Wbb in relatie tot de Omgevingswet en de aanpassing van de Provinciale Omgevingsverordening).

- *PFAS*

PFAS is een stofgroep die bestaat uit ruim 6.000 stoffen. PFAS zijn stoffen met specifieke eigenschappen, zoals brandwerend en vuil- en waterafstotend. Zij worden al decennia gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten toegepast, zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. PFAS zijn echter ook persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar. Van sommige PFAS is al aangetoond dat ze toxisch zijn. Een aantal valt zelfs onder de zogenaamde Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 8 juli 2019 het Tijdelijk Handelingskader voor hergebruik van PFAS houdende grond en baggerspecie vastgesteld. Als gevolg daarvan was de toepassing van grond op basis van de bodemkwaliteitskaarten in Drenthe zonder aanvullende PFAS analyses niet meer mogelijk. Voor lopende en op te starten projecten betekende dit stagnatie die deels te niet is gedaan door intensief overleg te voeren met partijen, waarbij door middel van een zogenaamde dubbele toets uitstel en ernstige stagnatie van projecten is voorkomen. Wij hebben initiatief genomen om voor PFAS een bodemkwaliteitskaart voor heel Drenthe op te stellen. De kosten die hiervoor zijn gemaakt zijn betaald door de provincie Drenthe. Ook hebben wij een bijdrage geleverd aan een informatiemarkt van het Ministerie over PFAS op 5 november 2019 in Hoogkerk.

Het tijdelijke handelingskader PFAS van 8 juli 2019 is op 1 december 2019 vervangen door een landelijk geactualiseerd handelingskader. In het geactualiseerde handelingskader zijn tijdelijke achtergrondwaarden opgenomen, die nu als uitgangspunt gelden. Uit het uitgevoerde onderzoek naar het voorkomen van PFAS in Drenthe blijkt dat de gemiddelde waarden PFAS lager zijn dan de landelijke tijdelijke achtergrondwaarden. Voor het toepassen van grond in grondwaterbeschermingsgebieden en in oppervlaktewater (diepe plassen) geldt nog wel de norm van 0,1 µg/kg droge stof. Met het vaststellen van de bodemkwaliteitskaarten specifiek voor PFAS kan

er weer grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart plaatsvinden, tenminste voor zover dit binnen de kaders van de bodemnota valt. Eind december 2019 was de kaart bij ongeveer driekwart van de Drentse gemeenten vastgesteld. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) onderzoekt de schadelijkheid van de betreffende stoffen in onder andere de bodem. In de loop van 2020 wil het Ministerie, gebaseerd op deze onderzoeken, met definitieve normen komen die worden opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit.

- *Nieuw protocol drugsafval toegepast*

Om adequaat te kunnen handelen bij het aantreffen van drugsafval is in opdracht van de provincie door ons een concept drugs protocol opgesteld. Hierin is voor de toezichthouders een werkinstructie beschreven om zo op een eenduidige uniforme wijze de problematiek van drugsafval aan te pakken. De bedoeling is om dit protocol samen met alle hierin genoemde partijen provincie breed in te zetten. Ook in 2019 hebben we te maken gehad met een aantal drugsdumpingen die op basis van het nieuwe protocol zijn afgehandeld.

- *Groei in aanvragen voor aanleg bodemenergiesystemen*

Bij nieuwbouw van individuele woningen wordt steeds vaker gebruik gemaakt van duurzame energie. Naast het beoordelen van aanvragen voor warmte-koude opslag (WKO) worden de gesloten bodemenergiesystemen ook geregistreerd in het Landelijk Grondwater Register (LGR). Op deze manier kan bij eventuele nieuwe initiatieven in de omgeving, rekening worden gehouden met bestaande systemen. In alle gemeenten is een stijgende trend te zien. Er zijn in 2019 voor alle Drentse gemeenten samen 127 meldingen voor de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen afgehandeld. Doordat er steeds meer bodemenergiesystemen worden aangelegd wordt het risico dat deze systemen elkaar negatief gaan beïnvloeden steeds groter (interferentie). Met name in nieuwbouwwijken lijkt dit risico groot. Wij zijn betrokken, in een tweetal gemeenten, bij het opstellen van een bodemenergieplan. In het plan zijn de locaties van aan te leggen bodemenergiesystemen op een kaart geordend en zijn beleidsregels geformuleerd. Hiermee moet onderlinge interferentie van de aan te leggen bodemenergiesystemen in nieuwbouwwijken worden voorkomen. Voor 1 gemeente wordt het project om te komen tot een bodemenergieplan begeleid door een medewerker van ons.

Tabel 13: Het aantal meldingen aanleg bodemenergiesystemen in 2019

Gemeente	meldingen aanleg bodemenergiesystemen
Aa en Hunze	11
Assen	3
Borger-Odoorn	6
Midden-Drenthe	6
Noordenveld	19
Tynaarlo	29
Coevorden	3
De Wolden	6
Emmen	8
Hoogeveen	3
Meppel	11
Westerveld	22
Totaal	127

- *Project Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaarten*

Het afgelopen jaar is uitvoering gegeven aan de evaluatie van de Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaarten. Door het uitvoeren van een enquête is informatie verzameld over de werking van de Nota bodembeheer. De enquête is verspreid bij overheden en marktpartijen die zich met grondverzet bezighouden. Vervolgens is een nieuwe nota met bodemkwaliteitskaarten gemaakt. Hiervoor is een workshop gehouden met beleidsmedewerkers, accounthouders en civiele medewerkers van diverse gemeenten. Samen met de in de enquête verzamelde informatie is dit in de nieuw opgestelde Concept-Nota bodembeheer verwoord.

Voor het maken van de bodemkwaliteitskaarten is door een adviesbureau een data-analyse uitgevoerd van alle bekende data (uitgevoerde bodemonderzoeken) uit ons bodeminformatiesysteem.

Door de ontwikkelingen met betrekking tot PFAS is de procedure voor de vaststelling van de Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaarten niet opgestart. Deze kan begin 2020 worden opgestart zodat in de loop van 2020 alle gemeente een geactualiseerde nota en kaart hebben.

- *Warme overdracht bodemtaken*

In het voorjaar is het project warme overdracht bodemtaken gestart en hebben we samen met de Drentse gemeenten verkend wat de verschuiving van taken en bevoegdheden van bodemtaken onder de Omgevingswet inhouden voor de gemeenten en provincie. Hiervoor is aansluiting gezocht bij een project van het Convenant Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond. De centrale vraag binnen dit landelijke project is:

‘Hoe kan bodem- en ondergrondkennis input geven aan de afwegingsprocessen die bij het beleidsontwikkelingsproces van de Omgevingswet en bij het realiseren van ambities en maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving een rol kunnen spelen?’

Vanuit dit landelijke project zijn voor Drenthe twee deelprojecten geformuleerd:

1. De ‘warme’ overdracht bodemtaken.

Wat betekent de Omgevingswet voor de bodem en hoe gaan we dat in Drenthe toekomstbestendig organiseren?

2. Proefdraaien met de Omgevingswet

Oefenen met de nieuwe invulling van rollen en werkzaamheden aan de hand van concrete opgaven, waarbij bodem, ondergrond en water belangrijke elementen vormen.

Inmiddels zijn belanghebbende partijen als gemeenten, provincie en RUD Drenthe via een interview bevestigd aangaande verwachtingen, behoeften en wensen. De resultaten hiervan zijn oktober 2019 gerapporteerd en inmiddels is er een plan van aanpak in concept gereed waarin de overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeenten verder is uitgewerkt. Begin 2020 wordt dit plan van aanpak door de projectgroep vastgesteld en aangeboden aan het Omgevingsplatform Drenthe om de bouwsteen Bodem daarbinnen verder uit te werken. Een van de acties daarbinnen is het uitwerken van gemeenschappelijk bodembeleid voor Drenthe en het inzichtelijke maken van de financiële consequenties van de overdracht van bodemtaken.

Voor deelproject 2 is extra budget (€ 30.000) ontvangen van het Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond. Dit deelproject is verder geconcretiseerd waarbij het de bedoeling is in de eerste helft van 2020 kennis over het bodem- en (grond)watersysteem te vertalen naar input voor een Omgevingsvisie voor de gemeente Midden-Drenthe. Het is het plan dit proces breed te beginnen waarbij uit heel Drenthe en vanuit een brede vertegenwoordiging van werkvelden kennis wordt gehaald. Dit doen we in een eerste sessie op 27 januari 2020, waarin we gebiedskennis gaan verzamelen: Welke bijzondere eigenschappen heeft het bodem- en (grond)watersysteem van Drenthe en hoe gebruiken we het? Waar levert dit kansen op en waar leidt het tot knelpunten? Vervolgens gaan we voor de gemeente Midden-Drenthe, als pilotgebied, een slag dieper. We gaan een nadere analyse van het bodem en (grond)watersysteem maken in de vorm van een gebiedsgenese volgens de systematiek van GrondRR en koppelen dit aan de ambities en opgaven uit de Omgevingsvisie. De methodiek en de lessen die we in Midden-Drenthe opdoen koppelen we breed in de regio terug, zodat iedere gemeente hiermee zijn voordeel kan doen.

2.1.5.5 Geluid

De grootste categorie adviesvragen van onze deelnemers betreft de vraag naar geluidsadviezen. Er is net zoals vorig jaar een tendens van groei naar geluidsadviezen. De advisering richt zich op wegverkeerslawaaï, spoorweglawaaï en industrielawaaï met bijbehorend zonebeheer. De adviezen worden gebruikt voor ruimtelijke plannen, bouwplannen, reconstructies van wegen en behandelen van klachten. Er is een toename in de vraag naar geluidmetingen.

Bijzonderheden m.b.t. geluidsadvisering in 2019:

- Bij een langlopende klacht in Meppel (hinderlijke toon) is uiteindelijk de bron opgespoord en in samenwerking met het veroorzakende bedrijf opgelost.
- Steeds meer gemeenten in Drenthe weten ons te vinden op het gebied van evenementen. Dit is ook een van de redenen dat er meer advies-uren aan sommige gemeenten zijn besteed dan geraamd. We worden niet gevraagd alleen voor het uitvoeren van metingen, maar juist ook op het gebied van advisering vooraf en in beleidsvraagstukken. Wij worden hier gezien als een professionele en kundige adviespartner. Gemeenten waar wij intensief bij betrokken zijn, zijn Noordenveld, Aa en Hunze, Hoogeveen, De Wolden en Emmen. Daarnaast worden we inmiddels ook (weer) benaderd door Coevorden en Meppel.
- Voor het bestemmingsplan Transformatiegebied Noordpoort in Meppel zijn naast de bestemmingsplanadviezen voor dit project akoestische rapporten opgesteld voor de nieuwe geluidzone(s) en de hogere waarde procedure. Onze algehele inbreng van geluidexpertise is hierin zeer gewaardeerd.
- Onze deelnemers weten onze geluidspecialisten goed te vinden, ook bij nieuwe Omgevingswet-trajecten.

2.1.5.6 Lucht

Het onderwerp luchtkwaliteit treedt de afgelopen jaren meer en meer op de voorgrond. Dat is niet alleen landelijk aan het nieuws te merken (Stikstof, ZZS) maar is ook terug te zien in ons werkpakket. Deze tendens van de groeiende aandacht voor lokale luchtkwaliteit heeft zich afgelopen jaar voortgezet. De meest in het oog springende werkzaamheden worden hier toegelicht.

- *Alert bij ruimtelijke ordening*

Voor een goede ruimtelijke ordening is luchtkwaliteit van wezenlijk belang. Weliswaar is ook in 2019 gebleken dat op de meeste plaatsen in Drenthe voldaan wordt aan de Europese luchtkwaliteitsnormen maar op een aantal plaatsen niet aan de WHO-advieswaarden. Ook de komende jaren moeten we alert blijven ten aanzien van lokale situaties met een slechtere luchtkwaliteit bijvoorbeeld langs (drukke) wegen, rondom (agrarische) bedrijven en in wijken met een hoge dichtheid aan houtkachels en open haarden.

- *Geurhinder meetbaar op afstand*

Geurhinder raakt mensen zeer direct. Stankklachten vormen het merendeel van de milieumeldingen die bij de bevoegde gezagen binnenkomen. In een aantal complexe of zeer structurele, en schijnbaar onoplosbare, lokale situaties met stankoverlast worden wij gevraagd om meer dan standaard aan onderzoek en metingen te doen. Afgelopen jaar heeft zich dat in het bijzonder gericht op meerdere co-vergistingsinstallaties en op het monitoren van de geursituatie rond bedrijventerreinen waar meerdere geurrelevante bedrijven op zijn gevestigd. Voor het derde jaar op rij zijn hiervoor in Drenthe op meerdere plekken zogenaamde elektronische neuzen in combinatie met lokale weerstations ingezet. Met elektronische neuzen is op afstand een geursituatie dag en nacht te volgen, wat analyses op lokale bronnen mogelijk maakt en verificatie van veel klachtenmeldingen

vergemakkelijkt. In 2019 zijn hier ook metingen aan toegevoegd van voor geur relevante specifieke luchtverontreinigende stoffen. Dergelijke projecten worden ook voor de komende jaren verwacht.

- *Groei in vraag naar luchtmetingen*

Het doen van eigen luchtmetingen is in opkomst. Het gaat daarbij zowel om metingen aan de bron (omvang emissies) als in de woonomgeving (luchtkwaliteit/immissies). Opdrachtgevers vragen ons steeds vaker naar de mogelijkheden om met metingen vast te stellen wat aard en omvang zijn van lokaal vermoed luchtprobleem. Afgelopen jaar speelde bijvoorbeeld het gehalte in de woonwijk aan zwavelwaterstof, een giftig gas dat vrijkomt uit mestkelders en bij vergistingsinstallaties. Wij zetten hiervoor eigen gasmeters in, die toezichthouders ook gebruiken voor hun eigen veiligheid. Meest bijzonder qua luchtmetingen was afgelopen jaar de inzet van een zogenaamde gascamera waarmee gaslekken en overige diffuse emissies naar de lucht uit procesinstallaties letterlijk en figuurlijk in beeld te brengen zijn. Verwacht wordt dat het doen van luchtmetingen de komende jaren zal groeien. Hierbij moet zich nog uitkristalliseren wanneer wij metingen zelfstandig uitvoeren en wanneer we ze uitbesteden aan marktpartijen.

*Figuur 1:
Fijnstofmeting*

2.1.5.7 Externe veiligheid (omgevingsveiligheid)

De uren voor externe veiligheid zitten voornamelijk in het uitbrengen van advies op dit gebied. Dit jaar echter zitten naar verhouding veel uren in Impuls omgevingsveiligheid. Het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) is een interbestuurlijk programma op het gebied van externe veiligheid, anticiperend op de Omgevingswet. Het programma IOV bestaat uit vijf deelprogramma's waaronder DP3 en DP4. Dit programma is ter voorbereiding op de Omgevingswet en kent een landelijk kader. Dit is gefinancierd vanuit de tijdelijke rijksbijdrage, de zgn. Impulsgelden. Daarnaast wordt ook expertise gedeeld met de ODG en met de FUMO. Ook opleiding (workshops) en voorbereiden voor onderdelen ten behoeve van de Omgevingswet zijn nodig geweest in 2019.

Bijzonderheden m.b.t. externe veiligheid in 2019:

- Er zijn specialistische berekeningen uitgevoerd voor aandachtsgebieden (brand, explosie, giftige wolk) in het kader van het Besluit kwaliteit leefomgeving Omgevingswet voor een negental niet BRZO bedrijven. Hiervoor heeft het Ministerie middelen beschikbaar gesteld en worden de berekeningen door een adviesbureau uitgevoerd. Na de berekening moeten wij de resultaten beoordelen.
- Betrokkenheid bij het ontwikkelen van het aansluiten van een hele woonwijk in Hoogeveen op (duurzame) waterstof in plaats van aardgas (wellicht een mondiale primeur). Hierbij spelen een aantal veiligheidsissues waarvoor onze externe veiligheidsspecialisten kunnen worden ingeschakeld. Hiervoor worden ook vraagstukken voorgelegd aan het Ministerie I&W en is nauw contact met het Ministerie van EZ vanwege de opslag van waterstof op het nabijgelegen NAM-terrein Ten Arlo.
- Vanwege de transitie naar de Omgevingswet was (en is) een nieuwe benadering voor het opstellen van Omgevingsplannen noodzakelijk. Samenwerking en afstemming is intensiever geworden en heeft meer tijd gekost.
- In 2019 is ook expertise advies gegeven aan de omgevingsdiensten ODG en FUMO. Voor EV is deze inzet enerzijds formatief (vooral v.w.b. FUMO), anderzijds is dit geboden expertise op het gebied van QGIS.
- Nieuwe ontwikkelingen vraagt meer aandacht ten aanzien van (nieuwe) veiligheidsissues. Dat zal in 2020 verder doorzetten en zal meer tijd gaan kosten.

- In Noord NL verband is, in een samenwerking tussen de omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's in Friesland, Groningen en Drenthe, eind 2019 een project gestart om een regionaal adviesproduct te ontwikkelen om onze gemeenten beter te kunnen helpen met het invullen van de nieuwe beleid systematiek voor externe veiligheid onder de Omgevingswet. Onze EV-specialisten leveren hierin een bijdrage.

2.1.5.8 Asbest

In het toezicht op de sloopmeldingen asbest is in 2019 actief samenwerking gezocht met onze toezichtpartners. In een aantal controles zijn overtredingen waargenomen, welke op basis van de Landelijke Handhavings Strategie (LHS) aanleiding gaven om een Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) in te schakelen. Er is in 6 gevallen een strafvorderingsproces ingezet en er zijn bij 3 controles overtredingen waargenomen waarbij de arbeidsomstandigheden werden overtreden. Dit heeft er toe geleid dat de Inspectie-SZW, op basis van onze informatie, direct de werkzaamheden heeft stilgelegd en door hen proces- verbaal is opgemaakt.

2.1.5.9 Juridische advisering

In het eerste half jaar was er in verband met de vele zaken, waaronder een aantal grote Wob verzoeken en vertrek van een medewerker, onvoldoende capaciteit bij team juridisch. Daarvoor is tijdelijk extra ingehuurd en de bestaande inhuur verlengd. In de 2e helft van het jaar is de vacature ruimte ingevuld en de achterstand grotendeels weg gewerkt. Het feit dat er minder handhavingstrajecten waren als gevolg van verminderde toezichtcapaciteit maakte dit ook mogelijk. Inmiddels is van de meeste ingehuurde medewerkers van team juridisch afscheid genomen. Een aantal grotere Wob verzoeken waren bij de provincie ingediend. De provincie heeft ons daarbij om ondersteuning gevraagd. Voor de extra ondersteuning is gecompenseerd. Alleen in het kader van behandeling Wob verzoeken wordt nog ingehuurd.

Onze juridische werkzaamheden in 2019 zijn in tabel 14 samengevat. De advisering spreidt zich uit over tal van producten. In de brieven aan de deelnemers met betrekking tot de halfjaarcijfers is inhoudelijk ingegaan op de zaken die daar spelen.

Tabel 14: De producten vanuit juridische ondersteuning

Juridische ondersteuning per product	Aantal afgeronde in 2019	Aantal nog in behandeling zijnde zaken in januari 2020
(Hoger) beroep	21	12
Advisering juridisch	10	11
Bezwaar	25	10
Gedoogbeschikking	5	
Handhavingsverzoek	18	8
Last onder bestuursdwang	2	2
Last onder dwangsom	96	87
Voorlopige voorziening	3	1
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	5	0
Proces verbaal	12	
WOB-verzoek	8	4
Eindtotaal	205	135

Let op : Onze juridische inzet, zoals bij bezwaar en beroep, wordt geschreven op het hoofdproduct. Veelal zijn dit toezicht- of vergunningsverleningsproducten die onder de Drentse maat vallen.

Onder de kop “last onder dwangsom” vallen verschillende oplopende procedurestappen, beginnend met een vooraankondiging en eindigend bij het actief innen. Het aantal nog lopende zaken die betrekking hebben op de last onder dwangsom wordt verhoogd doordat een opgelegde dwangsom net zo lang geldt totdat deze wordt ingetrokken. De praktijk is dat het nodig kan zijn om deze besluiten jaren te laten gelden. Dossiers in het kader van beroep en hoger beroep kunnen zeer lange tijd bij de rechtbank en Raad van State liggen.

Er zijn dit programmajaar 5 Bestuurlijke strafbeschikkingen milieu opgelegd. Het betrof bevindingen op heterdaad bij activiteiten als het verbranden van afval of grondverzet zonder de vereiste transportbrieven. De processenverbaal zijn opgemaakt bij asbestovertredingen zoals illegale saneringen (6 keer), 1 keer wegens het illegaal overbrengen van verontreinigde grond naar Duitsland, 1 wegens overtredingen met betrekking tot grondverzet, 1 wegens het niet correct melden van een bodemsanering en 1 wegens een illegale ontgroning. Daarnaast is 2 keer in het kader van een SAM (Snelle Afwikkeling Milieuzaken) een proces verbaal opgemaakt.

- Vergistingsinstallaties

Bij een groot aantal vergistingsinstallaties is er sprake van slecht naleefgedrag. Dit leidt in een aantal gevallen tot diverse handhaving- en juridische procedures. Aanleiding van controles is vaak klachten over geur.

- Extra inzet door de stikstof- en PFAS problematiek

De problematiek rondom stikstof (PAS) heeft ertoe geleid dat er flink extra inzet nodig was door juristen en vergunningverleners. De productiviteit ten aanzien van de vergunningenproducten is hierdoor gedaald. Ook als gevolg van het tijdelijke handelingskader PFAS is meer overleg gevoerd en is juridisch geadviseerd over het bodembeleid.

2.1.5.10 Advisering MER, bouw en RO

Net als in de voorgaande jaren is het aantal integrale adviesverzoeken groot. Deze worden geboekt onder de Niet-Drentse maat en zijn daarom niet zichtbaar in de aantallen producten. Op jaarbasis gaat het om 500-600 integrale adviezen. Het aantal integrale adviezen in 2019 betrof 528 (462 afgehandeld en 66 in behandeling). In 2019 was de advisering voor het windturbinepark Drentse Monden en Oostermoer een voorbeeld van een project met maatschappelijke en politiek-bestuurlijke gevoeligheid en een complex afwegingskader. Er is nog geadviseerd bij enkele projecten voor zonneparken en er is bijvoorbeeld extra tijd besteed aan adviezen in verband met studentenhuysvesting, het transformatiegebied Noordpoort en een nieuw ziekenhuis.

- Mer : adviezen en beoordelingen

In 2019 zijn 46 Mer-beoordelingen behandeld en 10 adviezen gegeven inzake een milieueffectrapportage (Mer). Deze aantallen liggen iets lager dan 2018, maar wat opvalt is dat adviezen in het kader van de milieueffectrapportage steeds intensiever en complexer worden. De beoordelingen lijken hierdoor meer tijd te vragen dan voorheen.

- Van vakantiewoning naar permanente bewoning

In Drenthe speelt de bestemmingswijziging van vakantieparken/vakantiewoningen naar permanente bewoning. Wij kunnen een adviserende rol vervullen door het beoordelen van de milieuaspecten bij

de transformaties van vakantieparken/vakantiewoningen naar permanente bewoning. Daarvoor is een voorstel gedaan. Vanuit het accounthoudersoverleg is ons aanbod omarmd. De accounthouders hebben de behoefte uitgesproken om vooraf geïnformeerd te worden ten aanzien van de totale kosten c.q. kosten per park. In 2019 hebben wij hieraan nog geen invulling hoeven te geven.

2.1.6 ADMINISTRATIEVE INZET PRIMAIR PROCES DRENTSE EN NIET DRENTSE MAAT

Bij de behandeling van alle zaken heeft de Frontoffice (onderdeel van het team Bedrijfsbureau) een belangrijke taak bij de intake en de administratieve afronding. De Front-office zorgt ervoor dat de kwaliteit van de registratie verbetert en de administratieve werkzaamheden voor de inhoudelijke medewerkers beperkt blijven. In 2019 hebben we meer werkzaamheden bij de Front-office kunnen onderbrengen dan vooraf in het jaarprogramma was voorzien. Dit betekent ook dat de uren inzet groter is geweest was voorzien. Omdat dit werkzaamheden zijn die anders door vakinhoudelijke collega's werden verricht betekent dit een efficiëncyslag, minder uren tegen lagere loonkosten. In 2020 is het doel om te kijken of we hier nog extra stappen in kunnen zetten. Hierbij wordt ook ten doel gesteld om de werkzaamheden meer te koppelen aan de afzonderlijke producten van de individuele opdrachtgevers. Hierdoor kan nog beter inzichtelijk worden gemaakt dat het geen overhead uren zijn maar productieve uren.

De werkzaamheden die worden uitgevoerd ten behoeve van de periodieke rapportages en de sturing op het jaarprogramma komen ook ten laste van deze post. Hiervoor hebben wij een regiegroep opgericht.

2.2 PROJECTEN

Naast de reguliere taken die in het jaarprogramma zijn opgenomen, voeren wij ook een aantal additionele projecten uit voor deelnemers, die separaat worden verrekend. De extra projecten zijn in 2019 afgerond en de financiële verantwoording is opgenomen in de jaarrekening. Het betreft een aantal projecten die in de financiële verantwoording in beeld worden gebracht. Inhoudelijk is gekozen om hier de aanpak van asbestdaken, het energietoezicht, de inventarisatie op ZZS en de Wob-verzoeken nader toe te lichten.

2.2.1 AANPAK ASBESTDAKEN IN DRENTHE

Op 4 juni 2019 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel, dat de grondslag moest bieden voor een asbestdakenverbod, verworpen. Als gevolg hiervan zijn veel opdrachten voor asbestsaneringen ingetrokken en hebben anderen het vooralsnog uitgesteld.

In het overleg van de Drentse werkgroep asbestdaken van 25 juni 2019 is het verwerpen van het verbod aan de orde geweest. De werkgroep is vrijwel unaniem van mening dat het nu opschorten van de activiteiten van de werkgroep

kapitaalvernietiging is. Daarnaast zijn er lokale initiatieven in onder meer Weerdinge die nadrukkelijk hebben gevraagd om ondersteuning en die ook door willen met het verwijderen van asbest uit hun buurtschap.

Op 13 december 2019 is de miljoenste m² asbestdak in Drenthe gesaneerd!

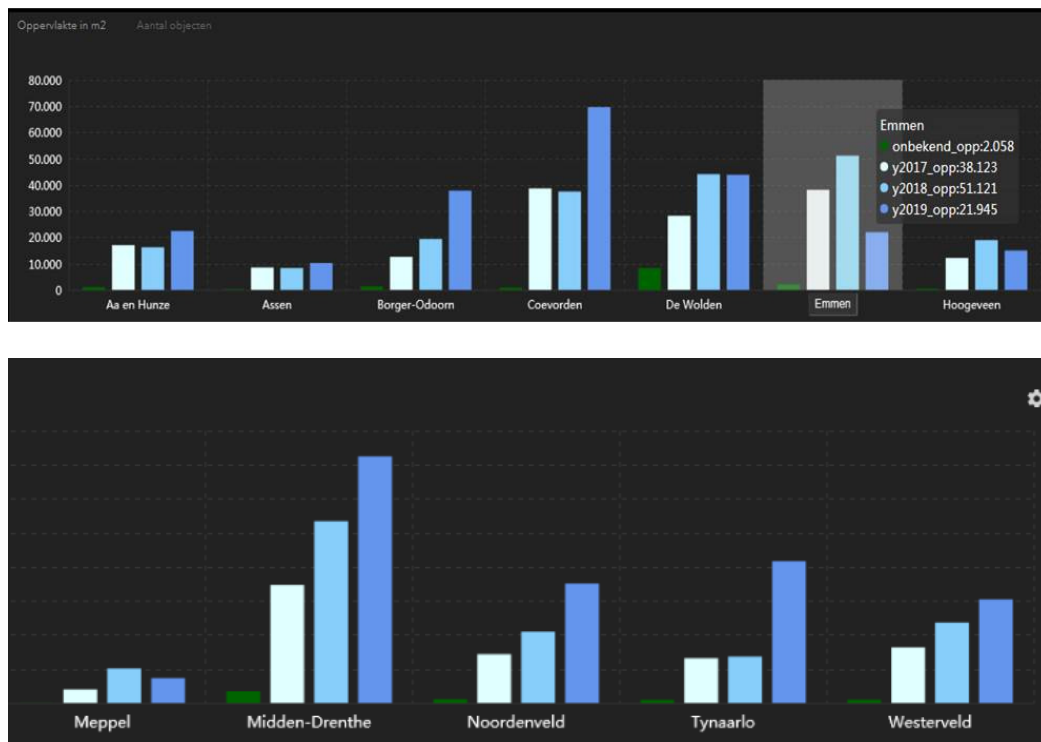
Afgesproken is dat begin 2020 een herijkt projectplan invulling gaat geven voor het vervolg waarbij een aanpak wordt voorgesteld die recht doet aan de huidige situatie. Wat gaat inhouden dat zonder een wettelijk verbod de uiteindelijke in eerste instantie benodigde versnelling, nu een meer geleidelijke sanering over een langere periode wordt.

Vanaf september is landelijk gewerkt aan het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst waarin activiteiten staan die moeten leiden tot het verder doorgaan van dak vervangingen. De overeenkomst is een netwerksamenwerking van partijen, waaronder Rijk, provincies, gemeenten, brancheorganisaties en mogelijk zelfs verzekeraars en banken. De provincie Drenthe treft voorbereidingen voor het tekenen van de overeenkomst. Enkele Drentse gemeenten hebben aangegeven dit ook te willen doen. Deze ondertekening is gepland op 12 februari 2020. Desgewenst is ondertekening op later moment ook mogelijk. De intentie is om in de samenwerking vrijblijvend te streven naar een vermindering van het aantal asbestdaken.

Inmiddels hebben 11 van de 12 Drentse gemeenten het plan van aanpak vastgesteld waarin de maatregelen zijn omschreven die nodig zijn om te zorgen dat de Drentse daken versneld asbestvrij zijn. In onderstaande figuur zijn de gesaneerde vierkante meters dak voor de jaren 2017, 2018 en 2019 per gemeente gevisualiseerd. Hieruit is voor de meeste gemeenten op te maken dat er sprake is van een toename van de hoeveelheid gesaneerd dak. Alleen voor Emmen, Hoogeveen en Meppel is over 2018 en 2019 een afname te zien die vrijwel zeker verband houdt met het verwerpen van het asbestdakenverbod.

Figuur 2: Op vrijdag 13 december 2019 ging het project 'Weerdinge Asbestvrij' officieel van start aan de Nolstraat in Weerdinge. Initiatiefnemer Johan Haan, gaf samen met gedeputeerde Tjisse Stelpstra en wethouder Jisse Otter het startsein.

Figuur 3: Plaatje uit het Dashboard monitoring Asbestdakenkaart Drenthe over 2017, 2018 en 2019

2.2.2 ENERGIETOEZICHT

Op het moment van de vaststelling van het jaarprogramma 2019 was er nog geen duidelijkheid over de financiering van het energietoezicht. In het jaarprogramma zijn enkele opties benoemd omtrent de financiering. Pas in januari 2019 is door het Ministerie van EZK een subsidie toegekend en werd duidelijk welk bedrag hiervoor voor ons ter beschikking zou komen. Uiteindelijk is er bedrag van circa € 130.000 aan subsidie verstrekt. In eerste instantie aan het Gemeentefonds en later zijn deze bedragen doorgesluisd naar ons.

Hierbij is circa € 76.000 besteed aan de afronding van het beoordelen van audits in het kader van de EED-regeling en is circa € 54.000 besteed aan werkzaamheden op het gebied van de Informatieplicht. Op het eind van het jaar heeft de provincie een aparte opdracht verstrekt van € 25.000 voor toezicht specifiek bij provinciale bedrijven.

Dit jaar hebben de werkzaamheden zich tot circa de eerste 8 maanden geconcentreerd op de afronding van het beoordelen van de EED-audits. Vanaf 1 juli 2019 werden nieuwe auditrapporten rechtstreeks door RVO beoordeeld. Tevens hebben we de binnenkomende rapportages inzake de informatieplicht beoordeeld. Hieraan gekoppeld zijn enkele toezicht bezoeken uitgevoerd. Op basis van de binnenkomende rapportages is voor 2020 een prioritering gemaakt voor wat betreft het toezicht, of te wel informatie gestuurd toezicht. Eind 2019 zijn ongeveer 1.000 rapportages aan ons toegestuurd. Het is ons helaas niet precies bekend hoeveel rapportages er opgestuurd zouden moeten worden maar een schatting van het Ministerie is dat dit er ongeveer 3.600 moeten zijn.

Tijdens het laatste kwartaal hebben we invulling gegeven aan de provinciale opdracht en is er bij 11 provinciale bedrijven toezicht uitgevoerd. De overige provinciale bedrijven worden in 2020 bezocht.

2.2.3 INVENTARISATIE ZZS

Voorjaar 2019 is een start gemaakt met een project rond Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). ZZS is de verzamelterm voor een brede groep stoffen die zo schadelijk zijn voor mens en milieu dat Europees is afgesproken gebruik en verspreiding van die stoffen uit te bannen. Nu komen bij bedrijven luchtemissies van ZZS zeker voor. Problematisch is daarbij dat in heel het land en ook in Drenthe we maar weinig blijken te weten over waar ZZS precies vrijkomen en hoeveel. Bestuurlijk relevant is dat dit gebrek aan inzicht en informatie inhoudt dat de risico's van ZZS in het Drentse milieu vandaag de dag (nog) onbekend zijn. Wij nemen, in samenwerking met de omgevingsdiensten ODG en FUMO, deel aan een landelijk door RIVM gecoördineerd project om de emissies en risico's van ZZS te inventariseren en binnen enkele jaren compleet in beeld te krijgen. De start is dit jaar gemaakt met het doorlichten van de bedrijven onder Provinciaal gezag. De provincie heeft hier extra financiële middelen voor beschikbaar gesteld.

2.2.4 PROFESSIONALISERING (OMVANGRIJKE) WOB-VERZOEKEN

Ieder Wob-verzoek is anders en vraagt om maatwerk. Wij maken daarom per Wob-verzoek duidelijke afspraken met het bevoegd gezag over de aanpak en behandeling van het verzoek. Afgelopen halfjaar hebben onze bevoegde gezagen te maken gehad met een aantal omvangrijke Wob-verzoeken met betrekking tot milieu-informatie en emissiegegevens. Wij hebben deze Wob-verzoeken opgepakt. Gaande dit proces werd duidelijk dat de afhandeling anders en efficiënter moest. Hiervoor hebben wij speciale ICT-omgevingen georganiseerd met programma's en ICT-tools die het behandelen van Wob-verzoeken makkelijker maken. Wij zijn nu bezig om te kijken hoe we deze "Wob-omgevingen" een vaste plek kunnen geven binnen onze ICT-structuur. We hebben onze kennis en werkprocessen rondom Wob-verzoeken geprofessionaliseerd. De Wob-coördinator beheert deze werkafspraken en past deze aan indien nodig (denk aan ontwikkelingen in de jurisprudentie of voortschrijdend inzicht). Het optimaliseren van dit werkproces blijft echter een kwestie van evalueren en door ontwikkelen.

2.3 HET ONTWIKKELPROGRAMMA

2.3.1 DOORONTWIKKELEN

Het ontwikkelprogramma 2019-2020 is gericht op het toekomstbestendig maken van onze organisatie als omgevingsdienst van Drenthe. Met de resultaten uit de verschillende projecten en activiteiten willen we ervoor zorgen dat we met gerichte inzet van middelen kunnen doen wat nodig is voor een schoon en veilig Drenthe. Na afloop van de programmaperiode willen we stappen hebben gezet in risico- en effectgericht werken waardoor van nog meer toegevoegde waarde zijn voor een schoon en veilig Drenthe.

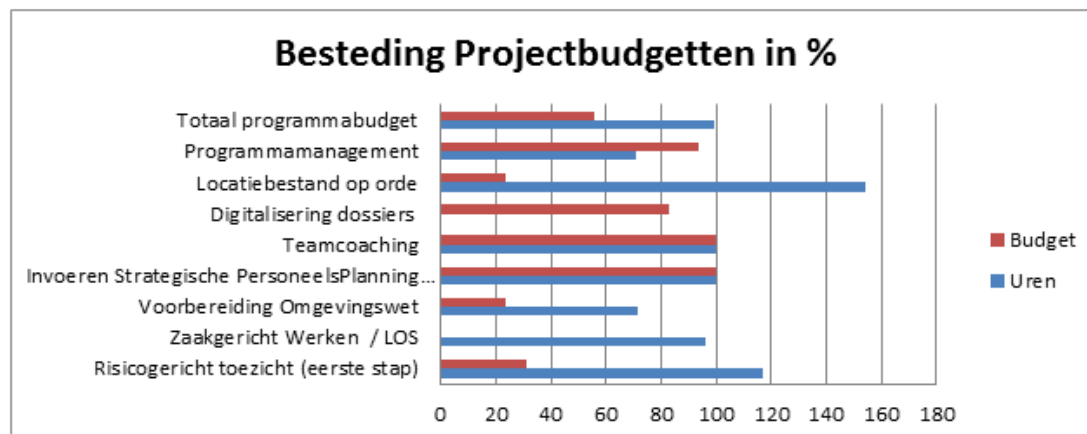
We kunnen nu al de eerste effecten op de planvorming zien. Het project RGT heeft er dit jaar voor gezorgd dat we het uitvoeringsprogramma 2020 meer risicogericht in konden vullen. Onze kennis en expertise zijn steeds meer van toegevoegde waarde voor gewogen besluitvorming in lokaal en provinciaal bestuur. Door de bedrijven te controleren die de grootste milieurisico's veroorzaken zorgen we voor een schoner en veiliger Drenthe. Maar ook het op orde brengen van onze basisinformatie draagt bij aan haalbare en realistische jaarprogramma's en verkleint het risico op financiële tegenvallers gedurende het jaar. De omgevingswet komt er aan, in Drenthe hebben we de handen ineen geslagen voor een gezamenlijke aanpak en voorbereiding. Ons interne project sluit daar nadrukkelijk bij aan, hierdoor wordt onze interne opgave steeds duidelijker.

We weten steeds beter hoe wij ons toekomstbestendig moeten organiseren zodat wij op 1-1-2021 zijn voorbereid op de overgang naar de Omgevingswet en we onze werkzaamheden op een integrale wijze gezamenlijk met de ketenpartners in Drenthe kunnen uitvoeren. Het SPP is daarbij ondersteunend, we hebben het afgelopen jaar de basis op orde gebracht en de agenda voor de komende tijd is gericht op een wendbare organisatie die ervoor zorgt dat wij kunnen doen wat nodig is.

2.3.2 OVERZICHT BESTEDING UREN EN EURO'S

Deze rapportage betreft de voortgang over het eerste jaar van het Ontwikkelprogramma 2019-2020. In onderstaande grafiek staat de besteding van het programmabudget 2019 als geheel en de projectbudgetten 2019 in procenten. Zowel de inzet van medewerkers in uren als de budgetten besteed ten behoeve van inhuur, diensten etc.

Figuur 4: De besteding van de projectbudgetten behorend bij het Ontwikkelprogramma

De uitvoering van het hele programma 2019 heeft binnen de financiële kaders plaatsgevonden. Op onderdelen is een over- en onderschrijding van de projectbudgetten zichtbaar. Oorzaken daarvan worden in de toelichting bij de betreffende activiteit in de volgende paragraaf toegelicht.

2.3.3 DE ACTIVITEITEN ONDER HET ONTWIKKELPROGRAMMA

2.3.3.1 *Risicogericht Toezicht*

Dit project is succesvol verlopen. Alle deelnemers zijn zowel ambtelijk als bestuurlijk nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de risicomatrix. De data-analyses, toepassing van de matrix en het doorrekenen hebben geresulteerd in lijsten van geprioriteerde inrichtingen die in 2020 worden bezocht. Deze lijsten zijn naar de gemeenten gestuurd voor het aanleveren van de locatiedossiers. Als kanttekening bij dit resultaat dient opgemerkt te worden dat in het doorrekenen van de risicomatrix het ontbreken van een actueel en volledig inrichtingenbestand verstorend werkt op de uitkomst, omdat daardoor niet alle risicobepalende factoren goed zijn vastgelegd in het bestand waarmee we werken. Bij het bespreken van de lijst met geprioriteerde inrichtingen per deelnemer wordt daar nadrukkelijk aandacht aan besteed.

Het project is afgerond met een opleverdocument waarin de ontwikkelde systematiek is vastgelegd met een advies over verdere implementatie van risicogericht toezicht en hoe wij met de deelnemers vervolgstappen kunnen zetten om op het gehele milieu VTH en Advies pakket risicogericht te werken. Daarmee sluit dit project voor 2019. Het vervolg zal aan de hand van een nieuwe opdracht in 2020 opgepakt moeten worden.

2.3.3.2 *Zaakgericht werken/LOS*

De beoogde procesoptimalisatie is uitgevoerd, zo zijn processtappen tot een minimum beperkt, werkafspraken vereenvoudigd en 'schermen' aangepast zodat ze beter aansluiten op noodzakelijk vast te leggen informatie. Een opleidingsplan is opgesteld en een advies is opgesteld welke processen in het kader van de omgevingswet samen met de deelnemers aangepast moeten worden. Daarmee sluit ook dit project succesvol in 2019 en zullen de vervolgacties in het project Voorbereiding op de omgevingswet opgepakt worden. Het nog resterende budget zal daarvoor worden overgeheveld naar het Ontwikkelbudget.

2.3.3.3 *Voorbereiding omgevingswet*

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. De stelselherziening kent een wetgevingsspoor, een digitaal spoor en een andere manier van werken. De Omgevingswet vervangt 26 sectorale wetten en beperkt het huidige aantal AMvB's en Ministeriele Regelingen sterk. Verder beoogt het stelsel een verdere decentralisatie van bevoegdheden. Het digitale spoor omvat het Digitale Stelsel Omgevingswet met voorzieningen voor vergunningaanvragen en publicatie van besluiten, ontsluiting van omgevingsregels en een samenwerkingsruimte voor overheden. Tot slot vraagt het stelsel een andere manier van werken, die gekenschetst kan worden met de termen integrale afweging, regionale samenwerking in de keten en participatie van belanghebbenden. In het besef dat de Omgevingswet een nauwere afstemming en samenwerking vraagt van alle ketenpartners is door opdrachtgevers en bestuurders van gemeenten, waterschappen, provincie, VRD, GGD en RUD Drenthe op 23 mei 2019 ingestemd met de instelling van en de opdracht voor het OmgevingsPlatform Drenthe (OPD). In het OPD hebben alle ketenpartners (12 gemeenten, provincie, 4 waterschappen, VRD, GGD en RUD Drenthe) zitting. Daarnaast participeert Rijkswaterstaat in het

platform. Onder de vlag van het OPD worden producten ontwikkeld die randvoorwaardelijk zijn om op 1-1-2021 de overgang naar de Omgevingswet te kunnen maken. Het platform komt zes wekelijks bijeen. In werkgroepen, met leden uit alle deelnemende partijen, worden concrete producten uitgewerkt en opgeleverd. Periodiek wordt de voortgang besproken met een vertegenwoordiging van de ambtelijke opdrachtgevers, die daarbij prioriteiten aangeven. Deze wijze van samenwerken is een succes en dient inmiddels als voorbeeld voor andere regio's in Nederland.

Het deelprogramma Implementatie Omgevingswet, onderdeel van ons Ontwikkelprogramma, heeft conform planning ontwerp-projectplannen opgeleverd voor de aansluiting van LOS op het landelijke Digitale Stelsel Omgevingswet, voor het ontwerp en implementatie van werkprocessen in het LOS en voor het op niveau brengen van kennis en competenties van onze medewerkers op het gebied van de Omgevingswet. Het projectplan voor de Warme Overdracht Bodemtaken is in concept gereed. Het deelproject Beleidscyclus heeft een trage start gekend omdat pas tegen de zomer een deelprojectleider werd gevonden.

Verder hebben wij onze kennis van milieuaspecten ingebracht in de pilot Transformatiegebied Noordpoort Meppel. Dit project is genomineerd voor de Aandeslag-Trofee 2019. Samen met provincie, gemeente, waterschap en het bedrijf hebben wij de mogelijkheid van een pilot Omgevingsvergunning Avebe verkend. Eind 2019 hebben alle betrokkenen ingestemd met de pilot, die in 2020 start. In de geest van de Omgevingswet zal de aanvraag van een omgevingsvergunning met een milieu-, een ruimtelijke en een watercomponent verkend en tot aanvraag-gereed worden voorbereid. Tot slot zijn wij betrokken bij het pilotproject Omgevingsplan Parc Sandur van gemeente Emmen.

Figuur 5: Nominatie Aandeslag-Trofee

Vanuit het OmgevingsPlatform Drenthe zijn wij gevraagd de milieuonderdelen van de Omgevingswet te annoteren in de vorm van Bouwstenen Milieu. Elke bouwsteen benoemt een onderdeel van de wet, licht deze toe en draagt vragen of beslispunten aan die door de ketenpartners verder besproken, afgestemd, uitgewerkt en besloten moeten worden. Dat gebeurt in werkgroepen onder het OPD en de resultaten en afspraken worden vastgelegd in de bouwstenen. Zo ontstaat een naslagwerk voor alle ketenpartners. Wij hebben bijgedragen aan de Dag van de Omgevingswet, die door de provincie is georganiseerd in oktober. De bijdrage bestond uit twee workshops: "Samen werken aan warme overdracht van bodemtaken" en de "Bodem, water en ondergrond als basis voor omgevingsvisies en plannen". Wij fungeren hiermee als kennispartner bij de overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeenten en voor het benutten van bodemeigenschappen in planprocessen.

Om met minister van Veldhoven in haar Kamerbrief van 29-11-2019 te spreken: "Niet alles hoeft af te zijn, om er toch klaar voor te zijn." De inspanningen en behaalde resultaten in 2019 geven vertrouwen dat wij, samen met de ketenpartners, op 1-1-2021 klaar zijn voor de Omgevingswet.

2.3.3.4 Strategische personeelsplanning

De resultaten uit deze inspanning vormen de basis voor verdere ontwikkeling van medewerkers individueel en de organisatie als geheel. De gesprekken met alle teams zijn gevoerd als basis voor de opgave voor de komende periode. Met de vulling van e-portfolio's is een start gemaakt. Het project heeft het beoogde resultaat voor 2019 gehaald en de noodzakelijke vervolgstappen worden opgenomen in de teamontwikkelplannen en dienen als uitgangspunt voor overige projecten van het Ontwikkelprogramma, zoals bv. de voorbereiding op de Omgevingswet. Het projectresultaat is daarmee input voor de organisatieagenda 2020 en verder.

2.3.3.5 Teamcoaching

Alle teams zijn en worden ondersteund bij de veranderopgave waarvoor we stonden en staan. Er komt merkbaar meer ontspanning in de organisatie. De mogelijkheid tot het inzetten van teamcoaching loopt door gedurende het hele Ontwikkelprogramma.

2.3.3.6 Gedeelde missie en visie

Bij de oprichting van de RUD Drenthe is de visie, missie en doelstelling van de dienst bepaald en verwoord in ons bedrijfsplan van 2013. Het vormt een belangrijk kader voor de financiën en organisatie van de dienst. Op basis van de in 2017 uitgevoerde doorlichting van onze organisatie en financiën is onder meer de aanbeveling aan het bestuur gedaan om te komen tot een herijking van de visie en missie. Die noodzaak is opnieuw duidelijk gebleken uit het Collectief DrijfverenDNA-onderzoek van bureau Zuiderlicht in 2018, waaruit bleek dat er binnen de organisatie behoefte is aan een gedeeld perspectief op de toekomst.

Naar aanleiding daarvan is in het kader van het Ontwikkelprogramma gewerkt aan een herijking van de missie en visie. Daarmee is de basis gelegd voor een gedeeld perspectief voor onze organisatie, welke als rode draad zal moeten doorklinken in al onze werkzaamheden, beleidsdocumenten en te maken keuzes. Deze in concept herijkte missie en visie zal begin 2020 ter bespreking en vaststelling worden voorgelegd in de bestuursvergadering. De hieruit volgende inhoudelijke aanvullingen en procesafspraken zullen verwerkt worden. Vooralsnog wordt gekoerst op vaststelling in concept in de db-vergadering van maart 2020 zodat de nieuwe missie en visie onderdeel kan uitmaken van de zienswijzeprocedure voor de begroting 2021 bij de raden en staten en in juni in het algemeen bestuur definitief kan worden vastgesteld.

2.3.3.7 Governance en accountmanagement versterken

Het onderdeel governance wordt door de Raad van Opdrachtgevers opgepakt en uitgewerkt. Inmiddels is de accountmanager van de RUD Drenthe een structurele fulltime functie geworden. De ontwikkeling van dit relatiemanagement is al zichtbaar. Vanwege de structurele inbedding wordt de verdere ontwikkeling beschouwd als regulier.

2.3.3.8 Professionalisering financiële functie

In 2019 zijn we verder gegaan met het professionaliseren van de financiële functie en financiële producten op basis van de aanbevelingen van het eind 2017 opgeleverde rapport van SeinstravandeLaar. Een belangrijke pijler betrof het zodanig inrichten en bijhouden van de financiële administratie dat op basis daarvan een belangrijke bijdrage geleverd kan worden aan de sturing van de organisatie.

Om dit doel te bereiken hebben we de uitvoering van de financiële administratie van de RUD Drenthe per 1 juni 2019 overgenomen van de provincie. Hiervoor zijn een senior financieel medewerker en een financieel administratief medewerker aangesteld. De bekostiging van de overname vindt plaats vanuit de lagere kosten voor de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de provincie Drenthe op dit onderdeel. In het laatste kwartaal van 2019 is een digitaal factuurverwerkingsprogramma, waarin ook een verplichtingenadministratie is opgenomen, in gebruik genomen.

In de managementletter van de accountant naar aanleiding van de interim controle over 2019 wordt aangegeven dat we in staat zijn om betrouwbaar te rapporteren over de gerealiseerde baten en lasten en dat een meer betrouwbare prognose afgegeven kan worden dan voorgaande jaren. Daarmee wordt de verdere ontwikkeling beschouwd als regulier. Om de professionalisering

financiële functie volledig af te ronden is een voorstel in voorbereiding voor de inbedding van de controllfunctie binnen onze organisatie. Dit zal in 2020 worden afgerond waarmee de financiële functie binnen onze organisatie zodanig is ingericht dat de organisatie in control is en blijft.

2.3.3.9 Digitalisering dossiers

Dit betreft het tweede deel van het project Quick Wins/Digitalisering. Het opdrachtgeverschap voor het project ligt bij de RvO. Het eerste deel is afgerond met een tweede ronde langs de gemeenten om eerder besproken quick wins te monitoren. Er is door de gemeenten en de RUD Drenthe goed werk gedaan aan het verbeteren van de digitale uitwisseling. Vooral in communicatief opzicht gaat dit veel beter. Er wordt sneller aan de bel getrokken waardoor er geen frustraties oplopen en men weet elkaar beter te vinden. Door bij de sessies van quick wins met elkaar aan tafel te zitten is er over en weer meer begrip voor elkaar. En men kent elkaar. Dit jaar ging de aanlevering van de toezicht dossiers bij de meeste gemeenten nog niet helemaal goed, maar wel veel beter dan de vorige jaren. In samenwerking met de gemeenten Hogeveen en De Wolden is gekeken naar welke stukken in een dossier thuis horen, wat kan vervallen, welke naamgeving aan documenten moet worden gegeven. Hiervoor is een document opgesteld waarin deze standaarden staan. Deze standaard kan ook voor andere gemeenten werken en wordt ook al ingezet bij andere gemeenten (zoals gemeente Emmen).

Dit is een hardnekkig project wat om meerdere redenen – waaronder miscommunicatie en wisseling van opdrachtgeverschap – veel vertraging heeft opgelopen. Inmiddels is het opdrachtgeverschap door de RvO weer goed belegd en is de opdracht en het resultaat opnieuw vastgesteld door de RvO. Afgesproken is dat het advies in Q1 2020 aan de RvO wordt opgeleverd.

Uit de gesprekken met de bij de deelnemers bij dit project betrokken medewerkers komt steeds weer eenzelfde zorgpunt naar voren. De noodzakelijke bezuinigingen bij de gemeenten treffen vaak ook de archieftaken. Dit knelt des te meer in een tijd dat er meer digitaal gaat, en de archieven nog niet volledig digitaal zijn gemaakt. Aanleveren naar de RUD blijft dan problematisch, maar ook bij toekomstige ontwikkelingen zoals de Omgevingswet wordt het voor de gemeenten lastig om dit geheel digitaal te doen. Zeker nu duidelijk is dat een belangrijke bron (archief/dossiers) nog gedeeltelijk analoog is of digitaal verspreid is over meerdere interne applicaties.

2.3.3.10 Locatiebestand op orde

Deze opgave was moeilijk in te schatten, wij waren de eerste omgevingsdienst die het op deze schaal heeft opgepakt. De problematiek is complexer en omvangrijker gebleken dan vooraf gedacht. Daarom kunnen we aan het einde van 2019 niet een locatiebestand opleveren waarvan 80% gevuld is met 99% van de noodzakelijke juiste informatie. Met vallen en opstaan hebben we de opgave steeds beter in beeld gekregen maar toch moeten we in 2020 nog veel doen. Dit heeft ervoor gezorgd dat we (veel) meer tijd hebben moeten investeren dan we vooraf hadden verwacht. We zullen de gemaakte afspraken om het bestand op orde te houden implementeren en monitoren, het zgn. datamagazijn wat ons daarbij gaat helpen is ingericht. Aanpassingen in het gehele bestand, dan gaat het onder andere om het bijwerken van bevoegd gezag, de naam van de inrichting, het adres, type inrichting,, SBI-code en hoofdactiviteit en het ontdebellen van locaties en het koppelen met het handelsregister worden in 2020 uitgevoerd. Naast hernieuwde werkafspraken en monitoring daarvan, zal structureel aandacht aan het uitvoeren van zgn. gevelscans besteed moeten worden. De verwachting is dat de inspanningen in het project al zullen leiden tot een bijgewerkt bestand gereed voor het opstellen van het jaarprogramma 2021.

2.3.3.11 Herijking DVO's

De DVO op het gebied van financiën is in overleg met de provincie aangepast. De aanpassing van de DVO op het gebied van de personeelsadministratie is nog niet afgerond. Hierover zijn we nog in gesprek met de Provincie en de gemeente Emmen, waarbij de verwachting is dat deze DVO halverwege 2020 wordt afgerond.

2.3.3.12 Herijken Drentse Maat

In september 2019 hebben de accounthouders samen met een afvaardiging van de RUD uitgebreid gesproken over de Drentse Maat. Doel van dat gesprek was te komen tot een realistisch uitvoeringsprogramma gebaseerd op de principes van de Drentse Maat. Uitgangspunt was hierbij de bestaande begroting c.q. deelnemersbijdragen waardoor de kentallen waarop de Drentse Maat gebaseerd is buiten beschouwing zijn gelaten. De aantallen gebaseerd op de Drentse Maat zijn op realisme getoetst en aangepast naar de (gemiddelde) werkelijkheid zodat er een nieuw en realistischer kader voor het jaarprogramma 2020 is ontstaan. De uitwerking van het nieuwe kader is verwerkt in het jaarprogramma 2020. Daarmee is de Drentse Maat als principe en onderliggende rekensystematiek nog niet herijkt maar is consensus bereikt over een jaarprogrammering die meer de werkelijkheid benaderd dan voorgaande jaren.

2.3.3.13 Herijken verrekensystematiek door eigenaren

Een voorstel tot herijken van de verrekensystematiek is op voordracht van het eigenarenoverleg besproken in algemeen bestuur. Na bespreking is het voorstel te verbetering teruggelegd bij het eigenarenoverleg. Tot nadere besluitvorming blijven de huidige verrekenregels van toepassing.

2.3.3.14 Inrichting ICT en I&A

De coördinator I&A heeft de opgave in beeld gebracht door een visiedocument op te stellen. Dit document vormt de basis voor de verdere ontwikkeling in 2020 en verder. Hierin is onder anderen de ontwikkeling naar informatie gestuurd werken in gang gezet. Daarnaast is de bestaande vacature informatieanalist ingevuld.

2.3.3.15 Personeelsgegevens op orde brengen

In kader van herijking DVO personeelsadministratie, het SPP en de voorbereiding op de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) zijn alle personeelsgegevens gecontroleerd en waar nodig op orde gebracht.

2.3.3.16 Projectmatig Werken uitbouwen

Bij de uitvoering en sturing op het ontwikkelprogramma is dit continu onder de aandacht. Projectleiders worden ondersteund in het transparant maken van de voortgang van hun project en het sturen op resultaten. Mandaten, werkwijzen, formats, overlegstructuren en rolbeschrijvingen zijn op orde gebracht en vastgesteld. Daarmee zijn de structuur en instrumenten voor gedegen projectmatig werken aanwezig. In 2020 wordt dit verder geïmplementeerd als structureel onderdeel van de organisatie.

2.3.3.17 INK/Kwaliteitssysteem planmatig toepassen

Het moment om de kwaliteit van onze ontwikkeling te meten is aanstaande. Het plan van aanpak voor deze opgave in 2020 is geschreven. Opdracht voor uitvoering is verstrekt en in de loop van 2020 zal de audit conform de INK systematiek gehouden worden.

2.3.3.18 AVG implementeren

In 2018/2019 is het informatie- en privacy beleid vastgesteld, gevolgd door een bijbehorend plan van aanpak met een plateauplanning. De informatiebeveiligingsontwikkelpunten die in de managementletter van 2018 bij dit onderwerp waren aangegeven zijn met voorrang opgepakt. Op basis van het beleid zijn de verplichte AVG procedures gemaakt, de rollen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en Chief Information Security Officer (CISO) belegd, onze informatiesystemen zijn geïnventariseerd en geclassificeerd en met een aantal leveranciers die persoonsgegevens verwerken is een verwerkersovereenkomst getekend.

In 2020 ligt de focus op het auditen van de bestaande afspraken, de Interne organisatie meer informatie- en privacy beveiliging bewust maken en mogelijke maatregelen treffen op basis van de uitkomsten van de inventarisaties.

2.4 WAT HEEFT HET GEKOST?

Het BBV vereist dat de verantwoording in verschillende programma's wordt weergegeven. Wij kennen als belangrijkste programma het programma Milieu. In de begrotingswijziging 2018 is ervoor gekozen om een apart programma voor Milieu – projecten op te nemen. Zo kan beter onderscheid gemaakt worden tussen de reguliere taken (Drentse Maat en Niet-Drentse Maat) die wij voor de deelnemers uitvoeren en de apart gefinancierde projecten.

Volgens het BBV dienen de algemene dekkingsmiddelen, de heffing VPB en het bedrag voor onvoorzien apart in het programmaplan uiteengezet te worden. Daarnaast worden de kosten van de overhead in een apart programma getoond en dienen de kosten van de andere programma's exclusief overheadkosten getoond te worden.

Onderstaande tabel geeft de begrootte en gerealiseerde baten en lasten over 2019.

Tabel 15: De begrootte en gerealiseerde baten en lasten over 2019

	2019 (Begroting)	2019 (Begrotings- wijziging)	Realisatie 2019	Afwijking
Programma Milieu regulier	14.129.428	13.722.363	13.400.344	-322.019
Programma Milieu projecten & leges	473.000	473.000	981.147	508.147
Programma Organisatieontwikkeling	n.v.t.	407.065	407.065	0
Baten Totaal	14.602.428	14.602.428	14.788.556	186.128
Programma Milieu regulier	9.967.243	9.685.178	9.398.159	287.019
Programma Milieu projecten & leges	423.000	423.000	935.282	-512.282
Programma Organisatieontwikkeling	n.v.t.	1.163.315	1.005.410	157.905
Overhead	4.066.531	4.066.531	4.073.667	-7.136
Algemene dekkingsmiddelen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Heffing VPB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bedrag onvoorzien	125.000	0	0	0
Lasten Totaal	14.581.774	15.338.024	15.412.518	-74.494
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	20.654	-735.596	-623.961	111.634
Toevoeging en ontrekking reserves	0	756.250	598.344	157.906
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Ontrekkingen vanuit reserves	0	756.250	598.344	157.906
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	20.654	20.654	-25.617	-46.272

Het totaal van de programma's is in 2019 afgesloten met € 14.788.556 aan baten en € 15.412.518 aan lasten. Van de begrootte dekking uit de reserves van het Ontwikkelprogramma van € 756.250 is door de lagere besteding in het programma een bedrag van € 598.344 gerealiseerd. We komen voor 2019 uiteindelijk uit op een negatief resultaat van € 25.617.

2.4.1 HET OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN HEFFING VENNOOTSCHAPSBELASTING

De algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Omdat onze organisatie enkel specifieke dekkingsmiddelen kent, is deze post niet van toepassing op ons. Het BBV schrijft ook voor dat de heffing vennootschapsbelasting wordt uiteengezet in een separate post. Deze post is niet van toepassing op onze organisatie. Vennootschapsbelasting dient namelijk te worden afgedragen door een overheidsonderneming bij activiteiten die voor de Vpb gelden als onderneming en waarop geen objectvrijstellingen van toepassingen zijn. Ons uitgangspunt is dat,

voor de activiteiten van ons kwalificeren als onderneming, wij in principe enkel die activiteiten ondernemen waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

2.4.2 HET GEBRUIK VAN HET GERAAMDE BEDRAG VOOR ONVOORZIEN

In de begroting is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen met een hoogte van € 125.000-. In 2019 zijn deze kosten ingezet ter gedeeltelijke dekking van de gemaakte frictiekosten.

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Onvoorzien	125.000	0	0	0

Tabel 16: het gebruik van de post onvoorziene uitgaven

3 DE VERPLICHTE PARAGRAFEN

Het BBV vereist verschillende paragrafen. Drie daarvan zijn niet van toepassing op onze organisatie en worden daarom niet uitgewerkt:

- Grondbeleid is niet van toepassing omdat we geen eigen grond bezitten
- Verbonden partijen is niet van toepassing op ons omdat wij geen verbonden partijen hebben.
- Onderhoud kapitaalgoederen is niet van toepassing omdat wij geen kapitaalgoederen hebben.

3.1 LEGES / LOKALE HEFFINGEN

In ons beleid hebben wij geen lokale heffingen. Voor de provincie Drenthe zijn wij wel gemandateerd om de heffingen van de leges uit te voeren. Dit betreft leges voor de luchtvaart en de Wabo. De inning van de leges is gebaseerd op de Legesverordening van de provincie. In 2019 resteerde hiervan € 47.302 als vergoeding voor de (administratieve, in de loonkosten verantwoorde) ondersteuning die wij hiervoor inzetten.

De realisatie van de legesopbrengsten en -kosten is aanzienlijk lager dan de begroting. Dit is het gevolg van minder en lagere bouwaanvragen dan verwacht.

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Legesopbrengsten	223.000	174.056	-48.944
Legeskosten	173.000	128.191	44.809
Saldo van baten en lasten	50.000	45.865	-4.135

Tabel 17: Raming en realisatie van de legeskosten en -opbrengsten

3.2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

3.2.1 WEERSTANDSCAPACITEIT

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin wij in staat zijn middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Een buffer is daarom wenselijk. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting enerzijds en de omvang van het eigen vermogen dat als buffer beschikbaar is anderzijds.

De kosten die niet uit andere inkomsten kunnen worden gedekt, komen ten laste van de deelnemende organisaties. Dat impliceert dat de financiële gevolgen van risico's, die niet binnen onze begroting kunnen worden opgevangen, uiteindelijk ten laste van de deelnemende organisaties zullen worden gebracht. Deze bepaling zou tot de opvatting kunnen leiden, dat het voor ons niet nodig is om over weerstandscapaciteit te beschikken. Daartegenover staan de volgende argumenten:

- De RUD Drenthe is een zelfstandig rechtspersoon met eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

- Het is onwerkbaar voor ons (en voor de deelnemende provincie en gemeenten) als wij ons voor iedere tegenvaller tot de deelnemers moeten wenden, met het verzoek om een (incidentele of structurele) verhoging van de bijdrage.

Door de deelnemers is expliciet uitgesproken dat het niet wenselijk is als iedere gemeenschappelijke regeling een groot eigen vermogen opbouwt.

In de gewijzigde begroting 2019 was de algemene reserve € 41.000, welk bedrag vrij aanwendbaar was en was er een post onvoorzien opgenomen van € 125.000. Ultimo 2019 is er een totaal eigen vermogen van € 173.355, waarvan € 15.449 vrij aanwendbaar. Vanwege het besluit bij de begrotingswijziging 2019 om het Ontwikkelprogramma te financieren uit de aanwezige reserves is het aanwezige weerstandsvermogen gedaald met € 481.250, - ten opzichte van 2018.

Op basis van het hieronder uiteengezette actueel benodigde weerstandsvermogen van € 154.750 is de ratio tussen aanwezige en benodigde weerstandsvermogen 0,9 en wordt daarmee beoordeeld als 'matig'. De conclusie wordt in het hier onderstaande overzicht weergegeven.

Aanwezige weerstandscapaciteit	
Algemene Reserve 2019	15.449
Onvoorzien Begroting 2020	125.000
Totaal weerstandscapaciteit	€ 140.449

Richtlijnen weerstandscapaciteit	
betekenis ratio	ratio
uitstekend	$> 2,0$
Ruim voldoende	$1,4 < x < 2,0$
Voldoende	$1,0 < x < 1,4$
Matig	$0,8 < x < 1,0$
Onvoldoende	$0,6 < x < 0,8$
Ruim onvoldoende	$< 0,6$

factor aanwezig / benodigd weerstandsvermogen	
factor:	0,9
oordeel:	Matig

Tabel 18 :De conclusie van het weerstandsvermogen

3.2.2 RISICO'S

De omvang van ons weerstandsvermogen is gerelateerd aan de risico's die de organisatie loopt. Deze risico's zijn in kaart gebracht en ook financieel vertaald. Hierbij is rekening gehouden met reeds getroffen maatregelen, zoals verzekeringen.

Een aantal van onze (financiële) risico's worden in onderstaande tabel vermeld. In het model zijn risicobeoordeling en -kwantificering gehanteerd, zoals aanbevolen door het Ministerie van BZK. Deze risico's geven inzicht in het benodigde weerstandsvermogen (zie onderstaande tabel). Hierbij worden kleinere risico's geacht onderdeel te zijn van de reguliere bedrijfsvoering. De vermenigvuldiging met de wegingsfactoren impact en frequentie geeft het bedrag aan dat beschikbaar moet zijn als weerstandsvermogen om de risico's te kunnen opvangen. In de begroting 2019 waren de volgende financiële risico's benoemd.

3.2.2.1 Risicoprofiel 2019

Nr	Categorie	Omschrijving	Effect	Financieel	Impact	Frequentie	Benodigde weerstandsvormen
1	Personeel	Ziekteverzuim	Productieverlies	€160.000	3	5	€160.000
2	Personeel/bedrijfsvoering	Digitaal werken	Productieverlies	€ 80.000	2	4	€ 60.000
3	Personeel/bedrijfsvoering	Informatievoorziening	Productieverlies	€ 73.000	3	4	€ 54.750
4	Personeel/bedrijfsvoering	Strategische personeelsplanning	Productieverlies	€ 300.000	4	4	€225.000
Totaal							€ 499.750

Klasse / impact	Geschat financieel effect	Wegingsfactor
1	< € 50.000	€ 25.000
2	€ 50.001 – € 100.000	€ 75.000
3	100.001 – € 250.000	€ 175.000
4	€ 250.001 – € 1.000.000	€ 625.000
5	> € 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/frequentie	Kans	Wegingsfactor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

Tabel 19: Het risicoprofiel 2019

De uiteindelijke effecten behorend bij de vier benoemde risico's worden hier puntsgewijs behandeld. De werkelijke kosten van het risicoprofiel zijn in het rekeningresultaat 2019 verwerkt.

- Ziekteverzuim

In 2019 is het ziekteverzuim inderdaad hoger geweest dan begroot (8,5 % gemiddelde realisatie t.o.v. 4% begroot). Hierdoor is er extra ingehuurd om de zieke medewerkers te vervangen. Door krapte op de arbeidsmarkt was het niet mogelijk om alles te vervangen en op bepaalde onderdelen heeft dit tot onderproductie of tot afschaling van het jaarprogramma geleid.

- Digitaal werken

Een van de randvoorwaarden waarop de efficiencykortingen waren gebaseerd betreft het volledig digitaal werken. Het project digitale aanlevering heeft door verschillende oorzaken veel vertraging opgelopen, maar is weer goed op de rails gezet. Er is samen met de deelnemers dit jaar verder gewerkt aan het verbeteren van de digitale aanlevering. Dit programmajaar ging de digitale aanlevering beter dan vorig jaar, maar het kan nog beter. Zorgpunt bij de digitale aanlevering is dat noodzakelijke bezuinigingen bij de deelnemers ook vaak de archieftaken treffen, wat belemmerend werkt om het archief volledig digitaal te maken en klaar te zijn voor de Omgevingswet. Het niet (volledig) digitaal aanleveren van de dossiers blijft een risico, omdat de extra tijd ten koste gaat van de daadwerkelijke productie. Vanuit het Bedrijfsbureau wordt de digitale aanlevering van de toezichtdossiers gecoördineerd ter ontlasting van onze toezichthouders.

- Informatievoorziening

De uniformering van de kwaliteit van de data en de vastlegging van de data is een belangrijk aandachtspunt o.a. om de kwaliteit van de rapportages te kunnen verbeteren. Daarnaast zullen onze rapportages zich ook al meer moeten gaan richten op kwaliteit en outcome gekoppeld aan te formuleren doelstellingen, waarmee we gaan voldoen aan de eisen binnen het Besluit omgevingsrecht. Binnen het project risicogericht toezicht is deze koppeling ook gelegd en zal in 2020 verder worden uitgewerkt.

Er is in 2019 sprake geweest van productieverlies ten gevolge van onvolledige data binnen het locatiebestand en de nog aanwezige ruis bij de registratie binnen de zaakafhandeling. De registratie binnen de zaakafhandeling betreffende het locatiebestand is vanaf 2020 geborgd en wordt uitgevoerd door de Front Office, met als doel de zaakbehandelaars te ontzorgen en tevens de datakwaliteit en actualiteit van het bestand te borgen. De noodzakelijke opschoning en verrijking van de meest essentiële velden van het locatiebestand wordt in 2020 uitgevoerd.

Bij de uitvoering van onze bodemtaken is een goede digitale bodeminformatievoorziening randvoorwaarde. Evenals het bij locatiebestand is onze bodeminformatie momenteel onvolledig en van onvoldoende kwaliteit, waardoor het altijd nodig is dat de bodemdossiers opgevraagd moeten worden bij de afhandeling van een informatievraag. Dit levert een duidelijk productieverlies op ten opzichte van de tijd die nodig zou zijn met een volledig en betrouwbaar bodeminformatiesysteem. Het levert ook risico's op in de zin van foutieve advisering. In 2019 is geconstateerd dat niet alleen ons bodeminformatiesysteem, maar de gehele bodeminformatievoorziening verbetering behoeft. We hebben een daarvoor initiatiefvoorstel neergelegd bij onze deelnemers met als doel de beoogde verbetering te realiseren. Hier zal in 2020 verder vorm aan gegeven worden.

Ook landelijke ontwikkelingen zoals de Omgevingswet en Inspectiewet stellen eisen aan informatievoorziening en vereisen daarmee een verdere optimalisatie en doorontwikkeling van ons zaakstelsel en ons locatiebestand.

Er is een start gemaakt met het ontwikkelen van een informatiebeleidsplan, waarmee meer strategische sturing gaat plaatsvinden op informatie. Het informatiebeleidsplan wordt begin 2020 definitief gemaakt en ingebed in de organisatie. Hierin is onder anderen de ontwikkeling naar informatie gestuurd werken in gang gezet. Er is een informatieanalist aangesteld.

- **AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)**

We hebben in 2018 een beleid vastgesteld en een plan van aanpak gemaakt met een plateauplanning. Met de uitvoering van het eerste plateau is gestart. Het plateau "informatiebeveiliging is onder controle" is bereikt als de ontwikkelprocessen op basis van de plateauplanning in 2021 zijn afgerond en wij aantoonbaar aan alle richtlijnen uit het informatiebeveiligings- en privacy beleid voldoet. Financiële risico's zijn door een verzekering afgedekt.

- **Strategische Personeelsplanning (SPP)**

We zijn in 2019 gestart met de ontwikkeling van een SPP. Naar aanleiding van de teamsessies wordt onderzocht welke werkwijze bij zou kunnen dragen aan de wens om opgave-gestuurd te werken. Er zijn over het programmajaar frictiekosten ontstaan, maar deze zijn niet voortgekomen uit de SPP.

3.2.2.2 Actuele risico's

In 2020 zijn de volgende risico's uit het risicoprofiel van toepassing.

Tabel 20: Het risicoprofiel over 2020

No	Categorie	Omschrijving	Effect	Financieel	Impact	Frequentie	Benodigde weerstandsvermogen
1	Personeel	Ziekteverzuim	Productieverlies	€ 40.000	1	5	€ 40.000
2	Personeel/ bedrijfsvoering	Digitaal werken	Productieverlies	€ 80.000	2	4	€ 60.000
3	Personeel/ Bedrijfsvoering	Informatievoorziening	Productieverlies	€ 73.000	3	4	€ 54.750
Totaal							€154.750

Klasse / impact	Geschat financieel effect	Wegings-factor
1	< € 50.000	€ 25.000
2	€ 50.001 – € 100.000	€ 75.000
3	100.001 – € 250.000	€ 175.000
4	€ 250.001 – € 1.000.000	€ 625.000
5	> € 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/ frequentie	Kans	Wegings-factor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

- **Ziekteverzuim**

In 2019 was het gemiddelde ziekteverzuim 8,5%. Bij de berekening van de beschikbare productieve uren is 4% ziekteverzuim opgenomen in de begroting opgenomen. Bij de berekening van de productieve uren voor het jaarprogramma 2020 zijn we uitgegaan van een ziekteverzuimpercentage van 8%. Indien het ziekteverzuim in 2020 op hetzelfde niveau uitkomt als in 2019 is het in deze tabel op te nemen risico nog een half procent.

- **Digitaal werken**

De deelnemers dienen alle informatie behorende bij de afhandeling van een zaak digitaal ons aan te leveren. Helaas blijkt dat de medewerkers nog steeds de fysieke dossiers moeten raadplegen en dit kost meer tijd dan het uitgangspunt bij het uitvoeringsprogramma. Het is reëel dat de medewerkers dit de komende periode ook moeten blijven doen. We hebben een extra medewerker die dit intern coördineert. Hiervoor wordt is een loonsom van 1 FTE opgenomen.

- **Informatievoorziening**

De beoogde procesoptimalisatie is in 2019 afgerond. De registratie binnen de zaakafhandeling betreffende het locatiebestand is vanaf 2020 geborgd en wordt uitgevoerd door de Front Office, met als doel de zaakbehandelaars te ontzorgen en tevens de datakwaliteit en actualiteit van het bestand te borgen. De noodzakelijke opschoning van het locatiebestand en de verrijking van de meest essentiële velden wordt in 2020 met als doel de een goede basis te bieden voor de jaarprogrammering van 2021. Stapsgewijs zal de verrijking van de data verder plaatsvinden. Concreet betekent dit dat ook in 2020 de data wel een stevige kwaliteitsimpuls krijgt, maar dat nog steeds risico's en doorwerking op productieverlies een rol zullen spelen.

Wat betreft de bodeminformatievoorziening blijft in 2020 sprake van een duidelijk productieverlies ten opzichte van een situatie met een volledig en betrouwbaar bodeminformatiesysteem, ingebed in een verbeterd, effectief werkende bodeminformatievoorziening. Tevens is er door de gebrekkigheid en onvolledigheid van het bodeminformatiesysteem kans op het geven van foutieve informatie aan derden en het foutief baseren op beschikbare bodeminformatie bij advisering of bijvoorbeeld vergunningverlening of toezicht. Om deze risico's af te schalen en onze organisatie effectiever en efficiënter te laten functioneren, zal het gesprek met onze deelnemers worden aangegaan op basis van ons bij hen neergelegde initiatiefvoorstel.

- **AVG**

Het financiële risico is door een door een verzekering afgedekt. Maar indien er zich een zaak voordoet zullen wij moeten aantonen welke maatregelen we hebben getroffen om dit te voorkomen. Op dit moment is er een beleid, een plan van aanpak (PVA) en wordt plateau 1 van de plateauplanning uitgevoerd. In 2020 is het risico afgedekt door een verzekering, maar als er vertraging ontstaat ten opzichte van de planning, kan dit leiden tot een imago- en financieel risico.

- **SPP**

In 2020 zal de ontwikkeling van de SPP verder uitgewerkt worden. De inschatting is dat deze ontwikkeling geen financiële risico's zal opleveren.

3.3 DE FINANCIËLE KENGETALLEN

In onderstaand overzicht staan kengetallen uiteengezet die op onze organisatie van toepassing zijn.

	Jaarrekening 2018	Begrotingswijziging 2019	Jaarrekening 2019
Netto schuldquote	-6,6%	-0,4%	-2,8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	12,3%	1,4%	2,9%
Structurele exploitatieruimte	-1,9%	-3,2%	-2,4%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 21: Overzicht van de financiële kengetallen

Hieronder volgt een korte toelichting per kengetal.

3.3.1.1 Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. We hebben geen leningen waardoor de schuldpositie alleen bestaat uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren wij een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waar geld voor aangetrokken wordt, stijgt het kengetal boven de 0%. Voor 2019 is het kengetal -2,8% en voldoet daarmee aan de gestelde norm.

3.3.1.2 Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt, de norm voor de RUD Drenthe is daarom minimaal 20%. Onze solvabiliteitsratio bedraagt 2,9%. Het kengetal valt lager uit omdat met voorschotten van de deelnemers wordt gewerkt. De voorschotten leiden tot een hoger kort lopend vreemd vermogen en hebben daarmee een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Immers, die voorschotten worden in het nieuwe boekjaar besteed aan de taken waarvoor wij dit geld hebben ontvangen.

3.3.1.3 Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De norm voor onze organisatie is 0% of hoger. Ultimo 2019 is de structurele exploitatieruimte -2,4%. Dit is licht negatief en daarom is de dekking niet geheel toereikend.

3.3.1.4 Algeheel oordeel

Het BBV schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen voor onze organisatie geven een redelijk beeld. Het benutten van de ultimo 2018 aanwezige reserves voor de gedeeltelijke financiering van het Ontwikkelprogramma heeft duidelijk zijn negatieve weerslag op de kengetallen. Daarmee kan gezegd worden dat er ultimo 2019 sprake is van een zodanige financiële positie dat wij bij het voordoen één van de benoemde risico's en bij ongewijzigd beleid nauwelijks in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen (weerbaarheid) te voldoen. De oplossing dient dan gevonden te worden in een aanvullende bijdrage van de deelnemers of het bijstellen van de te realiseren productie uit het jaarprogramma.

3.4 FINANCIERING / TREASURY

De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen wordt geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader zoals gesteld door de Wet Fido. In deze paragraaf worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van de treasury.

3.4.1 UITGANGSPUNTEN RISICOBEBEER

Het beheersen en vermijden van risico's staat in het treasurybeleid voorop. In dit verband is het risicomanagement gericht op het inzichtelijk maken van toekomstige risico's en deze te beheersen, te verminderen en te spreiden. De treasuryfunctie zal nadrukkelijk geen bankachtige activiteiten ontplooiën, met het oogpunt om geld te verdienen.

Onze treasuryfunctie dient tot:

1. het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

3.4.2 RENTEVISIE

Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op onze begroting is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

3.4.3 GELDLENINGEN

Wij betalen voor het overgrote deel van onze werkzaamheden uit de voorschotbetalingen van de bevoegde gezagen. De verwachting is dat deze voldoende zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. We hebben in 2019 geen geldleningen hoeven aangaan.

3.4.4 KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentrale overheid (ofwel openbaar lichaam) in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. Volgens artikel 2, lid 1, van de Wet Fido bedraagt de kasgeldlimiet van gemeenschappelijke regelingen 8,2% van de primitieve begroting. Bij een begrotingsomvang van € 15.412.518 bedraagt de toegestane kasgeldlimiet 8.2% van dit bedrag ofwel € 1.263.826. We hebben de kasgeldlimiet niet overschreden.

3.4.5 RENTERISICONORM

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld is er een renterisiconorm vastgesteld. De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen zoals de RUD Drenthe is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. In 2019 is geen sprake van herfinanciering omdat er geen leningen zijn aangegaan.

3.5 BEDRIJFSVOERING

Onze interne bedrijfsvoering is erop gericht dat we onze primaire processen zo effectief en efficiënt mogelijk uitvoeren. Bedrijfsvoering ondersteunt de andere programma's in het voorzien van verschillende diensten als personeelszaken, informatievoorziening, boekhouding, communicatie, sturing, coaching en planning en control.

3.5.1 VERSTERKING RELATIEMANAGEMENT

Naar aanleiding van de in 2017 uitgevoerde doorlichting van onze organisatie door het Bureau SeinstravandeLaar is onder meer de aanbeveling gedaan om de accountmanagementtaken te versterken. Daarop is besloten om de rol van accountmanager / relatiemanager als fulltime functie in de formatie op te nemen en niet meer versnipperd te beleggen bij verschillende teamleiders. In de periode van maart- juli 2019 zijn daarom stapsgewijs alle accounthouderstaken bij de teamleiders weggehaald en ondergebracht bij één functionaris: de relatiemanager. De functionele aansturing van de relatiemanager vindt plaats door de directeur. De relatiemanager bezit een mandaat om in te breken in de lijnaansturing, waar nodig. Hiermee is een stevige basis gelegd voor de verdere uitbouw en professionalisering van relatiemanagement binnen onze organisatie. Het is gericht op het ontwikkelen, onderhouden en uitbouwen van een wederkerige duurzame relatie met onze deelnemers.

Eind 2019 heeft de huidige relatiemanager het Plan van aanpak "Relatiemanagement RUD Drenthe - Van Accountmanagement naar Professioneel Strategisch Relatiemanagement –" opgeleverd. Het document dient als stappenplan om binnen enkele jaren te komen tot professioneel strategisch relatiemanagement. Inmiddels is er al het een ander gerealiseerd / anders georganiseerd :

- Er vindt structureel zes-wekelijks overleg plaats met onze externe stakeholders (onze deelnemers : alle accounthouders en eigenaren).

- De focus ligt op het proces van onderlinge samenwerking. Inhoudelijke zaken worden opgelost vanuit de vakteams zelf.
- Er is structureel overleg met onze interne stakeholders (teamleiders, directeur, programmamanager en projectleiders).
- Omdat de directeur vanuit haar functie ook belangrijke contacten onderhoud met interne en externe stakeholders (van directeuren, hoofden tot aan bestuurders) vindt er een driewekelijks afstemmingsoverleg plaats tussen de relatiemanager en de directeur.

In de komende anderhalf jaar wordt de verdere ontwikkeling van duurzaam relatiemanagement in gang gezet. Zo bouwen we samen met onze deelnemers aan onze relatie, waarin meer snelheid in afstemming en samenwerking is gekomen, wat gericht is op een duurzaam wederzijds vertrouwen.

3.5.2 REGIEGROEP JAARPROGRAMMA 2019

Om de interne (bij)sturing op het jaarprogramma en de extra opdrachten te verbeteren is er in 2019 gewerkt met een Regiegroep jaarprogramma. In de Regiegroep wordt de voortgang van de uitvoering gemonitord. Daar waar afwijkingen worden geconstateerd wordt bekeken of de afwijkingen wenselijk zijn. Waar nodig worden afwijkingen en eventuele herprioriteringen met de individuele opdrachtgever besproken. Door de Regiegroep worden eveneens de periodieke rapportages (onderdeel van de P&C-cyclus) opgesteld. Het werken met de Regiegroep heeft er in de 2019 voor gezorgd dat monitoring van de uitvoering is verbeterd en verankerd, zodat er sneller kan worden ingespeeld op afwijkingen. Vanwege deze goede resultaten zal het werken met een Regiegroep worden gecontinueerd.

3.5.3 FRONT OFFICE

De front office heeft een centrale functie in de uitvoerende organisatie. De front office bestaat uit een aantal medewerkers met basistaken en een aantal medewerkers met specifieke taken ter ondersteuning van – op dit moment - vergunningverlening, juridisch en toezicht. De front office doet de eerste intake van de opdrachten. De medewerkers voeren registraties uit in onder meer ons zaakstelsel LOS. Bij de start van de RUD Drenthe is een kleine front office gevormd. Na de komst van het LOS en de groeiende behoefte aan digitale informatie zijn de administratieve taken toegenomen en is de administratieve ondersteuning uitgebreid.

De teamleiders van de inhoudelijke teams (vergunningen, toezicht, advies, juridisch, bodem) hebben eind 2019 de wens neergelegd om (meer) administratieve taken te verplaatsen van de inhoudelijke medewerkers naar de front office. De teams toezicht en vergunningen zijn hiermee het verst; het bedrijfsbureau heeft hiervoor zeer recent medewerkers geworven. Voor het uitwerken van deze wens zal in 2020 een project worden opgestart.

3.5.4 KLACHTEN RUD DRENTHE (AWB)

Overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dienen wij jaarlijks de in hoofdstuk 9 bedoelde klachten te publiceren. Het gaat niet over klachten die worden bedoeld als meldingen van milieu-hinder maar over het optreden en de bejegening van mensen door de RUD Drenthe. Voor deze klachten bestaat een Klachtenreglement, dat onder meer voorschrijft dat het dagelijks bestuur

jaarlijks rapporteert over klachten aan het algemeen bestuur en aan onze deelnemers. Doorgaans worden de klachten afgehandeld op het niveau van teamleider.

In het programmajaar 2019 is 1 nieuwe klacht ingediend en is op 1 klacht een oordeel gevormd over een in het jaar daarvoor ingediende klacht.

Nieuwe klacht :

1. Onderwerp: Handhaving bij een milieuhinderlijke inrichting
Datum : 23 oktober 2019
Aard klacht: RUD treedt niet op bij overtredingen, slechte communicatie, geen leiding.
Oordeel: Is in procedure, wordt verwacht in 2020.

Lopende klacht :

2. Onderwerp: Asbestsanering
Datum: Ontvangen 1 november 2018;
Aard klacht : Onheuse bejegening en intimidatie door buitengewoon opsporingsambtenaar, slechte communicatie
Oordeel: Klacht deels gegrond, deels ongegrond. Handhaving arbeidsomstandigheden valt buiten de bevoegdheid van de RUD.
Vervolg : Geen klacht bij de Nationale Ombudsman ingediend.

3.5.5 SECRETARIAAT

De managementassistenten maken deel uit van het bedrijfsbureau en ondersteunen de directeur, de teamleiders en de senior HRM. In eerste deel van 2019 is er tijdens de SPP-sessies helder geworden dat er meer duidelijkheid in de verantwoordelijkheden van de medewerkers moet worden aangebracht. In dat kader is er een duidelijke splitsing aangebracht in verantwoordelijkheden en werkzaamheden van de managementassistenten. De ondersteuning van de directeur en HRM is hierbij los gekoppeld van de ondersteuning aan de teamleiders. Nieuwe taak-/functiebeschrijvingen zijn tot stand gekomen. Eind 2019 is een start gemaakt met het onderzoeken van het uitbesteden van de bedrijfstelefoon. Dit is ook een uitvloeisel van de SPP sessies. Hiervoor zal in 2020 een pilot worden opgestart met de noodzakelijke tussentijdse evaluaties.

3.5.6 INSPECTIEVIEW MILIEU

De wettelijke verplichte technische koppeling tussen Inspectieview en ons zaakstelsel (LOS) is operationeel in 2018 opgeleverd.

Inspectieview heeft in 2019 een update uitgevoerd. Voor de planning is rekening gehouden met het upgraden naar deze nieuwe versie. Onze leverancier van het zaakstelsel (Genetics) heeft dit echter in 2019 nog niet kunnen realiseren waardoor de inspectieview koppeling nu nog gebaseerd is op de oude versie van Inspectieview. De focus heeft 2019 gelegen bij het borgen van de werkafspraken, het verbeteren van de datakwaliteit en het gebruik van Inspectieview bij Toezicht. Vanuit het project locatiebestand op orde is er een verbinding gelegd. Wanneer de afspraken voor het locatiebestand zijn vastgelegd zal dit ook effect hebben op de datakwaliteit en een toename van geplande en afgeronde zaken richting Inspectieview.

Voor 2020 zullen de aanpassingen naar versie 5.1 van Inspectieview en het verbeteren van de datakwaliteit in relatie tot het locatiebestand de belangrijkste werkzaamheden zijn waarbij de verwachting is dat de kwaliteit van de data en van de aantallen zaken verbeterd wordt.

3.5.7 UITVOERING VAN DE COLLEGIALE TOETS

In 2019 hebben wij opnieuw meegedaan aan de Collegiale Toets (CT) tussen omgevingsdiensten. Op 13 mei heeft de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) de CT bij ons uitgevoerd. Enkele weken daarvoor hebben wij deze toets uitgevoerd bij de ODRN.

Voor de CT 2019 is “meetbare doelen en monitoring” als centraal thema gekozen. Aan de hand van dit thema zijn de omgevingsdiensten bevraagd en zijn tips uitgewisseld.

De algehele conclusie van de auditors is zeer positief: *De RUD Drenthe voldoet in belangrijke mate!* We zijn goed bezig om zaken inzichtelijk te maken. Hierdoor kan er beter geprogrammeerd en gebudgetteerd worden. Wel mag er nog meer vertrouwen komen in eigen kunnen. Met elk succes dat wordt geboekt zal dit vertrouwen beter worden en ook het vertrouwen van de opdrachtgevers groeien. Er zijn mooie resultaten geboekt zoals:

- De prioriteitenpiramide in de Drentse Maat;
- Storytelling in de rapportages;

Daarnaast liggen er verbeterplannen klaar en lopen er al meerdere verbeterprojecten.

Wat betreft de meetbare doelen en monitoring zijn er nog een aantal tips gegeven :

- Ontwikkel de Drentse Maat door richting een gedegen risico-analyse;
- Ontwikkel risicogericht toezicht;
- Benoem samen met de deelnemers Kritische Prestatie-indicatoren.

Binnen het ontwikkeltraject van het risicogericht toezicht zijn deze tips al opgepakt en zullen komend jaar verder worden uitgewerkt.

3.5.8 KWALITEITSCRITERIA 2.2

Medewerkers die binnen onze organisatie werkzaamheden uitvoeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving dienen te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2.

Om onze professionele kwaliteit van de uitvoering van deze taken inzichtelijk te maken, hebben we in 2019 onze plannings- en beoordelingssystematiek aangevuld met een zelfevaluatie-tool waarmee medewerkers kunnen nagaan in hoeverre hun kennis overeenkomt met de gewenste deskundigheden. De uitkomsten kunnen op individueel, team- en organisatieniveau worden weergegeven. Op deze wijze krijgen we goed inzicht in hoeverre onze organisatie robuust is in relatie tot onze VTH-taken en bijbehorende kwaliteitscriteria, en wat ervoor nodig is om het onze professionele kwaliteit te behouden dan wel te versterken.

3.6 PERSONELE ONTWIKKELINGEN

3.6.1 FORMATIE EN BEZETTING

Per 31 december 2019 had de RUD Drenthe 139 vaste medewerkers in dienst ten opzichte van 120 het jaar daarvoor. Daarmee is invulling gegeven aan het voornemen om de (vaak veel duurdere) tijdelijke inhuur te vervangen door vaste bezetting. Dit levert naast kostenbesparing ook meer stabiliteit in de bezetting op waarmee meer stabiliteit en rust ontstaat binnen de organisatie. De bezetting is als volgt verdeeld over de teams.

Tabel 22: Overzicht van de bezetting

Team	Aantal personen
Directie	1
Team Flex/Projecten	2
Vergunningen (incl. teamleider)	24
Advies (incl. teamleider)	16
Toezicht en HH (incl. teamleider)	36
Juridisch (incl. teamleider)	14
Bodem (teamleider jur.)	23
Bedrijfsbureau (incl. teamleider)	23
Totaal	139

Het MT bestaat bij aanvang van het jaar uit de directeur met 6 teamleiders waarvan 1 a.i. en 1 tevens waarnemer op een vacante teamleidersrol op De beide teams Toezicht & Handhaving zijn in de loop van het jaar samengevoegd tot 1 team. Dit team wordt sindsdien aangestuurd door één teamleider. Eind 2019 waren er daardoor nog 5 teamleiders op 6 teams waarvan 1 team bestond uit de 2 teams toezicht.

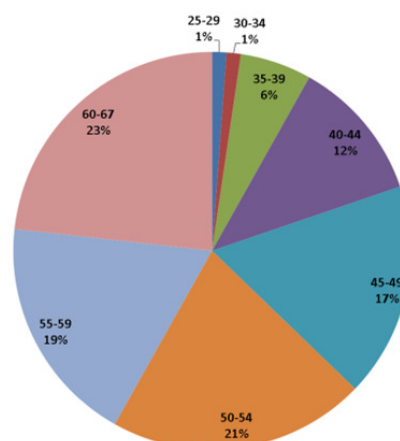
Deze 139 medewerkers vormen een bezetting van 128 fte. Tegelijkertijd wordt er ruim ingehuurd (18-22 fte). In het vierde kwartaal van 2018 is in overleg met het bestuur besloten om een wervingstraject te starten en de vaste bezetting uit te breiden. Het doel hiervan is om stabiliteit en rust te creëren en om interne mobiliteit op gang te brengen en ontwikkelperspectief te bieden aan onze medewerkers. Enerzijds om uitstroom te voorkomen en anderzijds om op termijn de inhuur te kunnen verminderen. De arbeidsmarkt is gespannen en wij willen goede medewerkers behouden. Dit wervingstraject heeft geresulteerd in een uitbreiding van de bezetting met 19 medewerkers. Het hoge ziekteverzuim en de extra projecten zijn mede de oorzaak van het desondanks toch continueren van de inhuurcapaciteit. Ook de arbeidsmarktontwikkeling speelt een rol. Door de combinatie van werving van nieuwe medewerkers, het bieden van doorstroom- en ontwikkelmogelijkheden voor de eigen medewerkers en inhuur spelen we in op de urgente personele vraag.

3.6.2 LEEFTIJDOPBOUW

De leeftijdsverdeling wordt in het cirkeldiagram weergegeven.

De verdeling M/V binnen onze organisatie :

- 38 % vrouw
- 62% man

Figuur 6: De leeftijdsverdeling van ons personeel

3.6.3 IN-, DOOR- EN UITSTROOM

In 2019 hebben 5 medewerkers onze organisatie verlaten vanwege een te grote woon-werkafstand en zijn er 20 nieuwe medewerkers bij ons in dienst getreden. Intern heeft doorstroming plaatsgevonden, met name bij toezicht & handhaving en het bedrijfsbureau. Maar ook vanuit een inhuursituatie hebben mensen gekozen om bij ons te blijven werken.

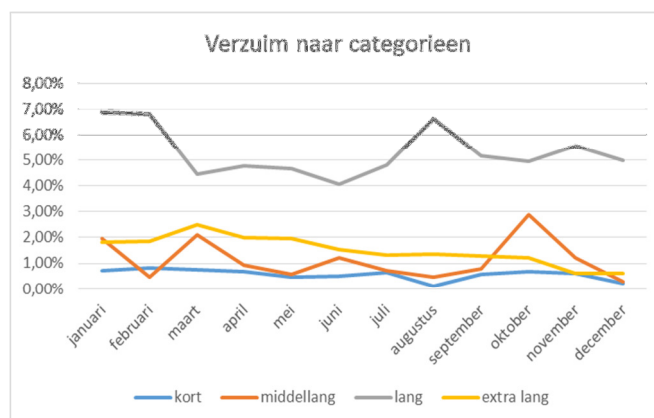
Middels externe toetsing hebben, evenals in 2018, herstelwerkzaamheden plaatsgevonden bij functieprofielen van medewerkers die bij de start van de RUD Drenthe een andere functie toebedeeld hebben gekregen dan ze in de praktijk uitvoeren. Hieraan zal in 2020 een vervolg gegeven worden.

Binnen het bedrijfsbureau is een pilot uitgevoerd om te onderzoeken of het meer autonoom werken in clusters een positieve bijdrage kan leveren aan de bedrijfsvoering. De pilot is uitgevoerd binnen het cluster HR, later uitgebreid met Communicatie. Deze pilot wordt begin 2020 geëvalueerd. Bij positieve bevindingen, onder meer door de ondernemingsraad, zal hieraan een vervolg gegeven worden bij Financiën en I&A.

3.6.4 HET ZIEKTEVERZUIM

Het voortschrijdend verzuim (het gemiddelde verzuim van 12 achtereenvolgende maanden) bleef gedurende het hele jaar boven de 8%. Waar het echter in 2018 in het vierde kwartaal met maar liefst 3% toenam ten opzichte van het derde, zien we in Q4 van 2019 een significante afname van het verzuim. Er is sprake van een duidelijke afname van het werkgerelateerde verzuim. Dit wordt bevestigd door de bedrijfsarts. Er is aan het eind van 2019 vrijwel geen sprake van kort verzuim. Het kort en middellange verzuim samen bedraagt minder dan 2%. Met een verzuimpercentage van 6% in december (ten opzichte van 11% in dezelfde maand het jaar daarvoor) eindigen wij in 2019 op 8,5%. Weliswaar overall hoger dan in 2018, maar grotendeels te verklaren door niet-werkgerelateerd lang en zeer lang verzuim, waar dat beeld er een jaar eerder anders uitzag.

Figuur 7: Overzicht van het verloop van het verzuim in 2019 in categorieën

Positief is dat het de verzuimfrequentie, dat vaak een indicatie is voor te verwachten lang verzuim, rond de 1 blijft. Dat betekent dat de RUD-medewerker zich gemiddeld 1 keer per jaar ziek meldt. Frequent verzuim heeft de aandacht binnen het MT en is onderwerp van gesprek met de medewerkers die het betreft. Interventies die voor het thema verzuim hebben plaatsgevonden in 2019 zijn onder meer dat de toegankelijkheid van bedrijfsmaatschappelijk werk al in 2018 vergroot is en dat van deze mogelijkheid gebruik gemaakt wordt. Medewerkers kunnen rechtstreeks contact leggen waar eerder tussenkomst van de teamleider en de bedrijfsarts nodig was. Er heeft teamcoaching plaatsgevonden en eind 2018 is ervoor gekozen om in 2019 directe verzuimbegeleiding op de lopende dossiers toe te passen in plaats van de verzuimcoaching zoals die eerder werd ingezet. Hoewel wij nog geen direct resultaat zien op de concrete cijfers, zien wij een positieve trend ontstaan en is de verwachting dat genoemde

interventies zullen leiden tot een lager ziekteverzuim in 2020. Het huidige (langdurige) ziekteverzuim is slechts zeer ten dele beïnvloedbaar.

3.6.5 FRICTIEKOSTEN

In onze rapportages in 2019 is melding gemaakt dat er met een aantal van onze medewerkers maatwerkafspraken zijn gemaakt om te komen tot een beëindiging van het dienstverband. Deze maatwerkafspraken gaan gepaard met frictiekosten, waarvoor budget nodig is dat in de begroting niet is voorzien. Voor 2019 is er voor een bedrag van € 278.616 ten laste van de exploitatie gekomen. Ter gedeeltelijke dekking voor deze kosten is het begrote budget van de post 'Onvoorzien' van € 125.000 gebruikt. Voorzover de gemaakte kosten betrekking hadden op verplichtingen uit hoofde van frictiekosten van vóór 2019 zijn deze ten laste gekomen van de voorziening personeelskosten. Het betreft een bedrag van € 57.128.

3.6.6 STRATEGISCHE PERSONEELSPLANNING (SPP)

In het eerste kwartaal van 2019 heeft de kick-off van de Strategische personeelsplanning (SPP) in het MT en bij de OR plaatsgevonden. Dit is zodra de contouren van de missie en visie van de RUD Drenthe gepresenteerd konden worden bij de verschillende teams in gang gezet. De sessies hebben geleid tot het beeld dat een bepaalde vorm van zelforganisatie bij zou kunnen dragen aan de wens om opgave-gestuurd te werken. Mede door de komst van de Omgevingswet in 2021 wil de RUD Drenthe zich dusdanig ontwikkelen dat zij zich onderscheidt door haar wendbaarheid en efficiency. Bij Toezicht & Handhaving is rondom dit thema een pilot gestart die eind 2019 geëvalueerd is. Het advies wordt in januari 2020 opgeleverd.

3.6.7 VERLOFSTUWMEER

Na een gedeeltelijke opschoning van het ontstane verlofstuwmeer in 2018 zijn wij in 2019 actief gaan sturen op verlof. Vanuit organisatorisch en financieel oogpunt vormt het oplopende verlofsaldo een reëel bedrijfsrisico. In MT-verband zijn hierover daarom nadrukkelijk afspraken gemaakt en zijn medewerkers op regelmatige basis geïnformeerd over hun persoonlijke stand van zaken en de (on)mogelijkheden van verlof opnemen en verkopen. Ondanks deze maatregelen is het verlofstuwmeer ongeveer op hetzelfde niveau gebleven als dat van eind 2018. Een verklaring hiervoor is onder andere het oplopen van verlofdagen van een aantal (zeer) langdurig zieken binnen onze organisatie.

Verder biedt de cao de mogelijkheid om verlofuren te kopen vanuit het Individueel Keuzebudget (IKB). In totaal zijn er in 2019 1.787 verlofuren bijgekocht, waarvan het grootste gedeelte aan het einde van het jaar en daardoor ook onderdeel van het verlofstuwmeer zijn.

De bovenwettelijke verlofuren mogen tot maximaal vijf jaar na afloop van het jaar opgenomen worden.

3.6.8 ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN (ARBO)

De RI&E is de basis van het Arbobeleid. De plannen van aanpak zijn getoetst en we hebben opdracht van de externe toetser gekregen om kritisch te kijken naar de bronaanpak van de samenhang van

maatregelen. In 2018 zijn aan de hand van risicoscenario's alle risico's beoordeeld in een verdiepende RI&E. Door een tekort aan menskracht en coördinatie is het plan van aanpak niet, zoals afgesproken, in 2019 op basis van de uitkomsten aangepast, maar zal deze aanpassing in 2020 plaatsvinden.

In 2018 heeft de arbeidsinspectie bij ons een steekproef uitgevoerd op de onderwerpen arbeidsdiscriminatie en psychosociale arbeidsbelasting (ongewenst gedrag). Daaruit bleek onder andere dat we het zwangerschapsbeleid niet op orde hadden. Dit is een indirecte vorm van arbeidsdiscriminatie. In 2019 is dit beleid opgesteld en vastgesteld. Medewerkers zijn hierover geïnformeerd. Hiermee zijn de geconstateerde overtredingen aantoonbaar opgeheven. Door het vertrek van een van de arbopreventiemedewerkers in verband met andere werkzaamheden is hiervoor een nieuwe medewerker gezocht en gevonden voor 4 uur per week. De zittende preventiemedewerker is ook in 2019 4 uur per week ingezet. De Arbocoördinator die door de provincie was aangesteld heeft de provincie eind 2018 verlaten en kon pas halverwege 2019 vanuit de Gemeente Emmen worden vervangen. Hij wordt 8 uur per week beschikbaar gesteld. Voor 2020 zal een plan worden uitgewerkt waarbij de veiligheid van onze medewerkers prioriteit krijgt. In 2019 is tevens geconstateerd dat de bezetting onvoldoende is voor de opgave die er op het gebied van Arbo ligt. Na instemming van de OR wordt de bezetting van de preventiemedewerkers voor de duur van een jaar verdubbeld naar twee maal 8 uur om de Arbo-zaken verder op orde te brengen.

3.6.9 WNRA

Op 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking getreden. De rechtspositie van ambtenaren wordt niet meer geregeld in de Ambtenarenwet en de daarop gebaseerde rechtspositieregeling, maar in het Burgerlijk Wetboek en de van toepassing zijnde cao. In de tweede helft van 2019 zijn hiervoor de voorbereidingen getroffen met een medewerkersbijeenkomst, het uitwerken van arbeidscontracten en het herschrijven van de personele regelingen van de RUD Drenthe alsmede de samenvoeging hiervan in een Personeelshandboek. Verder is aansluiting gezocht bij een nieuw gevormde werkgeversvereniging, de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (WSGO). Eind 2019 zijn alle stukken ter informatie en waar nodig ter instemming aangeboden aan de Ondernemingsraad en ter overeenstemming aan het Georganiseerd Overleg, met als uitgangspunt dat al onze medewerkers begin 2020 een arbeidscontract ter ondertekening krijgen aangeboden.

3.6.10 OPLEIDINGEN

Goed werkgeverschap vraagt om investeren in kennis en ontwikkeling van medewerkers. In 2019 is van het totale beschikbare opleidingsbudget (€ 196.944) 86,5 % gebruikt (€ 170.409). De verwachting is dat met de Strategische Personeelsplanning de komende jaren nog gericht gebruik zal worden gemaakt van het opleidings- en ontwikkelbudget.

4 DE FINANCIËLE JAARREKENING

4.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

4.1.1 ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van onze organisatie over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Inherent aan het maken van schattingen is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken. De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling en ingericht conform het Besluit Begroting & Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), inclusief de wijzigingen die daarin met ingang van 2018 voor gemeenschappelijke regelingen van kracht zijn geworden (presentatie overhead). Er zijn in de grondslagen verder geen wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren.

4.1.2 VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn in tabel 24 weergegeven.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	n.v.t.
Vervoermiddelen	n.v.t.
Machines, apparaten en installaties	n.v.t.
Overige materiële vaste activa	n.v.t.

Tabel 23: Overzicht van de gehanteerde afschrijvingstermijnen

Het materieel ten behoeve van het uitvoeren van metingen hebben wij bij de start om niet verkregen van de bevoegde gezagen. Deze bestaan uit meetinstrumenten en diverse kleinere gereedschappen. De waarde en levensduur op dat moment was niet bekend en ook waren deze materialen niet geactiveerd door de bevoegde gezagen, omdat de waarde afzonderlijk onder de activeringsgrens bleef. De vervanging van deze meetinstrumenten en gereedschappen zijn in onze begroting 2019 en meerjarenbegrotingen onder de onderhoudskosten opgenomen.

De ICT/communicatieapparatuur en de inventaris worden door ons gehuurd/geleased van de provincie Drenthe en de gemeente Emmen. De afspraken hieromtrent zijn in een dienstverleningsovereenkomst vastgelegd. Deze apparatuur en inventaris worden niet geactiveerd op de balans.

De operationele leasing van 2 piketauto's en 2 algemene bedrijfsauto's wordt niet als actief in de balans verwerkt. Wel wordt de omvang van de langjarige verplichtingen die uit hoofde van leasing, huur en anderszins zijn aangegaan vermeld in het onderdeel "Niet in de balans opgenomen verplichtingen" aan het einde van de toelichting op de balansposten.

4.1.3 VLOTTENDE ACTIVA

4.1.3.1 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

4.1.3.2 Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

4.1.4 VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.1.5 GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

4.1.5.1 Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

4.1.5.2 Personeelsbeloningen

Onder personeelslasten zijn begrepen de in het in boekjaar verschuldigde salarissen, sociale lasten, pensioenpremies, inleenkrachten en overige personeelskosten, verminderd met de ontvangen uitkeringen van sociale fondsen.

- Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen pensioen- en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

- Nederlandse pensioenregelingen

We hebben een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De beleidsdekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP bedroeg per 31 december 2019: 97,8%.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

4.2 OVERZICHT BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Het overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2019 is gebaseerd op ons totale programma. Het BBV vereist dat vanaf 2018 de kosten van de overhead in een apart programma verantwoord moeten worden. Het overzicht van de baten en lasten van de diverse programma's conform de vereisten van het BBV is opgenomen in paragraaf 2.4.

Tabel 24: Het overzicht van onze baten en lasten over 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Totale baten	14.602.428	14.602.428	14.788.557	186.129
Deelnemersbijdragen	14.129.428	14.129.428	13.807.410	-322.018
Inkomsten leges	223.000	223.000	174.056	-48.944
Inkomsten projecten	250.000	250.000	807.091	557.091
Totale lasten	14.581.773	15.338.023	15.412.518	-74.495
Personeelslasten	11.172.219	10.890.154	10.926.508	-36.354
Loonsom primair proces	8.140.185	8.140.185	7.455.167	685.018
Loonsom overhead	1.706.737	1.706.737	1.567.954	138.783
Doorbelaastingen en frictiekosten		-282.065	-1.461.239	1.179.174
Inhuur primair proces	526.901	526.901	2.105.515	-1.578.614
Inhuur overhead	93.510	93.510	558.597	-465.087
Reiskosten	311.010	311.010	284.805	26.205
Opleidingen	196.938	196.938	170.409	26.529
Algemene kosten	196.938	196.938	245.301	-48.363
Bedrijfsvoeringskosten	2.611.554	2.611.554	2.295.318	316.236
Materieel (Toolbox)	31.101	31.101	22.986	8.115
Packagedeal gemeente Emmen en provincie Drenthe	1.809.739	1.809.739	1.588.108	221.631
Huur zaaksysteem/licentie LOS	157.961	157.961	151.990	5.971
Overige licentie- en ICT kosten	232.221	232.221	290.967	-58.746
Overige bedrijfskosten	380.532	380.532	241.268	139.264
Legeskosten	173.000	173.000	128.191	44.809
Projectkosten LOS	250.000	250.000	250.000	-
Projectkosten	250.000	250.000	807.091	-557.091
Projectkosten Ontwikkelprogramma	-	1.163.315	1.005.410	157.905
Onvoorzien	125.000	-	-	-
Saldo van baten en lasten voor mutatie reserves	20.655	-735.595	-623.960	111.635
Toevoeging en onttrekking reserves	-	756.250	598.344	157.906
Toevoeging reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen vanuit reserves	-	756.250	598.344	157.906
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	20.655	20.655	-25.617	-46.272

4.2.1 ANALYSE OP HOOFDLIJNEN: MAXIMALE REALISATIE VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA, MAXIMALE FOCUS OP PRODUCTIE.

Het begrotingsjaar 2019 hebben we afgesloten met een negatief resultaat van € 25.617. Het resultaat wijkt € 46.272 in negatieve zin af van het begrootte resultaat na begrotingswijziging.

De deelnemersbijdragen zijn € 322.018 lager dan de gewijzigde begroting geweest. Dit wordt veroorzaakt door de overgang van het budget voor BRZO-taken naar de Omgevingsdienst Groningen (ODG). Opvallend bij de baten is verder dat de legesinkomsten aanzienlijk lager zijn dan begroot. Dit komt doordat er minder aanvragen zijn geweest.

Aan de lastenkant wijken meerdere posten af van de begroting. Zo zijn de gerealiseerde personeelslasten hoger dan begroot. Dit is het gevolg van frictiekosten en het vanaf 1 juni in eigen beheer uitvoeren van de financiële administratie.

De bedrijfsvoeringskosten zijn aanzienlijk lager dan begroot. De voornaamste oorzaken hiervan zijn de lagere incidentele kosten voor de Packagedeal, de structureel lagere kosten voor de Packagedeal in verband met het in eigen beheer uitvoeren financiële administratie. Daarnaast zijn er lagere overige bedrijfskosten als gevolg van maximale focus op productie en het uitvoeren van de aanvullende projecten en het Ontwikkelprogramma.

4.3 TOELICHTING BATEN

4.3.1 DEELNEMERSBIJDAGEN

Tabel 25: De raming en realisatie van de deelnemersbijdragen in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Deelnemersbijdragen	14.129.428	14.129.428	13.807.410	-322.018

De reguliere deelnemersbijdragen zijn lager dan de (gewijzigde) begroting. Dit heeft te maken met de nieuwe financiering van de BRZO-gelden, waarbij de ODG de regievoerder voor de drie noordelijke provincies is en wij de voor dit project gemaakte uren kunnen declareren bij de ODG. De bijdrage van de Provincie Drenthe voor 2019 wordt hierdoor € 322.018 lager. Ter compensatie van deze lagere bijdrage is bij de projecten een extra bate van € 217.733 voor de gemaakte uren BRZO gerealiseerd. Het totale negatieve effect op de exploitatie bedraagt derhalve € 104.285. De detaillering van de bijdragen door de verschillende deelnemers is uiteengezet in bijlage A.

4.3.2 LEGES

Tabel 26: De raming en realisatie van de leges in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Inkomsten leges	223.000	223.000	174.056	-48.944

Per 1 januari 2014 zijn wij gemandateerd door de provincie inzake de inning en heffing van leges. Het betreft de leges voor de luchtvaart en de WABO. We dragen zorg voor de verrekening met de gemeenten (zij maken het bouwdeel van de provinciale WABO –vergunning) waarbij 70% van de geïnde WABO leges bij ons in rekening worden gebracht door de gemeenten. Het innen van leges behoort tot onze structurele taak en wordt vanaf het jaar 2015 meegenomen in de begroting. Het totaal aan legesopbrengsten blijft ca. € 49.000 achter ten opzichte van de raming door minder aantal aanvragen en lagere bouwkosten.

4.3.3 PROJECTEN

Tabel 27: De raming en realisatie van de projecten in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Werkzaamheden voor bevoegde gezagen (diverse projecten)	250.000	250.000	807.091	557.091

We hebben in 2019 in opdracht van onze deelnemers diverse projecten uitgevoerd. Voor deze projecten zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld.

De ingebrachte projecten in 2019 zijn de onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 28: Overzicht van de ingebrachte projecten in 2019

Projecten			
Brzo-taken			217.733
Bouwstenen Milieu			16.814
Vroege Coevorden			14.625
Impuls Omgevingveiligheid deelprogramma 4			120.725
POHO energie			28.318
EED gelden (Energieproject)			120.164
Werkzaamheden voor provincie Drenthe m.b.t. Prolander			6.753
WOB Shell verzoeken			28.946
ZZS stoffen			60.410
WOB verzoeken			117.574
Asbestdaken			63.575
Impuls Omgevingveiligheid deelprogramma 3			11.454
Totaal			807.091

4.4 TOELICHTING LASTEN

4.4.1 PERSONEELSLASTEN

De personeelslasten bestaan uit de loonsom, inhuur en overige personeelskosten. In 2019 is de onderschrijving op de loonsom in verhouding tot de gemaakte kosten voor inhuur zo goed als in evenwicht. De inzet van het vaste personeel voor het realiseren van de externe projecten en het Ontwikkelprogramma levert budget op om extra te kunnen inhuren.

4.4.1.1 Loonsom

De loonkosten worden gemaakt voor de vaste formatie. Onze vaste formatie bestaat uit zowel de medewerkers die betrokken zijn in het primaire proces als de ondersteunende functies. Het gerealiseerde bedrag voor lonen is lager dan begroot als gevolg van niet ingevulde vacatureruimte of het invullen van deze vacatureruimte door inhuur van personeel. De frictiekosten personeel betreffen de extra gemaakte kosten voor maatwerkafspraken om te komen tot het beëindigen van het dienstverband met een aantal personeelsleden. Ter gedeeltelijke dekking is het beschikbare bedrag voor de post 'Onvoorzien' van € 125.000 gebruikt.

Tabel 29: De raming en realisatie van de loonsom in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Lonen primair	8.140.185	8.140.185	7.455.167	685.018
Lonen overhead	1.706.737	1.706.737	1.567.954	138.783
Frictiekosten personeel		125.000	278.616	-153.616
Mutatie verlofstuwmeer	-	-	-14.368	14.368
Doorbelasting personeel aan projecten	-	-407.065	-1.588.314	1.181.249
Ontvangen loonkosten compensatie	-	-	-73.782	73.782
Totale loonsom	9.846.922	9.564.857	7.625.273	1.939.584

4.4.1.2 Inhuur

Tabel 30: De raming en realisatie van de inhuur in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Inhuur primair	526.901	526.901	2.105.515	-1.578.614
Inhuur overhead	93.510	93.510	558.597	-465.087
Doorbelasting inhuur aan projecten	-	-	-63.391	63.391
Totale inhuur	620.411	620.411	2.600.721	-1.980.310

De kosten voor inhuur zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Dit komt omdat wij deels eigen medewerkers inzetten voor de uitvoering van de projecten en vervolgens inhuren om de eigen medewerkers te vervangen. Op basis van de urenregistratie is een adequate onderbouwing beschikbaar van de bestede en toe te rekenen uren.

4.4.1.3 Overige personeelskosten

Tabel 31: De raming en realisatie van de overige personeelskosten

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Reiskosten	311.010	311.010	284.805	26.205
Opleidingen	196.938	196.938	170.409	26.529
Algemene kosten	196.938	196.938	245.301	-48.363
Totale overige personeelskosten	704.886	704.886	700.514	4.372

De overschrijding van het budget voor Algemene kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra kosten voor teamcoaching en het begeleiden van het MT als noodzakelijk vervolg op de onderdelen Strategische Personeels Planning (SPP) en Teamcoaching van het Ontwikkelprogramma.

4.4.2 BEDRIJFSVOERINGSKOSTEN

De geraamde en gerealiseerde bedrijfsvoeringskosten zijn in onderstaand overzicht uiteengezet.

Tabel 32: De raming en realisatie van de bedrijfsvoeringskosten in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Materieel (Toolbox)	31.101	31.101	22.986	8.115
Packagedeal gemeente Emmen en Provincie Drenthe	1.809.739	1.809.739	1.588.108	221.631
Huur zaaksysteem/Licentie LOS	157.961	157.961	151.990	5.971
Overige licentie- en ICT kosten	232.221	232.221	290.967	-58.746
Overige bedrijfskosten	380.532	380.532	241.268	139.264
Totale overige bedrijfsvoeringskosten	2.611.554	2.611.554	2.295.318	316.236

De overige bedrijfskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overige bedrijfskosten			
Abonnementen			8.905
Overige algemene kosten			38.320
Arbokosten			77.890
Bankkosten			1.924
Communicatie			2.720
Advertentiekosten			4.921
Lidmaatschap			15.571
Verzekeringen			61.484
Juridische Zaken			7.002
Accountantskosten			18.440
OR			4.090
Totaal			241.268

Tabel 33: Specificatie van de overige bedrijfskosten

Over het geheel zijn de kosten bij de meeste posten lager dan begroot. Hieronder worden de grootste posten en de oorzaak achter eventuele afwijkingen bij deze posten nader toegelicht.

4.4.2.1 Toolbox

In 2019 zijn de onderhouds- en vervangingskosten ten behoeve van het overgekregen materieel lager dan begroot. In de komende jaren zal er ook nieuwe apparatuur worden aangeschaft waardoor de verwachting is dat de kosten in deze post benut zullen worden.

4.4.2.2 Packagedeal met gemeente Emmen en provincie Drenthe

In de packagedeal verzorgen de provincie Drenthe en de gemeente Emmen voor een vaste prijs een gezamenlijk pakket diensten aan ons. Dit betreft huisvesting, ICT, administratie en advies. In deze packagedeal is een indexering overeengekomen op basis van het daarvoor geldende gemeentelijke en provinciale indexcijfer. In 2019 zijn een aantal taken uit de packagedeal beëindigd en op een andere manier belegd. Zo voeren we de financiële administratie vanaf 1 juni in eigen beheer en is de

arbodienstverlening overgegaan van de provincie Drenthe naar de gemeente Emmen. Het in de begroting 2019 opgenomen bedrag voor extra werkplekken en investeringen in de ICT is niet volledig besteed.

4.4.3 LEGESKOSTEN

Tabel 34: Raming en realisatie van de legeskosten in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Legeskosten	173.000	173.000	128.191	44.809

De baten met betrekking tot de leges worden verantwoord onder de post 'projectbaten'. De kosten voor de leges zijn, net zoals de legesbaten, lager dan begroot. Dit is het gevolg van minder aantal bouwaanvragen en lagere bouwkosten dan verwacht.

4.4.4 PROJECTKOSTEN LOS

Tabel 35: raming en realisatie van de projectkosten LOS in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Projectkosten LOS	250.000	250.000	250.000	-

De post projectkosten LOS is in de realisatie conform de begroting. In de begrotingswijziging 2018 is voor de ontwikkeling van het LOS een bedrag van € 650.000 opgenomen voor deze projectkosten. Het betreft een meerjarig project waarvoor het totale budget over 2 jaren verdeeld was (€ 400.000 voor 2018 en € 250.000 voor 2019). Op de balans is onder de 'Overlopende passiva' een bedrag opgenomen van € 160.004 voor 'Nog te besteden projectkosten LOS'. Dit bedrag zal in 2020 worden toegevoegd aan het budget voor het Ontwikkelprogramma voor het onderdeel procesinrichting. Binnen het project voorbereiding Omgevingswet zullen deze noodzakelijke vervolgacties worden meegenomen.

4.4.5 PROJECTKOSTEN

Tabel 36: Raming en realisatie van de projectkosten in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Projectkosten	250.000	250.000	807.091	-557.091

Naast de reguliere taken die in het jaarprogramma zijn opgenomen, voeren wij ook een aantal additionele projecten uit voor deelnemers. Er zijn meer uren gerealiseerd dan begroot, maar deze uren zijn gedeclareerd, waardoor de projectkosten volledig zijn gedekt.

4.4.6 PROJECTKOSTEN ONTWIKKELPROGRAMMA

Tabel 37: Raming en realisatie van het Ontwikkelprogramma in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Projectkosten Ontwikkelprogramma	-	1.163.315	1.005.410	157.905

Zie voor een uitgebreide toelichting en verantwoording van de gemaakte kosten paragraaf 2.3.

4.4.7 ONVOORZIEN

Tabel 38: Raming en realisatie van Onvoorzien in 2019

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Onvoorzien	125.000	-	-	-

Het begrote bedrag voor 'Onvoorzien' van € 125.000 is in 2019 gebruikt voor de gedeeltelijke dekking van de gemaakte frictiekosten.

4.4.8 ANALYSE BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening moet een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening worden gemaakt.

Binnen onze begroting is in 2019 sprake van de programma's : Milieu-regulier, Milieuprojecten en leges, Ontwikkelprogramma en Overhead. Analyse van begrotingsrechtmatigheid dient plaats te vinden op het programmaniveau. Binnen een programma moeten de totale lasten in oenschouw worden genomen. In paragraaf 2.4 is een overzicht opgenomen van de totale baten en lasten per programma en in paragraaf 4.3 en 4.4 is een analyse gegeven van de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Daarmee voldoen wij aan de eis van begrotingsrechtmatigheid.

4.5 ONZE BALANS

	Ultimo 2019	Ultimo 2018
VASTE ACTIVA		
<i>Immateriële vaste activa</i>	0	0
<i>Materiële vaste activa</i>	0	0
<i>Financiële vaste activa</i>	0	0
Totaal vaste activa	0	0
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	882.833	761.290
<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rent typische looptijd korter dan 1 jaar</i>	4.792.699	5.222.981
<i>Overige vorderingen</i>	69.712	148.012
Liquide middelen		
<i>Banksaldi</i>	75.264	249.979
Overlopende activa		
<i>Overige overlopende activa</i>	64.258	102.368
Totaal vlottende activa	5.884.766	6.484.631
TOTAAL ACTIVA	5.884.766	6.484.631
	Ultimo 2019	Ultimo 2018
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	173.355	797.316
<i>Algemene reserve</i>	41.065	541.680
<i>Bestemmingsreserve</i>	157.906	275.000
<i>Gerealiseerde resultaat</i>	-25.617	-19.364
Voorzieningen		
<i>Voorzieningen voor personeelskosten</i>	239.631	160.000
Totaal vaste passiva	412.986	957.316
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
<i>Overige schulden</i>	2.433.915	3.970.841
Overlopende passiva		
<i>Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen</i>	1.625.064	860.181
<i>De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van laste van volgende begrotingsjaren</i>	1.412.801	674.950
<i>Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen</i>	0	21.344
Totaal vlottende passiva	5.471.780	5.527.315
TOTAAL PASSIVA	5.884.766	6.484.631

4.6 TOELICHTING OP DE BALANS

4.6.1 VASTE ACTIVA

We hebben geen vaste activa.

4.6.2 VLOTTENDE ACTIVA

4.6.2.1 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden.

Tabel 39: De uitzettingen met een looptijd tot 1 jaar

	Boekwaarde ultimo 2019	Oninbaarheid	Balanswaarde ultimo 2019	Balanswaarde ultimo 2018
Vorderingen op openbare lichamen	882.833	-	882.833	761.290
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.792.699	-	4.792.699	5.222.981
Overige vorderingen	69.712	-	69.712	148.012
Totaal uitzettingen	5.745.244	-	-	6.132.283

Het drempelbedrag in het kader van het schatkistbankieren voor de RUD Drenthe bedraagt € 250.000 euro per dag.

De vorderingen op openbare lichamen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 40: Specificatie van de vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen			
Uitgevoerde externe projecten 2019			118.438
Door te schuiven BTW latende organisaties 2019			530.200
Overige			234.195
Totaal			882.833

De overige vorderingen bestaan uit de volgende posten:

Tabel 41: Specificatie van de overige vorderingen

Overige vorderingen			
Debiteuren			67.363
Vordering op derden			-
Overige			2.349
Totaal			69.712

4.6.2.2 Liquide middelen

Tabel 42: Overzicht van de liquide middelen

	Boekwaarde ultimo 2019	Boekwaarde ultimo 2018
BNG betaalrekening 28.51.61.237	75.264	249.979
Totaal liquide middelen	75.264	249.979

4.6.2.3 Overlopende activa

Tabel 43: Overzicht van de overlopende activa

	Boekwaarde ultimo 2019	Boekwaarde ultimo 2018
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	64.258	102.368
Totaal overlopende activa	64.258	102.368

De post vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen wordt als volgt gespecificeerd:

Tabel 44: Specificatie van vooruitbetaalde bedragen

Vooruitbetaalde bedragen			
Vooruitbetaalde facturen			44.388
Vooruitbetaalde kosten LOS zaaksysteem			19.870
Totaal			64.258

4.6.3 VASTE PASSIVA

4.6.3.1 Eigen vermogen

Tabel 45: Overzicht van het eigen vermogen

	Boekwaarde ultimo 2019	Boekwaarde ultimo 2018
Algemene reserve	41.065	541.680
Bestemmingsreserve	157.906	275.000
Gerealiseerd resultaat	-25.617	-19.364
Totaal eigen vermogen	173.355	797.316

4.6.3.2 Verloop van reserves

Het verloop in 2019 wordt in tabel 46 per reserve weergegeven.

Onder "Gerealiseerd resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het boekjaar. Onder de onttrekkingen staan de verminderingen vermeld waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd. De onttrekking van de Algemene reserve is in 2019 gebruikt ter dekking van de kosten van het Ontwikkelprogramma.

De bestemmingsreserve van € 275.000 is gevormd in 2016. Deze bestemmingreserve heeft als bestemming: “de doorontwikkeling van de organisatie RUD Drenthe”. De onttrekking van deze reserve is in 2019 gebruikt ter dekking van de kosten van het Ontwikkelprogramma.

Tabel 46: Overzicht van het verloop van de reserves

	Boekwaarde ultimo 2018	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering	Boekwaarde ultimo 2019
Algemene reserve	541.680	-	-481.250	-19.364	-	41.065
Bestemmingsreserve	275.000	-	-117.094	-	-	157.906
Gerealiseerd resultaat	-19.364	-	-25.617	19.364	-	-25.616
Totaal	797.316	-	-623.961	-	-	173.355

In de financiële verordening is bepaald dat indien enig jaar een batig saldo oplevert, dit saldo wordt toegevoegd aan onze algemene reserve. De algemene reserve mag maximaal 10% van de jaaromzet bedragen. Voor zover het batig saldo van enig jaar zou leiden tot een algemene reserve van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het saldo boven de 10% gerestitueerd op basis van de verdeelsleutel, tenzij een meerderheid van het algemeen bestuur instemt met een doelreservering van het batig saldo voor de RUD Drenthe. De bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 € 157.906. Dit is tevens het bedrag van de onderschrijding van het budget van het Ontwikkelprogramma voor 2019 en is beschikbaar voor de uitvoering van het Ontwikkelprogramma 2020.

4.6.3.3 Voorzieningen

Tabel 47: Overzicht van de voorziening voor personeelskosten

	Boekwaarde ultimo 2018	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde ultimo 2019
Voorziening voor personeelskosten	160.000	149.421	12.662	57.128	239.631
Totaal voorzieningen	160.000	149.421	12.662	57.128	239.631

De voorziening is in 2017 gevormd om personeelskosten die hun oorsprong hebben in het boekjaar, maar die wel in de twee opvolgende jaren zullen worden gemaakt te dekken. In 2019 is de voorziening aangewend voor een bedrag van € 57.128 en kon er een vrijval geboekt worden van € 12.662. Ultimo 2019 is de voorziening opnieuw beoordeeld en vastgesteld op een waarde van € 239.631. Om op deze waarde te komen was er een toevoeging nodig van € 149.421 ten laste van de exploitatie.

4.6.4 VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Tabel 48: Overzicht van de vlottende passiva

	Boekwaarde ultimo 2019	Boekwaarde ultimo 2018
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.433.915	3.970.841
Overlopende passiva	3.037.865	1.556.474
Totaal vlottende passiva	5.471.780	5.527.315

De in de balans opgenomen kortlopende schulden (met een rentetypische looptijd korter dan één jaar) kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Tabel 49: Overzicht van de kortlopende schulden

	Boekwaarde ultimo 2019	Boekwaarde ultimo 2018
Overige schulden	2.433.915	3.970.841
Totaal netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.433.915	3.970.841

De post 'overige schulden' kan als volgt worden uiteengezet:

Tabel 50: Specificatie van de post overige schulden

Overige schulden				
Nabetaling lonen				365
Loonbelastingheffing december 2019				569.784
BTW 4e kwartaal				9.135
Uitvoering bodemsaneringsprojecten gemeente Emmen				113.651
Uitvoering bodemsaneringsprojecten provincie Drenthe				892.683
Crediteuren				848.297
Totaal				2.433.915

Per 1 januari 2014 heeft de Provincie Drenthe de uitvoering van de bodemsaneringsprojecten aan ons overgedragen. De bodemsaneringsprojecten zijn niet opgenomen in onze begroting en worden uitgevoerd voor rekening en risico van de Provincie Drenthe. In de jaarrekening van de Provincie worden de baten en de lasten verantwoord van de uitgevoerde bodemsaneringsprojecten op basis van onze projectverantwoordingen. In onze jaarrekening worden de baten en de lasten van de bodemsaneringsprojecten zelf (de directe kosten) verantwoord. Op de balans staat het saldo van gemaakte projectkosten en daar tegenover ontvangen voorschotten van de Provincie. De BTW wordt voor 100% doorgeschoven naar de Provincie Drenthe.

Per 1 oktober 2017 heeft de gemeente Emmen tevens de uitvoering van de bodemsaneringsprojecten aan ons overgedragen. De uitvoering en de verwerking van deze bodemsaneringsprojecten vinden op dezelfde voorwaarden en condities plaats als de bodemsaneringsprojecten voor de Provincie Drenthe.

In bijlage C is een nadere detaillering van de uitgevoerde bodemsaneringsprojecten uiteengezet.

4.6.4.1 Overlopende passiva

De specificatie van de post 'overlopende passiva' is als volgt.

Tabel 51: Overzicht van de overlopende passiva

	Boekwaarde ultimo 2019	Boekwaarde ultimo 2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.625.064	860.181
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.412.801	674.950
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren kor	-	21.343
Totaal overlopende passiva	3.037.865	1.556.474

De verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 52: Specificatie van in 2019 opgebouwde verplichtingen tot betaling in een volgend begrotingsjaar

Verlofstuwmeer				417.245
Kosten zaak systeem LOS 3e en 4e kwartaal 2019				127.252
Reiskosten personeel december 2019				24.934
Leges				80.956
Accountantskosten 2019				9.220
Inhuur personeel				327.294
Package-deal gemeente Emmen 4e kwartaal 2019				229.982
Package-deal gemeente Provincie Drenthe 3e en 4e kwartaal 2019				329.870
Overige				78.311
Totaal				1.625.064

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden uiteengezet:

Tabel 53: Overzicht van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

	Saldo ultimo 2018	Ontvangen bedragen in 2019	Bestede bedragen in 2019	Vrijgevallen bedragen of terugbetaling	Saldo ultimo 2019
Vooruitontvangen bijdragen deelnemers	644.029	1.231.436	644.029	-	1.231.436
Vooruitontvangen subsidie van de Energieproject	10.855	130.670	120.163	-	21.361
Vooruitontvangen projectkosten LOS		160.004			160.004
Vooruitontvangen BRZO gelden	20.066	-	20.066	-	-
Totaal van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende	674.950	1.522.110	784.258	-	1.412.801

In het jaar 2015 is een subsidie ontvangen van de VNG. Dit betreft een ondersteuningsbijdrage energiebesparingsaanpak voor bedrijven. In het jaar 2017 zijn er in het kader van dit project tevens gelden ontvangen vanuit de EED richtlijn € 135.364 en vanuit de Omgevingsdienst.nl ad € 74.650. Door de gemeenten zijn de via het Gemeentefonds ontvangen bijdragen voor 'Informatieplicht energiebesparende maatregelen' en 'EED-gelden' beschikbaar gesteld. Van de ontvangen gelden is nog een restant van € 21.361 aangemerkt als vooruit ontvangen subsidie en hiervoor zullen in 2020 verdere werkzaamheden worden verricht.

In 2016 en 2017 heeft de provincie budget beschikbaar gesteld om de actualisatietoets op de BRZO-vergunningen uit te voeren, dit ook naar aanleiding van het Besluit BRZO 2015. De actualisatietoets is in 2018 afgerond. In overleg met de opdrachtgever is voor het resterende budget een nieuwe opdracht gegeven voor het project Zeer Zorgwekkende Stoffen 2019.

De overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 54: Overzicht van de overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

	Saldo ultimo 2018	Ontvangen bedragen	Bestede bedragen in 2019	Vrijgevallen bedragen of terugbetaling	Saldo ultimo 2019
Vooruitontvangen bedragen externe veiligheidsprojecten	21.344	-	21.344	21.344	-
Totaal overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	21.344	-	21.344	21.344	-

Net als het resterende budget voor BRZO-gelden is het resterende budget voor de externe veiligheidsprojecten door de opdrachtgever beschikbaar gesteld voor het project Zeer Zorgwekkende Stoffen 2019.

4.6.5 NIET UIT BALANS BLIJKENDE BELANGRIJKE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

We zijn voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijken, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

4.6.5.1 Dienstverleningsovereenkomst

We hebben een dienstverleningsovereenkomst met de Provincie Drenthe en de gemeente Emmen afgesloten voor de periode van 7 jaar (tot en met het jaar 2020) voor het verzorgen van een groot gedeelte van de PIOFACH-taken, ICT en de huisvesting. De totale kosten voor het jaar 2019 bedragen € 1.588.108. De partijen kunnen in onderling overleg het contract met 2 jaar verlengen. Bij het vaststellen van het ontwikkelprogramma is aangegeven dat de verlengingsoptie voor huisvesting en ICT zou worden benut om de rust in de organisatie te bewaren. Daarover moeten nog concrete afspraken worden gemaakt met de Provincie Drenthe en de gemeente Emmen.

4.6.5.2 Gebruikersovereenkomst zaaksysteem LOS

Samen met de ODG zijn wij in het jaar 2015 met Genetics een vergoeding overeengekomen voor het gebruik van het zaaksysteem LOS waarbij sprake is van een vaste totaal prijs voor de RUD Drenthe van € 1.449.663. Betaling vindt plaats in maandelijkse vaste termijnen. Genoemde overeenkomst heeft een looptijd van 7 jaar en 9 maanden en is aangevangen op 4 december 2015 en eindigt derhalve van rechtswege per 3 september 2023.

4.6.5.3 Operational leasecontracten

Tabel 55: Overzicht van de operational leasecontracten

Voertuig	Startdatum	Aantal maanden resterend	Leasebedrag per maand
Volkswagen Up (HS-964-K)	26-1-2016	13	€ 244,95
Volkswagen Up (HS-963-K)	22-1-2016	13	€ 254,71
Volkswagen Golf Sportsvan (JF-893-X)	8-3-2016	12	€ 473,68
Renault Trafic (VT-603-D)	28-1-2016	13	€ 498,21

4.6.5.4 Verzekeringen

We hebben een rechtsbijstandsverzekering, een aansprakelijkheidsverzekering en een verzekering voor goed werkgeverschap afgesloten. Vanaf 1 januari 2017 zijn wij eigen risicodragers geworden voor de WGA. De RUD heeft in 2017 een Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)verzekering afgesloten.

4.6.5.5 Accountant

In 2017 zijn wij een contract aangegaan met de Hofsteenge Zeeman Groep voor de duur van 3 jaar. Het contractbedrag bedraagt per jaar € 18.440 (excl BTW).

4.6.5.6 Licenties Digitale checklisten

We zijn per 1 september 2017 een contract aangegaan met Digitale Checklisten inzake het ontzorgen van de RUD Drenthe m.b.t. het opstellen en het bijhouden van checklisten voor milieu, asbest, vuurwerk en bodem. De licentiekosten bedragen € 31.915 per jaar en daarnaast dient jaarlijks € 8.250 te worden betaald voor de ondersteuning. Het contract eindigt op 31 augustus 2020.

BIJLAGEN

BIJLAGE A: BIJDRAGE PER DEELNEMER IN 2019

Begroting 2019				
Deelnemersbijdrage regulier (geïndexeerd met 3,67%)			€	13.465.836
Incidentele verhoging			€	663.592
			€	14.129.428
Correctie BRZO			€	-322.019
Totale deelnemersbijdrage			€	13.807.409
Deelnemer	Deelnemersbijdrage 2019 - begroting	Correctie BRZO	Deelnemersbijdrage 2019	Verhouding
Gemeente Aa en Hunze	€ 432.141	€ 0	€ 432.141	3,1%
Gemeente Assen	€ 842.086	€ 0	€ 842.086	6,1%
Gemeente Borger-Odoorn	€ 448.532	€ 0	€ 448.532	3,2%
Gemeente Coevorden	€ 794.581	€ 0	€ 794.581	5,8%
Gemeente Emmen	€ 3.206.205	€ 0	€ 3.206.205	23,2%
Gemeente Hoogeveen	€ 1.046.562	€ 0	€ 1.046.562	7,6%
Gemeente Meppel	€ 724.881	€ 0	€ 724.881	5,2%
Gemeente Midden-Drenthe	€ 1.066.067	€ 0	€ 1.066.067	7,7%
Gemeente Noordenveld	€ 501.841	€ 0	€ 501.841	3,6%
Gemeente Tynaarlo	€ 460.021	€ 0	€ 460.021	3,3%
Gemeente Westerveld	€ 505.249	€ 0	€ 505.249	3,7%
Gemeente De Wolden	€ 769.597	€ 0	€ 769.597	5,6%
Provincie Drenthe	€ 3.331.665	-€ 322.019	€ 3.009.646	21,8%
Totaal	€ 14.129.428	-€ 322.019	€ 13.807.409	100,0%

BIJLAGE B: WNT-VERANTWOORDING 2019 RUD DRENTH

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op RUD Drenthe. Het voor de RUD Drenthe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum).

- Bezoldiging topfunctionaris

bedragen x € 1	M. Heidekamp-Prins
Functiegegevens	Directeur RUD Drenthe
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.076
Beloningen betaalbaar op termijn	17.978
<i>Subtotaal</i>	<i>128.054</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	128.054
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2018	
bedragen x € 1	M. Heidekamp-Prins
Functiegegevens	Directeur RUD Drenthe
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.218
Beloningen betaalbaar op termijn	16.796
<i>Subtotaal</i>	<i>124.014</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
Totale bezoldiging	124.014

- Toezichthoudende topfunctionarissen.

Kalenderjaar 2019

Naam	Functie	Duur dienstverband in het verslagjaar	Omvang dienstverband in het verslagjaar	Beloning
Gedeputeerde C. Bijl	Lid AB/DB	01/01/2019-08/04/2019	0	0
Gedeputeerde J.N. Kuipers	Lid AB/DB	08/07/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder H. Heijerman	Lid AB	01/01/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder G. Smith	Lid AB	01/01/2019-31/01/2019	0	0
Wethouder F.A.J. Buijtelaar	Lid AB	01/01/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder J. Huizing	Lid AB	01/01/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder K. Dekker	Lid AB	08/04/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder J. Otter	Lid AB/DB	01/01/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder E. Slomp	Lid AB	01/01/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder J. van der Haar	Lid AB	01/01/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder J. Schipper	Lid AB/DB	01/01/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder J. Westendorp	Lid AB	01/01/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder H. Lammers	Lid AB/DB	01/01/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder W. de Jong	Lid AB	01/01/2019-01/07/2019	0	0
Wethouder H. Doeven	Lid AB	16/12/2019-31/12/2019	0	0
Wethouder G. Hempen-Prent	Lid AB	01/01/2019-31/12/2019	0	0

Kalenderjaar 2018

Naam	Functie	Duur dienstverband in het verslagjaar	Omvang dienstverband in het verslagjaar	Beloning
Gedeputeerde C. Bijl	Lid AB/DB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder H. Heijerman	Lid AB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder G. Smith	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder F.A.J. Buijtelaar	Lid AB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. Huizing	Lid AB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. ten Kate	Lid AB/DB	01/01/2018-01/12/2018	0	0
Wethouder J. Otter	Lid AB/DB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder E. Slomp	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. van der Haar	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. Schipper	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. Westendorp	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder G. Vos	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder J. de Vos	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder G.J.W. Bent	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder H. Lammers	Lid AB/DB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder H. Kusters	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder W. de Jong	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder A.M. Dieters	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder H. Geertsma	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0

Voor alle (top)functionarissen geldt dat het geldende beloningsmaximum over het jaar 2019 niet is overschreden. De RUD Drenthe heeft voldaan aan de WNT.

BIJLAGE C: DETAILLERING BODEMSANERINGSPROJECTEN

Bodemsaneringsprojecten Provincie Drenthe	Project-nummer	Saldo per 31 december 2018	Afrekening saldo Provincie	Ontvangen voor-schotten	Gemaakte kosten	Saldo per 31 december 2019
Paul Krugerstraat/Nijlandstraat Assen Noordzijde 107-109	18001368	27.210	-27.210	-	1.720	-1.720
Gasselternijveensemond	18001626	-60.749	60.947	74.000	59.794	14.206
Evenblij Hogeveen	18001640	-25.926	25.926	20.000	31.329	-11.329
Hoofdstraat 192 Hogeveen	18001647	-	-	-	3.770	-3.770
Fabrieksweg cofinanciering Hogeveen	18001717	-61.848	61.848	27.000	5.242	21.759
Huizing Nieuw-Roden	18001743	1.725	-1.725	-	697	-697
1ste Energieweg 7-11 Roden	18001746	-	-	1.500	1.242	258
Van Wijk en Boerma Vries Tynaarlo	18001764	781.160	-781.160	470.000	107.573	362.427
Parallelweg 27 Holwert Coevorden	18001944	25.073	-25.073	100.000	79.662	20.338
Brugstraat, Hogeveen	18001956	264.819	-264.819	320.000	208.067	111.933
Bisschopswijk, Nieuw Roden	18001973	-15.905	15.905	25.000	4.463	20.537
'Ellenbeek', Weiteveen	18001981	-	-	417.000	28.720	388.280
Zuidersingel 63, Assen	18001982	-	-	36.000	46.584	-10.584
VAMweg 7, Dak va Drenthe, Wijster	18001983	-	-	5.000	-	5.000
BIO Asbestbeleid	18002108	-14.440	14.440	-	-	-
BIO Spoedlocaties	18002137	-46.605	46.605	30.000	167.428	-137.428
BIO Gebiedsgerichte aanpak Hogeveen	18002142	89.645	-89.645	225.000	142.964	82.036
BIO Gebiedsgerichte aanpak Coevorden	18002143	80.134	-80.134	53.000	2.435	50.565
BIO Gebiedsgerichte aanpak Meppel	18002144	-2.088	2.088	-	-	-
BIO Gebiedsgerichte aanpak Assen	18002145	-32.318	32.318	19.500	13.290	6.210
BIO PFOA Onderzoek	18002147	-	-	-	35.000	-35.000
BIO Overgang omgevingswet	18002150	-3.891	3.891	-	20.000	-20.000
BIO KRW-locaties	18002151	5.000	-5.000	-	-	-
Totaal		1.006.461	-1.006.461	1.773.000	880.317	892.683

Bodemsaneringsprojecten Gemeente Emmen	Project-nummer	Saldo per 31 december 2018	Afrekening saldo Provincie	Ontvangen voor-schotten	Gemaakte kosten	Saldo per 31 december 2019
ISV Bodemtotaal	78004	-8.081	8.081	-	-	-
EM BIO Actief Bodembeheer-informatie	78005	-	-	-	1.200	-1.200
Project 0002 VOCL Emmen centrum EER	78006	-53.556	53.556	-	139.847	-139.847
Gero 1ste Kruisdiep	78010	-280.586	280.586	-	12.647	-12.647
Revitalisering Bargermeer	78011	-	-	-	12.249	-12.249
Project 0452 Gat van Reef Schoonebeek	78013	-27.200	27.200	-	89.861	-89.861
Ondergrond (ISV bodemsanering) incl GGB	78126	-24.413	24.213	-	35.545	-35.545
Ontvangen voorschotten		630.000	-630.000	405.000		405.000
Saldo per 31 december 2019		236.164	-236.164	405.000	291.349	113.651

BIJLAGE D: CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

- Volgt na definitieve besluitvorming in algemeen bestuur -